

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2018

แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประกายดาว แก้วชัยเถร
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Adult and Continuing Education Commons](#)

Recommended Citation

แก้วชัยเถร, ประกายดาว, "แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต" (2018). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 2849.

<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/2849>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชน
ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

น.ส.ประกายดาว แก้วชัยเถร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR ARRANGING LIFELONG LEARNING RESOURCES IN NEIGHBORHOOD
AREA OF CHULALONGKORN UNIVERSITY TO PROMOTE THE YOUTHS
TO BE LIFELONG LEARNERS

Miss Prakaidow Kaewchaithen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Non-Formal Education

Department of Lifelong Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
โดย	น.ส.ประกายดาว แก้วชัยเถร
สาขาวิชา	การศึกษานอกระบบโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรฉัตร สุบัญญัติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ปาน กิมปี)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประกายดาว แก้วชัยเถร : แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต. (
GUIDELINES FOR ARRANGING LIFELONG LEARNING RESOURCES IN
NEIGHBORHOOD AREA OF CHULALONGKORN UNIVERSITY TO
PROMOTE THE YOUTHS TO BE LIFELONG LEARNERS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ.
ดร.อาชัญญา รัตนอุบล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน และเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริม
เยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม กับเยาวชน จำนวน 400 คน ที่เข้าใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ นำ
ข้อมูลมาวิเคราะห์ผลและจัดทำเป็นร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็น
บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้จำนวน 10 ท่าน พร้อมทั้งร่างแผนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่
รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนำเสนอต่อเยาวชนในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 187 คน เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้และแผน
ที่การเรียนรู้ที่สมบูรณ์ โดยใช้แบบประเมินแนวทางและแบบประเมินแผนที่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เยาวชนเลือกใช้วิธีการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด และ
เลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองในการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากที่สุดในทุกแหล่ง
เรียนรู้ เยาวชนมีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการในการใช้แหล่งเรียนรู้ และเยาวชนมีความต้องการในเรื่องการจัดเตรียมสถานที่
ให้บริการของแหล่งเรียนรู้ในระดับมากเป็นอันดับแรก (2) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหากิจกรรม
ทรัพยากรการเรียนรู้ สถานที่ และการบริหารจัดการ ในส่วนของแผนที่การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเว็บไซต์แนะนำแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยที่เยาวชนนิยมเลือกใช้ จำนวน 20 แหล่งเรียนรู้ ซึ่งในเว็บไซต์บอกข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ ได้แก่ เนื้อหาที่
เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ ระยะเวลาที่เปิดให้บริการ ค่าบริการ สถานีรถไฟฟ้า รูปภาพแหล่งเรียนรู้ การเดินทางทั้งนี้ได้เชื่อมโยงกับ google map เพื่อให้
ทำทางไปยังแหล่งเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับเว็บไซต์หลักของแหล่งเรียนรู้เพื่อให้สามารถเข้าไปดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ

สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5983338027 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEYWORD: LIFELONG LEARNING RESOURCES, LIFELONG LEARNERS, LEARNING
MAP, NEIGHBORHOOD AREA OF CHULALONGKORN UNIVERSITY

Prakaidow Kaewchaithen :
GUIDELINES FOR ARRANGING LIFELONG LEARNING RESOURCES IN
NEIGHBORHOOD AREA OF CHULALONGKORN UNIVERSITY TO
PROMOTE THE YOUTHS TO BE LIFELONG LEARNERS . Advisor: Assoc. Prof.
Archanya Ratana-ubol, Ph.D.

The objectives of this study were to investigate state, problems, and needs for the services of lifelong learning resources in neighborhood area of Chulalongkorn University and to propose guidelines for managing lifelong learning resources to promote youth for being lifelong learners. Data collection was conducted by using questionnaires from 400 youth who used the services of learning resources in neighborhood area of Chulalongkorn University including library, museum, science and technology park, art gallery, sports and recreation center, and public park. Data collected were analyzed to draft guidelines proposed to 10 learning resources management experts and to draft the map proposed to 187 youth in Chulalongkorn University area for obtaining the complete guidelines and map. Guidelines and map evaluation forms were used. Data were analyzed using statistics including percentage, mean and standard deviation.

The results of this study indicated that in term of state of the services of lifelong learning resources, self-learning and self-directed learning was the most popular learning technique and activity. The samples chose learning resources that meted their needs and interests in promoting of being lifelong learners in all learning resources. In term of the problems, samples had the problem of insufficient learning equipment to meet their demands. In term of the needs for the service of learning resources, samples prioritized location arrangement of learning resources. (2) Guidelines for managing learning resources consisted of four aspects: content, learning resources, location, and management. These were the guidelines for stakeholders in both public and private sectors to apply for developing and managing learning resources that meet youth's needs and interests. Learning map also was developed as a website to introduce the most popular 20 learning resources for youth. The website provided information on learning resources that youth interested.

Field of Study: Non-Formal Education

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความกรุณาอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา และแนะนำแนวทาง ตลอดจนความรู้ และข้อคิดสำคัญ รวมทั้งปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆในการวิจัยด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรฉัตร สุปัญโญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาน กิมปี กรรมการภายนอกสอบวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยกันระดมความคิดเห็นทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ทั้งยังให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล อาจารย์ ดร.กนิษฐ์ ศรีเคลือบ อาจารย์ ดร.ชไมพร ดิสถาพร อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย และชวันธร มงคลเลิศพล นักจัดการความรู้อาวุโส สำนักอุทยานการเรียนรู้ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบของพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และเยาวชนทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบประเมิน และกรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณสำนักอุทยานการเรียนรู้ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ศูนย์เยาวชนลุมพินี และอุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ทั้งพี่ๆ และเพื่อนๆ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับมิตรภาพและกำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยเสมอมา และคอยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยขยันอดทน และทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณสำหรับผู้ที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆด้าน ซึ่งไม่สามารถกล่าวถึงในที่นี้ได้หมด

ขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ ผู้คอยเป็นกำลังใจ ให้ความรัก ความใส่ใจ ความอบอุ่น และให้การสนับสนุนการเรียนแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ประกายดาว แก้วชัยเถร

สารบัญ

	หน้า
ค	
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
ง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
คำถามการวิจัย.....8	
วัตถุประสงค์.....9	
ขอบเขตการวิจัย.....9	
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....10	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....11	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....13	
ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการศึกษาตลอดชีวิต.....14	
1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต.....14	
1.2 แนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต.....17	
1.3 ความสำคัญการศึกษาตลอดชีวิต.....18	
1.4 หลักการของการศึกษาตลอดชีวิต.....23	
1.5 ลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต.....28	
1.6 รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต.....30	

ตอนที่ 2 แนวคิดการศึกษาตามอัธยาศัย.....	32
2.1 นิยามและความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัย	32
2.2 ลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัย.....	35
2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	39
2.4 การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย.....	41
ตอนที่ 3 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	42
3.1 ความหมายแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	42
3.2 ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	46
3.3 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	48
3.4 การจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	55
ตอนที่ 4 แนวคิดเรื่องบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	65
4.1 ความหมายของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	65
4.2 คุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	66
4.3 ปัจจัยส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	74
ตอนที่ 5 ความหมายและความสำคัญของเยาวชน	78
ตอนที่ 6 พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	82
ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	85
7.1 งานวิจัยในประเทศ	85
7.2 งานวิจัยต่างประเทศ	89
ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดวิจัย.....	91
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	92
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน.....	92

ระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	102
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาศาภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน	109
ระยะที่ 2 นำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	176
สรุปผลการวิจัย	177
อภิปรายผล	180
ข้อเสนอแนะ	188
บรรณานุกรม	190
ภาคผนวก	198
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	199
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในงานวิจัย	202
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	214
ภาคผนวก ง ตารางแสดงผล IOC ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์	232
ประวัติผู้เขียน	247

สารบัญตาราง

ตาราง 2. 1 ความสำคัญต่อการเรียนรู้ในช่วงชีวิตของบุคคล	32
ตาราง 2. 2 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ (อมรา ปฐภิญโญบูรณ์, 2545).....	50
ตาราง 2. 3 สังเคราะห์องค์ประกอบในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	60
ตาราง 3. 1 แสดงสถิติผู้เข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	94
ตาราง 3. 2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนต่างๆ.....	95
ตาราง 3. 3 แสดงขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลวิจัย.....	96
ตาราง 4. 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ.....	110
ตาราง 4. 2 แสดงข้อมูลอายุในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	111
ตาราง 4. 3 แสดงข้อมูลอายุในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	113
ตาราง 4. 4 แสดงข้อมูลสรุปสภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	115
ตาราง 4. 5 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้ห้องสมุด	116
ตาราง 4. 6 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้พิพิธภัณฑ์	120
ตาราง 4. 7 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	124
ตาราง 4. 8 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้หอศิลป์.....	127
ตาราง 4. 9 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ.....	131
ตาราง 4. 10 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้สวนสาธารณะ	135
ตาราง 4. 11 แสดงข้อมูลปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	139
ตาราง 4. 12 แสดงข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	140

ตาราง 4. 13 แสดงความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	148
ตาราง 4. 14 แสดงความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	153
ตาราง 4. 15 แสดงความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	169

สารบัญภาพ

ภาพ 2. 1 วิธีการดำเนินชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนตายที่เอื้อต่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ.....	43
ภาพ 2. 2 แผนผังประเภทของแหล่งการเรียนรู้.....	52
ภาพ 2. 3 การคาดประมาณการประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583.....	78
ภาพ 2. 4 สัดส่วนของเด็กและเยาวชน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)	79
ภาพ 2. 5 อัตราการเป็นภาระเยาวชน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)	80
ภาพ 2. 6 ขอบเขตของพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	83
ภาพ 4. 1 สรุปแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นำไปสู่คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน.....	165
ภาพ 4. 2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	166
ภาพ 4. 3 คิวอาร์โค้ดเพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	167
ภาพ 4. 4 หน้าเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	167
ภาพ 4. 5 แสดงรายละเอียดเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	168
ภาพ 4. 6 รายละเอียดเบื้องต้นและรูปภาพของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	168
ภาพ 4. 7 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	172
ภาพ 4. 8 คิวอาร์โค้ดเพื่อเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	172
ภาพ 4. 9 หน้าเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	173
ภาพ 4. 10 หน้าเว็บไซต์แสดงแผนที่และชื่อแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	173
ภาพ 4. 11 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgooglemap นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้.....	174

ภาพ 4. 12 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgoogle map นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยัง เว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้.....	174
ภาพ 4. 13 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgoogle map นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยัง เว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้.....	175
ภาพ 5. 2 แสดงแบบจำลองในการสร้างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแผนที่แหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	184

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่จนถึงวัยชรา เป็นการรับรู้ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติจากบุคคลหรือสถาบัน จะเรียนรู้อย่างเป็นระบบหรือไม่เป็นระบบก็ได้ จะตั้งใจหรือโดยบังเอิญก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเกิดกระบวนการพัฒนาตนเอง สร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวใหม่ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (อาชัญญา รัตนอุบล, 2542) นอกจากนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตยังเป็นการที่บุคคลได้รับความรู้รวมถึงประสบการณ์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ หรือแหล่งการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การได้รับสิ่งเหล่านี้ในแต่ละช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย โดยบางช่วงอาจได้เรียนรู้จากเพียงรูปแบบการศึกษาแบบใดแบบหนึ่ง หรือบางช่วงก็ได้เรียนรู้จากรูปแบบที่ผสมผสานกัน ซึ่งความรู้และประสบการณ์ที่ได้มีผลทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพ และปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมในแต่ละช่วงวัยได้อย่างเหมาะสม (สุมาลี สังข์ศรี, 2545) และการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตนับตั้งแต่เกิดจนตาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละช่วงวัย และให้สามารถปรับตัวได้ทันกับความก้าวหน้าตามโลกาภิวัตน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ดังนั้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ ทั้งการเพิ่มพูนด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีในการดำเนินชีวิต เนื่องจากท่ามกลางกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเรียนรู้ตลอดชีวิตล้วนทำให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ รวมถึงส่งเสริมให้บุคคลรู้จักคัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าสอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง รวมถึงสร้างโอกาสในการเรียนรู้ผ่านชุมชนหรือสังคมของตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความสามารถทั้งด้านทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการทำงาน อีกทั้งยังสนับสนุนให้บุคคลสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วม ลดช่องว่างและสร้างความเท่าเทียมให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ในบุคคลทุกระดับตลอดทั้งช่วงชีวิต

การเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในการเรียนรู้ในระบบ และการเรียนรู้นอกระบบ แต่ยังรวมถึงการเรียนรู้ตามอัธยาศัยด้วย การที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เอื้อให้เยาวชนใช้ประโยชน์ เพื่อให้เยาวชนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะความสามารถต่างๆได้ตามความสนใจของตนเอง สอดคล้องกับผลจากการวิจัยของ สมจิต แคนสีแก้ว, ทนงศักดิ์ คุ่ม

ไข่น้ำ, สมคิด ทับทิม, and ศิวนนท์ รัตนะกนกชัย (2554) พบว่ากลุ่มเยาวชนมีความหวังและมีความพอใจที่ได้รับการตอบสนองสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างไรก็ตามกลุ่มเยาวชนพบสถานการณ์ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษา เนื่องจากระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน นอกโรงเรียนและสถาบันระดับอุดมศึกษายังไม่เชื่อมต่อและไม่ประสานกับระบบชุมชน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในการเรียน เข้าไม่ถึงตามบริบทของกลุ่มพื้นที่อาศัยและสังคมแวดล้อม จึงส่งผลให้การเรียนรู้ตามอัธยาศัยเข้ามามีบทบาทความสำคัญมากขึ้น เพราะถึงแม้ว่าจะมีการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน แต่ก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย กล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการเรียนรู้ที่ผูกพันกับบุคคล บุคคลสามารถเลือกได้ว่าจะเรียนรู้สิ่งใดตามความสนใจของตนเอง ถือว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาบุคคลอย่างแท้จริง เนื่องจากเนื้อหาในการเรียนรู้สอดแทรกอยู่ในวิถีชีวิต ไม่ได้อยู่เพียงในบทเรียนเท่านั้น ไม่มีโรงเรียน แต่สามารถเรียนรู้ได้จากชีวิตจริงร่วมกับวิถีชุมชนและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนได้รู้จักและเข้าใจการเรียนรู้จากชีวิตประจำวันและแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่รอบตัวมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง บุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นกระบวนการและต่อเนื่องตลอดชีวิต จนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองและช่วยเหลือสังคม โดยการใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ทักษะที่หลากหลายในการดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่อตนเองผู้อื่น สังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีความรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และเรียนรู้อย่างมีความสุข (Crompton & Dave, 2014) แนวคิดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของการศึกษา ที่เกิดขึ้นภายใต้ความพยายามของ OECD UNESCO และสภายุโรป (Council of Europe) เป็นการสนองต่อความบกพร่องที่เกิดขึ้นในอดีต ในขณะที่บุคคลเรียนรู้ตลอดเวลา แต่กลับได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างจำกัด โดยถูกครอบงำจากการศึกษาที่เป็นทางการ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้โอกาสและส่งเสริมให้บุคคลแสวงหาการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาตนเอง องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ที่เป็นสากลและเหมาะสมกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคคลโดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. เรียนเพื่อรู้ (Learning to know) หมายถึง การเรียนเพื่อให้มีความรู้อันจะสามารถนำไปสร้างประโยชน์ต่อได้ ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ (1.1) การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน (1.2) การพัฒนาความรู้ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และความรู้ทั่วไป (1.3) การคิดคำนวณ (1.4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2. เรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) หมายถึง การเรียนโดยการลงมือทำเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ (2.1) การเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ (2.2) การพัฒนาทักษะความชำนาญอย่างต่อเนื่อง (2.3) การเรียนรู้และพัฒนาสู่อาชีพ 3. เรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน

(Learning to with the others) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ (3.1) การเห็นคุณค่าทางสังคม (3.2) การเคารพและห่วงใยผู้อื่น (3.3) การชื่นชมความหลากหลายทางวัฒนธรรม 4. เรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to be) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการรู้จักตนเอง และวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพตนเองในอนาคต ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ (4.1) การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านจิตใจของบุคคล (4.2) การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านร่างกายของบุคคล (4.3) การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านความมุ่งมั่นของบุคคล (4.4) การมีความคิดสร้างสรรค์ 5. เรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม (Learning to Transform Oneself and Society) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ ทักษะและสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้สร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในองค์กร ชุมชน และสังคม ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้ (5.1) การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคคลและกลุ่มเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (5.2) สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงตนเอง องค์กร ชุมชน และสังคม อย่างยั่งยืน (Souham's Blog, 2012) นอกจากนี้ De La Harpe, Radloff, and Wyber (2000) ได้กล่าวว่าถึงบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือการที่บุคคลบอกกับตนเองได้ว่ากำลังทำอะไร อย่างไร ที่ไหน ทำไม อีกทั้งสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองพร้อม ๆ กับการประยุกต์การเรียนรู้ นั้นให้เหมาะสมกับตนเอง บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่าเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจ มีแบบแผนการเรียนรู้ มีความสามารถจัดการภาระงานของตน สามารถพัฒนาทักษะ รวมถึงใช้เวลาอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน (Learning, 2005) ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นจะมีลักษณะเป็นผู้ซึ่งมีความอยากรู้อยากเห็น และสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในความสามารถและ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาด ในการเรียนรู้ของตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้ต้องมีแรงบันดาลใจในการแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เป็นประจำโดยไม่ละทิ้งภารกิจหน้าที่การงาน ของตนเอง ตลอดจนมีความอดทนอดกลั้นที่จะเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ ตนเองได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (Lewis, 2007) สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดกรอบในการพัฒนาคุณภาพคนไทยซึ่งรวมถึงเยาวชนยุคใหม่ให้มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เป็นกลุ่มกำลังคนที่มีคุณภาพ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีความรู้ ความสามารถ และสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการมีโอกาสนับถืออย่างเสมอภาค และกรอบในการพัฒนาเยาวชนของข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) สามารถจำแนกตัวบ่งชี้ในการที่จะส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้ 1.มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน 2.

สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3.มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 4. มีวิธีการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5.สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ 6.คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม 7. สามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ และ 8. มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ทั้งนี้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน ระบบการศึกษาในประเทศไทยควรเน้นการมีและการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากที่ผ่านมาเน้นการให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้เพียงแหล่งเดียว คือระบบโรงเรียนนั้น ไม่สามารถพัฒนาบุคคลให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตอาชีพ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและทรัพยากรของชุมชน และยังทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดความสามารถ ขาดทักษะการดำรงชีวิตและขาดการพัฒนาตนเองเนื่องจากไม่มีแหล่งการเรียนรู้อื่นเข้ามาส่งเสริม (อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ, 2548)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตราที่ 25 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทั่วถึงและเพียงพอ โดยนัยของมาตรา ดังกล่าวต้องการให้สังคมไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของบุคคลในรูปของแหล่งการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถจะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายกว้างขวาง และมีมากพอที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการรู้นั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในรูปแบบใด ๆ ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ก็ต้องมีแหล่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าในขอบเขตของโรงเรียนในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กล่าวถึงแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยจุดมุ่งหมายสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้ก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ และนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้จะสามารถเกื้อกูลสิ่งเหล่านี้ได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นสถานที่ที่สามารถจะให้ความรู้ได้ตลอดเวลา เป็นแหล่งที่มีความรู้อย่างมหาศาล อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ตามศักยภาพและตามโอกาส ตามความสามารถ โดยสามารถเรียนรู้ได้อย่างทั้งเป็นทางการ ไม่เป็นทางการ และเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย แหล่งการเรียนรู้จึงเป็นที่เรียนของการศึกษาตามอัธยาศัย มีอยู่ทั่วไปในสังคม หากจะกำหนดลักษณะของแหล่งการเรียนรู้ตามนัยของมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะพบว่าแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์

สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่ง ข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ อาจจำแนกประเภทแหล่งการเรียนรู้ไว้กว้างๆ 2 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ที่จัดกระทำไว้เพื่อวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ประชาชน พิพิธภัณฑ์ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น และแหล่งการเรียนรู้ที่จัดกระทำไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นเป็นหลัก โดยมีหรือไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ เช่น หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ เป็นต้น องค์ประกอบของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา คือ 1.ตัวแหล่งการเรียนรู้ซึ่งเน้นไปที่สถานที่ที่จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ 2. กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการจัดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นโดยลำพังเฉพาะตัว เฉพาะกลุ่ม โดยไม่สัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ 3.นักการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นผู้จัดการให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้น 4.การบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมบรรยากาศของการเรียนรู้ (ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์, 2544)

จากรายงานการศึกษาศาสนาการณเด็กและเยาวชนของประเทศไทย โดย วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, สุนจินดา ย่องจีน, and สาลินี จันทร์เจริญ (2554) ได้สะท้อนให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนของไทยเผชิญกับปัญหาและความท้าทายของสังคมยุค โลกาภิวัตน์ไม่ต่างไปจากเด็กและเยาวชนในประเทศอื่นๆ แม้ประเทศไทยจะมีการลงทุนด้านการศึกษาที่สูงเป็นอันดับต้นๆ ในภูมิภาคอาเซียน แต่กลับพบว่าระดับการศึกษาอยู่ในอันดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ และมีผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในระดับต่ำ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในด้านการพัฒนาทักษะของเด็กนักเรียนให้พร้อมในการออกมาสู่ระบบการจ้างแรงงานฝีมือ ประกอบกับภายในปี 2563 จำนวนประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี ของประเทศไทยจะลดลง ทำให้หากขาดการวางแผนที่ดี เด็กและเยาวชนของไทย จะไม่สามารถพัฒนาและเติบโตมาเป็นต้นทุนการผลิตที่มีศักยภาพสูง ไม่สามารถรักษาการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถที่จะดูแลผู้ปกครองได้มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม มีความพยายามจากทุกภาคส่วน เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มองค์กรทางสังคม ทั้งเครือข่ายองค์กรด้านสุขภาพ เครือข่ายภาคธุรกิจเพื่อสังคม เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายองค์กร พัฒนาเอกชน เครือข่ายองค์กรพัฒนาชุมชน และเครือข่ายสื่อมวลชน ในการสานและเสริมพลังให้เกิด การต่อยอดการพัฒนาประเทศไทยด้วยการจัดกิจกรรม โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในหลากหลายรูปแบบ และทุกระดับ ด้วยเชื่อว่า “คนรุ่นใหม่” จะเป็นพลังเปลี่ยนแปลงสำคัญของสังคม นอกจากนี้จากผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2554 ได้ทำการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรในประเทศไทย พบว่า เยาวชนเป็นเพียงช่วงวัยเดียวที่มีค่าเฉลี่ยเวลาในการอ่านหนังสือลดลง เห็นได้จากใน พ.ศ. 2551 เยาวชนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 46 นาทีต่อวัน แต่ในพ.ศ.2554 เยาวชนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือลดลงจากเดิม เฉลี่ย 43 นาทีต่อวัน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและการแสวงหาความรู้จากการอ่านลดลง ดังนั้น

แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยจึงมีความสำคัญในการทำหน้าที่หลักในส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตรงตามความสนใจและความต้องการของตัวเยาวชนมากขึ้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554)

จากรายงานจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 65,729,098 คน สามารถจำแนกเป็นกลุ่มประชากรที่มีอายุ 0-25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 21,813,333 คน คิดเป็นร้อยละ 33.97 ของประชากรไทยทั้งประเทศ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2554) โดยจำแนกเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10,098,475 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) และเมื่อนำมาพิจารณาพร้อมกับจำนวนประชากรวัยผู้สูงอายุที่มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงมีแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบในปี พ.ศ. 2568 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) สะท้อนให้เห็นว่าในอนาคตอันใกล้กลุ่มเยาวชนจะต้องก้าวขึ้นมาเป็นกำลังสำคัญที่จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอสรุปลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 1. รู้ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง 2. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง 3. รู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อไปถึงเป้าหมายของตนเอง 4. วางแผนดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ได้ 5. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ 6. ตัดสินใจในการเรียนรู้ต่อไปจากผลการประเมินสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยที่ต้องการให้เยาวชนพัฒนาตนเองให้เป็นกำลังหลักต่อการพัฒนาประเทศ โดยเยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี มีความเหมาะสมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากที่สุด เพราะเยาวชนเป็นช่วงวัยที่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย มีความคิดเป็นของตนเอง และมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ตลอดจนสามารถพึ่งพาและเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2554)

ดังนั้นการที่จะพัฒนากลุ่มเยาวชนที่จะต้องก้าวขึ้นมาเป็นกำลังสำคัญและทำหน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับประเทศจึงมีความสำคัญมากขึ้น และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เยาวชนต้องแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ อย่างไรก็ตามการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นไม่ได้จำกัดอยู่ในสถานศึกษาหรือสถานที่ทำงานเท่านั้น แต่เยาวชนสามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นได้จากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ว่าเยาวชนนั้นจะอยู่ในรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือการศึกษาตามอัธยาศัย รวมไปถึงเยาวชนที่คลาดแคลนโอกาส แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกประเภทล้วนมีข้อมูล ความรู้ กิจกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทุกขณะ และตรงตามความต้องการของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ที่มีความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย แหล่งการเรียนรู้จึงต้องมีการดำเนินการอย่างเข้มแข็ง

มีองค์ความรู้ที่ครบถ้วน และมีวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเยาวชนผู้รับบริการ เพื่อให้เยาวชนสามารถศึกษาข้อมูล ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของตนเองและเชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ดังกล่าวกับการดำเนินชีวิต ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างทันทั่วทั้งที่ สอดคล้องกับ ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่ให้ความสำคัญเรื่องการศึกษา ตลอดชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาคุณภาพคนไทย ทุกช่วงวัย พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมี คุณภาพ ตามที่ปรากฏใน “ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมนักการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยั่งยืน” ให้ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มุ่งสร้างกระแส สังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของ คนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของเยาวชน ควบคู่กับการส่งเสริม ให้ องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ สื่อสาร ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือก ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพและ สนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ, 2555) การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเป็น สิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาตัวบุคคล เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมของประเทศชาติและของโลก (Nordstrom, 2008) นอกจากนี้ Thailand 4.0 ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมในขณะที่ยังคงมีการแข่งขันที่สูงขึ้น เราจึงต้องเปลี่ยนสู่ยุค Thailand 4.0 เพื่อให้ประเทศไทยให้กลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วย ภาควัตถุศาสตร์ ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ดังนั้นเพื่อ พัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายให้ได้ ต้องเริ่มที่การพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตัวเองตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ซึ่งเน้นการสร้างให้คนไทยสามารถคิดเอง ได้ (ขวลิท โพธิ์นคร, 2560)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง อยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่มี การคมนาคมสะดวกสบาย เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอีกทั้งยังรวมถึง แหล่งของคนทำงาน และนอกจากนั้นพื้นที่โดยรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีแหล่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิตเป็นจำนวนมากที่ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่และ เยาวชนในบริเวณอื่นๆได้เข้ามาใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากที่ กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญในการส่งเสริมการ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน เนื่องจากเยาวชนมีความจำเป็นและมีความต้องการ

ในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์นั้นยังไม่มีการศึกษาถึงสภาพปัญหาและความต้องการของเยาวชนในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกัน และยังไม่มีการจัดทำแผนที่การเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับเยาวชนเข้ามาเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง อาณาบริเวณแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ครอบคลุมพื้นที่ ดังนี้ สยามสแควร์(แขวงปทุมวัน) สวนหลวงสแควร์(แขวงวังใหม่) สามย่าน(แขวงวังใหม่) สวนลุมพินี(แขวงลุมพินี) และสี่พระยา (แขวงสี่พระยาและแขวงมหาพฤฒาราม)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในชุมชน สยามสแควร์ สวนหลวงสแควร์ สามย่าน สวนลุมพินีและสี่พระยาว่ามีที่ไหนบ้างที่เยาวชนนิยมใช้ รวมไปถึงศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการและด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งศึกษาถึงปัญหาและความต้องการบริการในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอด เพื่อนำไปสู่การสร้างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ตรงต่อความต้องการของเยาวชน และสร้างแผนที่การเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาตัวเยาวชนเองให้เป็นผู้บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตัวเองตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้พัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชน สังคมและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เยาวชนนิยมใช้ได้แก่ที่ใดบ้าง
2. สภาพการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เยาวชนเลือกใช้ ในด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นอย่างไรบ้าง
3. ปัญหาในการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นผู้บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เยาวชนพบเจอได้แก่อะไรบ้าง

4. ความต้องการเกี่ยวกับการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เยาวชนต้องการได้แก่อะไรบ้าง

5. แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่

1.1 เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ที่ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาลดชีวิต ทางด้านการศึกษานอกระบบ โรงเรียน หรือทางด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย

1.2.1 บุคคลที่มีประสบการณ์ ซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการศึกษาลดชีวิตเป็นอย่างดี

1.2.2 ผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือ การศึกษาตามอัธยาศัยในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.3 ผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ขอบเขตด้านแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่

2.1 เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตรา 25 กำหนดไว้ว่า ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

2.2 เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่อยู่ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ สยามสแควร์(แขวงปทุมวัน) สวนหลวงสแควร์(แขวงวังใหม่) สามย่าน(แขวงวังใหม่) สวนลุมพินี(แขวงลุมพินี) และสี่พระยา (แขวงสี่พระยาและแขวงมหาพฤฒาราม)

2.3 เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีการเก็บข้อมูลทางสถิติในการเข้าใช้งาน

3. ขอบเขตด้านบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย

3.1 รู้ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง

3.2 กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง

3.3 รู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อไปถึงเป้าหมายของตนเอง

3.4 วางแผนดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ได้

3.5 วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

3.6 ตัดสินใจในการเรียนรู้ต่อไปจากผลการประเมิน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง สถานที่ที่รวบรวมสาระความรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง อาณาบริเวณแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย สยามสแควร์(แขวงปทุมวัน) สวนหลวงสแควร์(แขวงวังใหม่) สามย่าน(แขวงวังใหม่) สวนลุมพินี(แขวงลุมพินี) และสี่พระยา (แขวงสี่พระยาและแขวงมหาพฤฒาราม)

บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง บุคคลที่แสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อการพัฒนาตนเองและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ ประกอบด้วยลักษณะต่อไปนี้ (1) รู้ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง (2) กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง (3) รู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อไปถึงเป้าหมายของตนเอง (4) วางแผนดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ได้ (5) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ และตัดสินใจในการเรียนรู้ต่อไปจากผลการประเมิน

สภาพ หมายถึง พฤติกรรมทั่วไปในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่ทำให้เยาวชนมีอุปสรรคในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกของเยาวชนที่จะนำตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายในการเข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปีบริบูรณ์ ที่ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทาง หมายถึง วิธีปฏิบัติในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของเยาวชน ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ และด้านการบริหารจัดการ

แผนที่แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เว็บไซต์แสดงข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เยาวชนนิยมใช้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถเป็นประโยชน์แก่ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หน่วยงานและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในการนำแนวทางไปใช้ประโยชน์ในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมทั่วไปในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้

ตลอดชีวิตของเยาวชน และสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในการเข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถแก้ไขปัญหาที่เยาวชนประสบในการเข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. เยาวชนสามารถใช้แผนการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สร้างขึ้นนั้น เป็นประโยชน์ในการหาข้อมูลแหล่งการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจและสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ให้เยาวชน ส่งเสริมให้เยาวชนเข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ตรงตามความสนใจและความต้องการของเยาวชนมากขึ้น เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นผู้คลั่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร หนังสือ บทความ วารสาร เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการศึกษาตลอดชีวิต

- 1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.2 แนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.3 ความสำคัญการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.4 หลักการของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.5 ลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต
- 1.6 รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต

ตอนที่ 2 แนวคิดทฤษฎีการศึกษาตามอัธยาศัย

- 2.1 นิยามและความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัย
- 2.2 ลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัย
- 2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย
- 2.4 การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- 3.1 ความหมายแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3.2 ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3.3 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3.4 การจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 4 แนวคิดทฤษฎีบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- 4.1 ความหมายของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4.2 คุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4.3 ปัจจัยส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 5 ความหมายและความสำคัญของเยาวชน

ตอนที่ 6 พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดทฤษฎีการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษามีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในทุกช่วงอายุ เพราะการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ความรู้ที่จากการสั่งสมมาในวันเรียนไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา และใช้ในการดำเนินชีวิตได้ การศึกษาจึงจะเป็นสำหรับบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย บุคคลจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษามีได้สิ้นสุดลงเมื่อจบจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด ครอบคลุมการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ซึ่งแนวคิดเรื่องนี้ได้รับการพิจารณาเป็นครั้งแรกในการประชุม “The Third International Committee for Facilitating Adult Education” จัดโดย UNESCO ในปี 2507 หลังจากนั้นการศึกษาตลอดชีวิตได้กลายเป็นแนวความคิด และแนวทางที่มีความหมาย และสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในลักษณะของการผสมผสานสัมพันธ์กับทรัพยากรทางการศึกษาและวิถีชีวิตของคนในชุมชนจนเป็นหนึ่งเดียว ยังผลให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2552)

1.1 ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิต

Medel-Añonuevo (2002) ได้ให้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตไว้ตามที่ยูเนสโกกำหนด พอสรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตนั้นได้นำมาใช้ในเชิงของการให้การศึกษาต่อเนื่องแก่ผู้ที่ออกจากโรงเรียนแล้ว หรืออาจจะเรียกว่าผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่เป็นเวลานาน แต่ในปัจจุบันนี้ความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตจะครอบคลุมกว้างขวางกว่า กล่าวคือจะครอบคลุมกระบวนการจัดการศึกษาในภาพรวมเป็นการจัดการศึกษาที่จะสนองความต้องการทางการศึกษาของแต่ละบุคคลและของกลุ่ม จะครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาสำหรับเด็กไปจนถึงการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่อย่างเป็นทางการต่อเนื่อง การศึกษาสำหรับเด็กต้องมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ การศึกษาจะไม่สิ้นสุดลงที่การสอบและการได้รับประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษา แต่ควรจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ในทางกลับกันความสามารถของผู้ใหญ่ในการเรียนรู้ในการรับการฝึกอบรมในการพัฒนาสติปัญญา จิตใจ วัฒนธรรมก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพและขอบเขตของการศึกษาที่ได้รับเมื่อเป็นเด็กหรือวัยรุ่น

MacKenzie (1970) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่าเป็นการเรียนรู้ในภาพรวมที่สนองต่อความต้องการทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลหรือของแต่ละกลุ่มอย่างเป็นทางการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

Faure et al. (1972) กล่าวถึงการศึกษาตลอดชีวิตว่า การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาทุกลักษณะ ทุกรูปแบบ เป็นการศึกษาโดยรวมทั้งหมดไม่ว่าจะมองการศึกษาในส่วนใดๆหรือการศึกษาในลักษณะล้วนเป็นการศึกษาตลอดชีวิตทั้งสิ้น การศึกษาตลอดชีวิตไม่ได้เป็นระบบการศึกษาแต่เป็นการจัดการศึกษาซึ่งรวมการศึกษาทุกระบบ ทุกหน่วย ทุกแหล่งไว้ด้วยกันทั้งหมดและเป็นการพัฒนาการศึกษาในทุกส่วน

Dave (1976) กล่าวถึงการศึกษาตลอดชีวิตไว้ว่า การศึกษาตลอดชีวิตมาจากคำ 3 คำ คือ ชีวิต ตลอดชีวิต และการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นเมื่อชีวิตเริ่มต้นและสิ้นสุดลงเมื่อชีวิตสิ้นสุดลงการศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาและกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในทุกช่วงชีวิต ตั้งแต่การศึกษาในวัยเด็กไปจนถึงการศึกษาโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เมื่อจบจากโรงเรียนไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ก็ต้องมีการศึกษาต่อไปอีก แต่อาจจะอยู่ในรูปการศึกษาตามอัธยาศัยหรือการศึกษานอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะช่วยให้บุคคลดำรงชีวิตประกอบอาชีพอย่างเหมาะสมและมีความรู้เพียงพอที่เผชิญกับชีวิตกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

Cropley and Dave (2014) กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตหรือการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่มีการผสมผสานกันสองมิติ คือ มิติแนวตั้ง เป็นมิติ ที่มองว่าบุคคลควรได้รับการศึกษาทุกช่วงเวลาตลอดชีวิตของเขา การศึกษาใน โรงเรียนเป็นเพียงช่วงหนึ่งของชีวิตเท่านั้นจึงไม่เพียงพอที่จะครอบคลุม ความต้องการของชีวิตทั้งหมดได้ ช่วงชีวิตที่ยาวนานที่สุดของบุคคลคือหลังจากโรงเรียนไปแล้ว ดังนั้นการศึกษาหรือการเรียนรู้จากภายนอกโรงเรียน จึงมีความสำคัญแก่บุคคลมาก และควรจะใช้วิธีการที่หลากหลาย ส่วนมิติ แนวนอนนั้นเป็นมิติที่มองว่าการศึกษากับชีวิตเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน การศึกษา และการเรียนรู้ควรจะประสานกันหลายๆ ส่วน ทั้งในโรงเรียนและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ โดยมีทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งแหล่งการเรียนรู้ควรจะเป็นลักษณะของเครือข่ายที่ผสมผสานรูปแบบและแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชนและควรมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง

Peterson (1979) กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลตลอดช่วงชีวิตของผู้นั้น อันเป็นผลมาจากกระบวนการพัฒนาสติปัญญา สังคมและบุคคล การเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะการศึกษาของผู้ใหญ่ แต่เป็นการศึกษาสำหรับทุกๆ ช่วงของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษาไปจนถึงผู้สูงอายุ และเกิดขึ้นตั้งแต่เกิดจนตาย

Smith and Spurling (1999) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดช่วงอายุของคน และเป็นชนิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทั้งภายในห้องเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการนำตนเอง

Haggstrom (2004) ที่ได้ให้ความหมาย ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดที่มุ่งดำเนิน การอย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถ ประกอบด้วยรูปแบบของการศึกษาและการฝึกอบรมที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

Kirchhof et al. (2007) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทุกรูปแบบที่ดำเนินไปท่ามกลางการดำรงชีวิต โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปรับตัวบุคคลและสังคม

Hasan (1996) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้จำกัดเพียงช่วงวัยเด็กหรือเพียงเฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต ทุกสถานการณ์ โดยไม่สามารถแบ่งออกเป็นสถานที่ เวลา ที่จะรับความรู้ และการประยุกต์ใช้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 4 กำหนดความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตว่าเป็นการศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องจากชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

อาชัญญา รัตนอุบล (2542) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายซึ่งเป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่จนถึงวัยชรา เป็นการรับรู้ด้านความรู้ ทักษะ เจตคติจากบุคคลหรือสถาบัน ซึ่งจะเรียนรู้อย่างเป็นระบบหรือไม่เป็นระบบก็ได้ จะตั้งใจหรือโดยบังเอิญก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเกิดกระบวนการพัฒนาตนเอง สร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวใหม่ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

สุมาลี สังข์ศรี (2544) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะครอบคลุมทั้งการศึกษา ในระบบการศึกษา นอกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย โดยในแต่ละช่วงชีวิตบุคคลอาจได้รับการศึกษารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบผสมผสานกัน เป็นการศึกษาที่สัมพันธ์กับวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และศาสนา เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการปรับตัว เข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมในทุกช่วงชีวิต

สุนทร สุนันท์ชัย (2544) กล่าวว่า การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาทั้งหมดของชีวิตมนุษย์ จากเกิดจนตาย มุ่งพัฒนามนุษย์ให้ปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน และพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพของบุคคลแต่ละคน เป็นการศึกษาที่เกิดจากแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และไม่เป็นทางการ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552) ได้สรุปความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตไว้ว่า เป็นกระบวนการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคล ในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพ โดยบุคคลจะต้องมีแรงจูงใจที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตนับตั้งแต่เกิดจนตาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลในแต่ละช่วงวัย และให้สามารถปรับตัวได้ทันกับความก้าวหน้าตามโลกาภิวัตน์

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2555) การเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่มีการผสมผสานระหว่างรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ รวมถึงการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง

จากนิยามและความหมายของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การศึกษาตลอดชีวิต หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่ครรภ์มารดาถึงวาระสุดท้ายของชีวิต โดยผสมผสานระหว่างการศึกษาทั้ง 3 ระบบกล่าวคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยกับชีวิตเข้าไว้ด้วยกัน มุ่งพัฒนามนุษย์ให้ปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน และพัฒนาต่อเนื่องไปให้เต็มศักยภาพของบุคคลแต่ละคน เป็นการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อช่วยพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข

1.2 แนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต

Smith and Spurling (1999) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่เกิดตลอดช่วงอายุของคน และเป็นชนิดการเรียนรู้ที่เกิดได้ทั้งภายในห้องเรียน การศึกษานอกโรงเรียน และการนำตนเอง

Haggstrom (2004) ที่ได้ให้ความหมาย ของการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดที่มุ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะและความสามารถ ประกอบด้วยรูปแบบของการศึกษาและการฝึกอบรมที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

Kirchhof et al. (2007) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทุกรูปแบบที่ดำเนินไปท่ามกลางการดำรงชีวิต โดยมีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถในการปรับตัวบุคคลและสังคม

Hasan (1996) การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้จำกัดเพียงช่วงวัยเด็กหรือเพียงเฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต ทุกสถานการณ์ โดยไม่สามารถแบ่งออกเป็นสถานที่ เวลา ที่จะรับความรู้ และการประยุกต์ใช้

จากแนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ประกอบด้วยการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาความรู้ ทักษะ และความสามารถ

1.3 ความสำคัญการศึกษาตลอดชีวิต

สุนทร สุนันท์ชัย (2544) ได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ทำให้การศึกษาตลอดชีวิตมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทำให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ในการทำงานให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ
2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้บุคคลรู้จักการเลือกสรรสิ่งที่เป็นประโยชน์ให้กับตนเอง เพื่อรองรับกับบทบาทชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้บุคคลสามารถเลือกและผสมผสานสิ่งที่มีอยู่กับสิ่งใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างกลมกลืน
3. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเน้นการจัดการเรียนรู้ให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นไปตามความต้องการ ความสะดวกของตนเอง ส่งผลให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ ที่ถูกพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
4. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองและการปกครอง ทำให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และมีส่วนร่วมในกระบวนการปกครองมากขึ้น รวมถึงมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่า

เทียมกัน ซึ่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะมีบทบาทสนับสนุนการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม โดยเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างสังคมธรรมาให้ก้าวสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสังคมที่สนใจต่อกิจกรรมของความเป็นมนุษย์ ทั้งด้านการทำความเข้าใจและสร้างอารยธรรมที่ดีงามตลอดจนสามารถสร้างมนุษย์ให้มีทักษะของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและดำรงชีวิตอย่างผาสุกบนพื้นฐานเหตุผลและมีจิตที่เป็นประชาธิปไตย

6. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้การเรียนรู้เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายในทุกช่วงอายุโดยไม่เจาะจงเพียงเฉพาะกลุ่มที่ศึกษาอยู่ในระบบเท่านั้น หากเป็นการเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มอายุรวมถึงผู้สูงอายุ วัยแรงงาน สามารถมุ่งกลับเข้าสู่ถนนของการเรียนรู้ได้

7. ข้อจำกัดของการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่มีหลักสูตรการสอนไม่ตรงกับความต้องการทั้งนี้การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์แบบมากขึ้น

สุมาลี สังข์ศรี (2545) การศึกษานับได้ว่าเป็นกระบวนการสร้าง และสะสมทุนทางปัญญา ความรู้และทักษะ เจตนารมณ์ของการศึกษามีอยู่เพื่อพัฒนาคน ดังนั้นในฐานะที่การศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม การศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เพราะการศึกษาจะช่วยให้คนพัฒนาตนเองได้อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การศึกษากับการดำเนินชีวิตจึงเป็นกระบวนการอันหนึ่งอันเดียวกัน การศึกษาตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด ครอบคลุมการศึกษาทุกประเภททุกระดับ และเมื่อนับเนื่องถึงความจำเป็นของการพัฒนาคนดังกล่าวจึงสามารถสรุปถึงความจำเป็นของการศึกษาตลอดชีวิตได้ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของโลกและประเทศต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมากต่อความเป็นอยู่ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในทุกประเทศเพราะเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต ในประเทศอุตสาหกรรม เทคโนโลยีในการผลิตและการเพิ่มผลผลิตได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมีความต้องการบุคลากรและคนงานที่มีความรู้มีทักษะที่ก้าวหน้าและทัดเทียมกับการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนั้นยังมีการเคลื่อนไหวปรับเปลี่ยนทางเศรษฐกิจอยู่เสมอทำให้เกิดผลกระทบมากมาย การเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางด้านวิชาการและวิชาชีพเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนั้นยังต้องให้ความรู้และทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถเลือกหรือพัฒนาอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสังคม จึงจำเป็นที่บุคคลต้องเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

2. ความเปลี่ยนแปลงของสังคม สังคมมีความเปลี่ยนแปลงทุกยุคทุกสมัยยิ่งในสภาวะปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ปัญหาของสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นจากสภาพดังกล่าวเป็นเหตุทำให้บุคคลควรได้รับการศึกษา ได้รับความรู้ทุกช่วงชีวิต การได้รับความรู้จะช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพการณ์ต่างๆ ปัญหาต่างๆ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของตนเอง

3. ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ความรู้ วิทยาการและเทคโนโลยี พัฒนาการที่ก้าวหน้าและรวดเร็วมาก นักวิชาการ นักการศึกษา นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งความรู้ในทางอุตสาหกรรม สถาปัตยกรรม วิทยาศาสตร์ เกษตร สาธารณสุข การสื่อสาร การคมนาคม ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีดังกล่าวนี้มีพัฒนาการอย่างไม่หยุดยั้งตลอดเวลาและมีผลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม หลังจากบุคคลจบจากโรงเรียนมาแล้วมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมาย เพราะฉะนั้นบุคคลจึงต้องเรียนรู้อยู่เสมอทุกช่วงชีวิตของชีวิตเพื่อให้สามารถติดตามได้ทันความก้าวหน้าเหล่านี้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการประกอบอาชีพ การประกอบกิจกรรมต่างๆ ในสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4. การแพร่กระจายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบันนี้มีแหล่งที่เผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่มากมายและข้อมูลข่าวสารนี้สามารถเผยแพร่ด้วยสื่อชนิดต่างๆ ไปยังประชาชนในทุกภูมิภาคของโลกอย่างรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วยความรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ สุขภาพ พละนามัย อาหาร ครบครัน ตลอดจนความรู้สาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมเพราะฉะนั้นบุคคลจึงควรที่จะเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้เหล่านี้ ควรมีทักษะที่จะเข้าถึงความรู้ข้อมูลเหล่านี้ ต้องเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อให้มีความรู้เท่าทันและนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่นอกจากนั้นข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่นั้นมีทั้งสิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ บุคคลต้องมีความสามารถที่จะวิเคราะห์และเลือกรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้

5. ความเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างประชากร โดยทั่วไปแล้วโครงสร้างประชากรของประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรูปพีระมิด ฐานกว้าง ยอดแหลม คือมีประชากรวัยเด็กมากที่สุด รองลงมาเป็นวัยรุ่นและผู้ใหญ่ตามลำดับ และจำนวนประชากรที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือประเทศวัยสูงอายุ แต่ในปัจจุบันนี้โครงสร้างประชากรในหลายประเทศมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือ จำนวนเด็กแรกเกิดลดลง จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมาก จำนวนประชากรผู้สูงอายุ

จำนวนมากขึ้น เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องขยายออกไปสู่ประชากรวัยแรงงาน วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง และวัยสูงอายุด้วย และนับวันจำนวนผู้สูงอายุจะยิ่งมากขึ้น เพราะฉะนั้นประเทศต่างๆต้องให้ความสำคัญแก่การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น นั่นคือการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนี้จะต้องเป็นการจัดการศึกษาให้แก่คนสูงอายุทุกกลุ่มอายุ ซึ่งก็คือการศึกษาตลอดชีวิตนั่นเอง

6. ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ปัจจุบันประเทศต่างๆ ในโลกส่วนใหญ่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนในการปกครองประเทศและมีสิทธิเสรีภาพในการศึกษาหาความรู้ ประเทศต่างๆได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาประเทศชาติ เพราะฉะนั้นจึงมุ่งเน้นให้ประชาชนได้ร่ำการศึกษาอย่างทั่วถึง มีสิทธิได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การศึกษาถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน จะพบว่าประเทศต่างๆทั่วโลกได้เริ่มนำแนวคิดของการศึกษาตลอดชีวิตมาเป็นแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาของประเทศตั้งแต่ปี ค.ศ.1972 เป็นต้นมา และในปัจจุบันแนวคิดการศึกษาตลอดชีวิตยังได้รับการยอมรับกว้างขวางมากขึ้นและเป็นหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาของทุกประเทศก็ว่าได้ และจากประสบการณ์ที่หลายประเทศได้นำแนวทางการศึกษาตลอดชีวิตไปสู่การปฏิบัติต่างเห็นพ้องกันว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาสำหรับสังคมสำหรับโลกที่เปลี่ยนแปลงดังเช่นปัจจุบัน (Galbraith, 1992)

7. การศึกษาที่มีอยู่ยังไม่เอื้อให้บุคคลได้รับการศึกษาตลอดทุกช่วงชีวิตการศึกษาที่จัดอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกแม้ในประเทศที่พัฒนาแล้วก็ตามยังเน้นที่การศึกษาในระบบโรงเรียนซึ่งเป็นการศึกษาเพียงช่วงต้นของชีวิตเท่านั้น แต่ละประเทศจะทุ่มเทงบประมาณบุคลากรและทรัพยากรอย่างมากมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยเน้นว่าการศึกษาสำหรับคนวัยต่างๆ ที่พ้นจากวัยเรียนมาแล้วก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน แต่เท่าที่เป็นอยู่การศึกษาหลังวัยเรียนในประเทศต่างๆจัดอยู่ไม่ว่าจะเป็นการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยก็ตามยังทำได้น้อยและไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

Hasan (1996) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการยกระดับความรู้ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติให้เป็นไปตามความเจริญก้าวหน้าของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยสร้างความเท่าเทียมกันของบุคคลในการเข้าถึงการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีพลาดโอกาสในการเรียนเรียนสามารถกลับเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ได้โดยอายุไม่ใช่อุปสรรคของการเรียน

3. การเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถพัฒนาทักษะ ความรู้ ให้มนุษย์สามารถเผชิญหน้าและรับมือต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังสามารถรักษาคุณภาพและความเป็นหนึ่งเดียวทางวัฒนธรรม

4. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้การเรียนรู้ของบุคคลไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต ซึ่งส่งผลให้ต้องรับภาระหนักเพียงช่วงวัยใดช่วงวัยหนึ่ง แต่การเรียนรู้ตลอดชีวิตจะช่วยเหลือผสมผสานการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพของมนุษย์ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2552) ได้กล่าวถึงเป้าหมายและแนวคิดสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลพัฒนาเต็มเต็มตามขีดความสามารถของตนเองและเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมที่ตนอาศัยอยู่

2. เป็นการศึกษาทั้งชีวิตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย

3. บุคคลมีอิสรภาพที่จะเลือกเรียนรู้จากการศึกษารูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับตนเอง

4. มุ่งพัฒนาให้บุคคลได้พัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

5. การศึกษาที่จัดให้แก่ทุกกลุ่มอายุตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุ

6. การศึกษาที่บริการให้ครอบคลุมทั่วถึงทุกคนในแต่ละช่วงวัย ตลอดชีวิต

7. การจัดกิจกรรมการศึกษาที่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับชีวิตจริง

8. การจัดกิจกรรมการศึกษาที่กลุ่มเป้าหมายสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ในการดำเนินชีวิตและการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

Nordstrom (2011) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิตดังนี้

1. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้ชีวิตมีความสมบูรณ์แบบ
2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดมิตรภาพอันนำไปสู่การสร้างสัมพันธ์ระหว่างกันที่มีคุณค่า
3. การเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยผลักดันให้บุคคลเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสังคม
4. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เราสามารถค้นพบความหมายของชีวิตที่มีคุณค่า
5. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้รู้จักการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
6. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้โลกนี้น่าอยู่มากขึ้น
7. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้บุคคลมีสติปัญญาที่สูงขึ้น
8. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดความใฝ่หาความรู้เพิ่มมากขึ้น
9. การเรียนรู้ตลอดชีวิตทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนรับฟังความเห็นจากผู้อื่นมากขึ้น
10. การเรียนรู้ตลอดชีวิตช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคคลได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากหลักการดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า จากการเปลี่ยนทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมไปถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้การศึกษาในระบบไม่สามารถตอบสนองการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของบุคคลได้ การศึกษาตลอดชีวิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำบุคคลไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองตามการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยในแต่ละช่วง ซึ่งทำให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางโดยไม่มีข้อจำกัด และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.4 หลักการของการศึกษาตลอดชีวิต

ในการจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดก็ตามรวมทั้งแนวคิดของการศึกษาของชีวิตจะพิจารณาถึงองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ คน ความรู้หรือวิชาการที่ได้สะสมมาแต่อดีตและ สภาพแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งวิทยาการ ทั้งสามองค์ประกอบนี้จะสัมพันธ์กัน การศึกษาตลอดชีวิตได้พิจารณาองค์ประกอบทั้ง 3 ประการข้างต้นมาประสานเข้าด้วยกันโดยมุ่งให้คนได้บังเกิดสิ่งเหล่านี้คือ (ปฐม นิคมานนท์, 2528)

1. เพื่อช่วยให้บุคคลได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพในทุกๆด้านต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต
2. เพื่อให้บุคคลได้มีส่วนสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและมีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมตามความสามารถและความรับผิดชอบของแต่ละคน

3. เพื่อเสริมสร้างประชาธิปไตย นั่นคือได้ร่วมอาศัย ร่วมเรียนและแบ่งปันความเจริญในสังคมเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอหลักการจัดการศึกษาที่เป็นการยึดหลักการศึกษาลดชีวิตไว้ดังนี้

1. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีวัฒนธรรมการเรียนรู้
2. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเกิดขึ้นและมีความต่อเนื่องตลอดเวลาตลอดช่วงอายุของผู้เรียน
3. คนไทยทุกคนมีสิทธิและความเสมอภาคในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ผู้เรียนและการเรียนรู้มีความสำคัญและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตที่มีความสุข
5. ผู้เรียนมีโอกาสและมีทางเลือกในการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีคุณภาพและยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน
6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
7. ทุกแห่งในสังคมคือแหล่งการเรียนรู้ของคนทุกคน
8. ทุกฝ่ายในสังคมต้องร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ปวงชน
9. การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการบูรณาการการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเข้าด้วยกัน
10. คุณภาพของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ 10 ประการ คือ

1. การวางกรอบงานในเชิงยุทธศาสตร์โดยภาครัฐจะต้องแสวงหาการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อให้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้าง สภากองการอาสาสมัคร ฯลฯ นอกจากนั้นจะต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในด้านนี้ให้ชัดเจน

2. การปฏิบัติเจตคติ คือต้องทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนเข้าใจความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. การขยายขอบเขตของการเข้ามามีส่วนร่วมและผลสัมฤทธิ์ให้กว้างไกล หมายถึง การเปิดกว้างให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

4. ความสำคัญที่บ้าน ชุมชน และสถานประกอบการ คือให้สถานที่ดังกล่าวเป็น ศูนย์กลางการพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิธีการคือให้ผู้บริหารระดับท้องถิ่น นักการศึกษา และองค์กรต่างๆ ผลักดัน

5. การปรับระบบระเบียบให้เรียบง่ายและการบูรณาการ คือให้มีหน่วยงานที่รวบรวม ระเบียบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าของตนเองได้

6. การประสานแผนหุ้นส่วนและความร่วมแรงร่วมใจ คือให้องค์กรส่วนท้องถิ่น เป็น แกนกลางในการร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ เพื่อจัดฝึกอบรม และวางแผนการจัดการการเรียนรู้ใน ท้องถิ่น เอง

7. การเข้าถึงสารสนเทศ คำปรึกษาและการแนะแนว คือการให้บริการข้อมูลและ คำปรึกษาแก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า บริการนี้ให้จัดขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ

8. ความถูกต้องของข้อมูล เป้าหมาย และมาตรฐานต้องเตรียมการจัดหาข้อมูล เพื่อให้เห็นความต้องการด้านการเรียนรู้ได้ชัดเจนทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น อีกทั้งควรมีการทำประชาพิจารณ์เรื่องเป้าหมายทางการศึกษาและฝึกอบรมแห่งชาติด้วย

9. การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ด้านการสื่อสาร และการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร รัฐบาล ควรหาแนวทางที่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น การมี ช่องสัญญาณเพื่อการเรียนรู้โดยเฉพาะ

10. การจัดสรรเงินทุนกับการใช้จ่าย คือการกำหนดมาตรการด้านงบประมาณให้ เหมาะสมแก่การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาจมีการจัดตั้งมูลนิธิขึ้นเพื่อดำเนินการด้านนี้

ขณะเดียวกัน สุมาลี สังข์ศรี (2545) ได้สังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษาหลายท่านและ สรุปหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตได้ดังนี้

1. การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ การศึกษามีความจำเป็นสำหรับบุคคลในทุกช่วงชีวิต ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในวัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ หรือวัยสูงอายุก็ตาม เพราะสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร วิทยาการและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในทุกช่วงชีวิตของบุคคล บุคคลอาจต้องเผชิญกับสถานการณ์กับสภาพปัญหาที่แตกต่างไปในแต่ละช่วงชีวิต การศึกษาจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้บุคคลพัฒนาตนเอง สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ได้

2. บุคคลมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ความสามารถในการเรียนรู้ในการรับการศึกษาของบุคคลนั้นมิได้จำกัดเพียงแค่เมื่อบุคคลอยู่ในวัยเรียนคือ ช่วงวัยเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเท่านั้น บุคคลที่อยู่ในวัยอื่นๆ ก็สามารถที่จะเรียนรู้ได้เพียงแต่ว่าผู้จัดกิจกรรมการศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพพัฒนาการตามวัยของเขา

3. การศึกษามีได้สิ้นสุดเมื่อบุคคลจบจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาโดยทั่วไป มักจะเป็นที่เข้าใจว่าการศึกษาลิ้นสุดลงเมื่อบุคคลเรียนจบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งแล้วได้รับประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตรแล้ว ถือว่าเป็นการสิ้นสุดการศึกษา ซึ่งนับเป็นความเข้าใจที่ยังไม่ถูกต้อง การศึกษาจากสถาบันการศึกษาเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งชีวิตของบุคคล เป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน หลังจากนั้นบุคคลจะต้องออกมาเผชิญกับโลกของชีวิตจริงภายนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นเวลาที่ยาวนานหลายเท่าตัวในช่วงหลังของชีวิต ความรู้ที่ได้รับมาจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาก็อาจนำมาใช้เป็นพื้นฐานแต่ยังไม่เพียงพอ บุคคลยังต้องเรียนรู้ ศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ที่เข้ามาในทุกช่วงชีวิต

4. การศึกษาตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด การศึกษาตลอดชีวิตครอบคลุมการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ

5. การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาที่มีการผสมผสานกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน กล่าวคือ การสัมพันธ์กันแนวตั้ง หมายถึง การพิจารณาถึงช่วงชีวิตของบุคคลตั้งแต่เกิดจนตาย เพราะฉะนั้นบุคคลจึงควรได้รับการศึกษาโดยตลอดและการศึกษาที่จัดให้แต่ละช่วงอายุควรมีความสัมพันธ์เกื้อหนุนกัน การสัมพันธ์กันแนวนอน หมายถึง การศึกษากับชีวิตเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกัน ดังนั้นในช่วงวัยหนึ่งๆ บุคคลควรจะได้รับการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาตนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และทัศนคติ เพื่อจะช่วยให้บุคคลพัฒนาได้อย่างสมบูรณ์ดังนั้นการศึกษาที่ควรจัดให้ควรเป็นการศึกษาทุกประเภทหรือทุกรูปแบบจากทุกแหล่งความรู้ผสมผสานกัน

6. การศึกษาตลอดชีวิตเน้นความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษา การที่จะให้บุคคลได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้นั้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องหามาตรการที่จะช่วยให้ทุกคนได้รับโอกาสอย่างเสมอภาคกันในทุกกลุ่มเป้าหมาย

7. การศึกษาตลอดชีวิตควรมีความยืดหยุ่นหลากหลาย

8. การศึกษามีความเป็นประชาธิปไตยและให้อิสระแก่ผู้เรียน เป็นการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกได้ตัดสินใจตามความพร้อม ความสามารถ ตามความสนใจ ตามความสะดวกของเขาเอง

9. สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นมีความจำเป็นมากที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้ เพราะถึงแม้จะมีบริการทางการศึกษามากมายหลากหลายและเข้าถึงตัวกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายอาจไม่สนใจ การสร้างแรงจูงใจนี้ต้องเริ่มที่การให้ความรู้ การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง การชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการศึกษาที่มีต่อบุคคลในทุกช่วงชีวิต การสร้างแรงจูงใจอาจต้องใช้หลากหลายวิธีการ

10. ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ บุคคลจะศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้จะต้องรู้วิธีแสวงหาความรู้หรืออีกนัยหนึ่งคือมีเครื่องมือในการหาความรู้ต้องให้เรียนรู้วิธีเรียน

11. ให้ศึกษาเรียนรู้เรื่องของชีวิตแลสภาพปัญหาที่ต้องเผชิญในชีวิตจริงเนื่องจากเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ก็คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กลุ่มเป้าหมายให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ดังนั้นสิ่งที่จัดให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ควรเป็นเรื่องราวเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ควรเป็นสภาพการณ์และปัญหาที่เขาจะต้องเผชิญในชีวิตจริงอีกครั้ง

12. บ้านเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นแหล่งที่จะให้ความรู้แก่บุคคลสืบเนื่องต่อไปทุกช่วงอายุตลอดชีวิตของเขา

13. ชุมชนมีบทบาทสำคัญ แหล่งที่จะให้ความรู้แก่บุคคลถัดจากบ้านคือชุมชนหรือสังคม

14. ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย การจัดการศึกษาจะจัดเพียงลำพังอีกต่อไปไม่ได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

15. การศึกษาตลอดชีวิตเน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลพึ่งตนเองได้ มนุษย์ต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ เพื่อแก้ปัญหา มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ตลอดเวลา

จากหลักการของการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการศึกษาตลอดชีวิตเป็นการที่ผสมผสานประสบการณ์ในการดำรงชีวิตและการศึกษาให้สอดคล้องกัน โดยเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และในทุกช่วงเวลาของชีวิตตามความต้องการของตน การศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้บุคคลได้รับการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งในแนวดิ่งและแนวนอนที่มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลนั่นเอง

1.5 ลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต

การศึกษาตลอดชีวิตเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์ทุกคน นับตั้งแต่วัยแรกเกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต การศึกษาตลอดชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความคู่มากับสังคมมนุษย์ ซึ่งสามารถสรุปลักษณะสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตได้ (Dave, 1976) ดังนี้

1. การศึกษาตลอดชีวิตเป็นการศึกษาของทุกคนตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจากเด็กถึงวัยชรา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงต่างๆ ของชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทำให้ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อปรับตนเองให้ก้าวทันยุคความเปลี่ยนแปลง

2. กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำเป็นต้องบูรณาการการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการเรียนรู้ตามอัธยาศัย กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้จากกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) นั่นคือ เรียนรู้จากครอบครัว จนมาถึงจากสถาบันการศึกษา

3. ทุกหน่วยงานในสังคม จะเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา อาทิ ห้างสมุด พิพิธภัณฑ์ วัด สถานประกอบการ ที่ทำงาน ชุมชน ตลอดจนสถาบันทางการศึกษา องค์กร ต่างๆ อาสาสมัครฯ ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมการศึกษาของแต่ละสถาบันมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์ตลอดจนสนองความต้องการเรียนรู้ของบุคคลวัยต่าง

4. รูปแบบกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต ต้องยึดหลักแห่งความเสมอภาคยืดหยุ่น หลากหลาย ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ ความเหมาะสมและสามารถสนองความต้องการของผู้เรียนทุกระดับ ยุทธศาสตร์ในการจัดกิจกรรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี หรือผสมผสานบูรณาการโดยใช้สื่อประเภทต่างๆหรือสื่อประสม ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของบุคคลนั้นๆ

5. ระบบการจัดการศึกษาตลอดชีวิต จะต้องดำเนินการตั้งแต่ระดับชาติ ระดับภาค และระดับท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวคิดและโครงสร้างในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน ตั้งแต่นโยบาย จุดมุ่งหมาย กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบการจัด การวางแผน โครงสร้างการจัดองค์กร การบริหารงานและการจัดการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่ต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ หลักสูตรยุทธศาสตร์ การเรียนรู้ สื่อ การวัดผล ประเมินผล เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ

สุนทร สุนันท์ชัย (2532) ได้เสนอลักษณะของกระบวนการที่มีผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไว้ดังนี้

1. เป็นการดำเนินการตลอดชีวิตของบุคคล
2. เป็นการจัดที่มีการวางแผน ทำให้ได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติอันจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงชีวิตซึ่งเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา จนในที่สุด ทำให้บุคคลได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ
3. เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากแรงจูงใจของผู้เรียนที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ให้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกประเภทในการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และไม่เป็นทางการหรือตามอัธยาศัย

สนอง โลหติเวช (2546) ได้นำเสนอลักษณะการจัดการศึกษาตลอดชีวิตไว้ดังนี้

1. การศึกษาในระบบโรงเรียนจะต้องไม่สิ้นสุดเพียงเมื่ออยู่ในโรงเรียนแต่จะต้องจัดให้บุคคลเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้วสามารถเข้ามาเรียนได้อีก กล่าวคือ โรงเรียนจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้เตรียมความพร้อมด้านความรู้ความสามารถ และปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิตแก่นักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถมีทัศนคติ แรงจูงใจที่จะใฝ่รู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หลังจากจบการศึกษาจากโรงเรียนแล้ว
2. ทุกหน่วยงานในสังคมมีบทบาทในการจัดการศึกษา อาทิ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สโมสร ศาลาประชาคม วัด ที่ทำงาน เป็นต้น อันเป็นการจัดการเครือข่ายการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เช่น บริการข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ควรจะจัดหลักสูตรในลักษณะของการบูรณาการ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อเสริมทักษะ ความรู้ และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยให้ถือการงาน หรือ ชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้

4. หลักสูตรการศึกษาตลอดชีวิตจะต้องครอบคลุมบทบาทของมนุษย์ ตั้งแต่เกิดจนตาย ตั้งแต่ชีวิตส่วนบุคคล ครอบครัว การงาน การพักผ่อน สังคมการเมือง เศรษฐกิจ ฉะนั้นจะต้องพัฒนาให้มีเครื่องมือที่จะเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งวิทยาการ มีแรงจูงใจที่จะคิดศึกษาหาความรู้ไปตลอดชีวิต

5. การศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยจะต้องเกื้อกูลกัน สังคมจะต้องส่งเสริมให้มีแหล่งวิชาที่ทุกคนมีโอกาสใช้สื่อทุกประเภท และศึกษา หาความรู้จากแหล่งต่างๆ อาทิ ห้องสมุด วิทยุ โทรทัศน์ ฟิลิธภัณฑ์ ฯลฯ

จากลักษณะการจัดการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาตลอดชีวิตต้องมีลักษณะการจัดโดยจัดการศึกษาตลอดช่วงอายุของบุคคลในรูปแบบต่างๆ ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้จะต้องปรับโครงสร้างขององค์การที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักการศึกษาตลอดชีวิตโดยยึดการบูรณาการความเสมอภาค ความเป็นประชาธิปไตย และความสอดคล้องกับวิถีชีวิต

1.6 รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ (2554) ได้เสนอรูปแบบของการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตไว้ ดังนี้

1. การศึกษาวิชาสามัญ ซึ่งครอบคลุมการสอนอ่านเขียนเพื่อการอ่านออกเขียนได้ การศึกษาที่เทียบเท่าระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

2. การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งมีการจัดอบรมวิชาชีพทั้งระยะสั้นและระยะยาวในหลายสาขาอาชีพแบบมีประกาศนียบัตร และไม่มีประกาศนียบัตร

3. การให้ความรู้ทั่วไปที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันด้วยการอบรมโดยวิทยาการ และโดยสื่อต่างๆ

การจัดกิจกรรมจะมีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎ ระเบียบต่างๆ โดยรับผู้เรียนไม่จำกัดเพศ อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลาเรียน สถานที่เรียน กิจกรรมการเรียนรู้อิงสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละชุมชนและสังคม การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถานศึกษา ไม่จำกัดเวลา โดยมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและพัฒนาการของผู้เรียน

จากรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตทั้ง 3 รูปแบบ ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการศึกษาตลอดชีวิต ประกอบด้วยการจัดการศึกษาใน 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาในโรงเรียน (Formal Education) หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาที่มีโครงสร้างที่ชัดเจนแน่นอน และมีลำดับ มีการแบ่งชั้นเรียนตามอายุ จัดการเรียนการสอนตามลำดับชั้น ตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูงโดยมีลักษณะที่สำคัญคือ มีหลักสูตร เวลาเรียนที่แน่นอน มีการจำกัดอายุผู้เรียน มีการลงทะเบียนเรียน และมีการวัดผล การประเมินผลเพื่อรับใบประกาศนียบัตร การเรียนเน้นเรื่องอนาคตส่วนใหญ่มีสถานที่แน่นอนในการเรียน

2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียน (Non-formal Education) หมายถึง การจัดกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกโรงเรียนปกติ โดยมีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการเป็นประชาชนอยู่นอกโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ในการเรียนที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือ มีหลักสูตร เวลาเรียน มีการลงทะเบียนเรียน มีการประเมินเพื่อรับประกาศนียบัตร ไม่จำกัดอายุ เป็นการเรียนนอกโรงเรียน เน้นการเรียนเรื่องที่เป็นสภาพปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน มีเวลาเรียนที่ไม่แน่นอน

3. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน แหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียนเรียน และไม่มีสอบ ไม่มีใบประกาศนียบัตร มี หรือไม่มีสถานที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ ลักษณะการเรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนเพื่อความรู้และนันทนาการ อีกทั้งไม่จำกัดเวลาเรียน สามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยของชีวิต

การศึกษาทั้งสามรูปแบบ คือการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนได้ โดยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆและ หรือจากการประกอบอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งจะสอดคล้องตามความต้องการของบุคคล ชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในที่สุด

จากรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิตต้องมีความยืดหยุ่นในเรื่องต่างๆ โดยไม่จำกัดเพศ อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลาเรียน สถานที่เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียนในแต่ละชุมชนและสังคม การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสถานศึกษา ไม่จำกัดเวลา โดยมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและพัฒนาการของผู้เรียน

ตอนที่ 2 แนวคิดการศึกษาตามอัธยาศัย

2.1 นิยามและความหมายของการศึกษาตามอัธยาศัย

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538) การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตที่เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการทำงาน จากบุคคลจากครอบครัว จากชุมชน จากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความบันเทิง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ ไม่มีหลักสูตร ไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอน ไม่จำกัดอายุ ไม่มีการลงทะเบียน และไม่มีการสอบ ไม่มีการรับประกาศนียบัตร มีหรือไม่มีสถานที่แน่นอน เรียนที่ไหนก็ได้ ลักษณะการเรียนส่วนใหญ่เป็นการเรียนเพื่อความรู้และนันทนาการ อีกทั้งยังไม่จำกัดเวลาเรียน สามารถเรียนได้ตลอดเวลาและเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยตลอดชีวิต นอกจากนี้การศึกษาตามอัธยาศัยยังเป็นการศึกษาที่บุคคลจะได้รับตั้งแต่เกิดจนตาย ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่แรกเกิด จนถึงวัยสูงอายุ ดังนั้นการศึกษาตามอัธยาศัยจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในช่วงชีวิตของบุคคล ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 2. 1 ความสำคัญต่อการเรียนรู้ในช่วงชีวิตของบุคคล

นอก ระบบ	ในระบบ	ในระบบ	นอกระบบ	นอกระบบ
อัธยาศัย	นอกระบบ			อัธยาศัย
	อัธยาศัย			
		นอกระบบ	อัธยาศัย	
		อัธยาศัย		
อายุ0ปี แรกเกิด	3ปี ก่อนวัยเรียน	6ปี วัยเรียน	22ปี วัยทำงาน	60ปี วัยสูงอายุ

คูมบัส (2538) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาตามอัธยาศัยไว้ล่วงหน้าแล้วว่า การศึกษาที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในอนาคตอันใกล้อาจเป็นการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งหมายถึง การเรียนที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเป็นการเรียนตามประสบการณ์ที่ตนได้พบเห็น แต่สิ่งที่บุคคลจะเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมขึ้นอยู่กับว่าสภาพแวดล้อมนั้นมีคุณภาพทางการศึกษามากแค่ไหน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2544) ให้นิยามการศึกษาตามอัธยาศัยว่าเป็นการจัดสภาพแวดล้อม สถานการณ์ ปัจจัยเกื้อหนุน สื่อ แหล่งความรู้และบุคคล เพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

การเรียนรู้ตามอัธยาศัย มีนักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ดังนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กล่าวว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยขึ้นอยู่กับความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะ คติ และคุณภาพชีวิตบุคคล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ในมาตรา 15 นิยามว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Informal Learning) เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจได้รับความรู้อย่างไม่รู้ตัว โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ สื่อบุคคล ฯลฯ สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ เช่น การดูละครทางโทรทัศน์เพื่อการผ่อนคลาย อ่านหนังสือ ดูรายการที่ให้ความรู้ที่จัดขึ้นทางโทรทัศน์ ฟังข่าววิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ การท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ เป็นต้น ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเองนับตั้งแต่การเลือกที่จะเรียนรู้หรือไม่เรียน จะเรียนรู้เรื่องใดผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

ทิตินา แคมณี (2552) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความถนัด โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม ธรรมชาติ สื่อหรือแหล่งความรู้อื่นๆ

Evans (1981) การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึงผลของการเรียนรู้อันเกิดจากสถานการณ์ที่ผู้เรียน หรือแหล่งความรู้ใดอย่างหนึ่ง มีเจตจำนงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ไม่ใช่ทั้งสองปัจจัย

เกิดตรงกัน นิยามของการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถอธิบายได้ 2 มิติ คือ มิติของผู้เรียนและมิติของผู้จัด/หรือสภาพการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. ผู้เรียน เป็นผู้ควบคุมวิธีการเรียนเอง มีวิธีการเรียนที่หลากหลายที่นำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองกระบวนการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ และสร้างเสริมประสบการณ์โดยตรง ผู้เรียนสร้างความหมายตามความเข้าใจ และเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. ผู้จัด/หรือสภาพการที่เอื้อต่อการเรียนรู้: ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองจากบุคคล จากครอบครัว จากชุมชน จากสังคม จากประสบการณ์ จากการทำงาน และจากการดำรงชีวิตประจำวัน จากสภาพแวดล้อมทั้งที่มีอยู่ตามธรรมชาติและมีการดำเนินการให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ หรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ จากปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ จากสถานการณ์ และสื่อต่างๆ

La Belle (1982) ให้ความหมายว่าการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งบุคคลแสวงหาและรับความรู้ ทักษะ ทักษะคิดความเข้าใจที่กระจางชัดที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และการแสดงออกต่อสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวบุคคล

Coombs (1985) กล่าวว่า การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิต ที่บุคคลได้รับและสะสมความรู้ ทักษะ เจตคติ และการรู้แจ้งจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน การสัมผัสสิ่งแวดล้อม จากครอบครัว จากเพื่อน จากการเดินทาง การอ่านหนังสือพิมพ์ การอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ชมภาพยนตร์ ซึ่งโดยปกติการศึกษาตามอัธยาศัย ไม่มีการจัด ไม่มีระบบ บางครั้งเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของและบุคคล แม้จะได้รับการศึกษามาจากในระบบโรงเรียนแล้วก็ตาม

การเรียนรู้ตามอัธยาศัย (Informal Learning) ซึ่งเป็นการอธิบายการเรียนรู้ในมิติของผู้เรียน “การเรียนรู้ตามอัธยาศัย” นี้ Livingstone (1999) นิยามว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ ความรู้ หรือทักษะ ที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องเสนอโดยผ่านหลักสูตรหรือโปรแกรมจากสถาบันการศึกษาในระบบหรือนอกระบบ และในความพยายามในการจำแนกประเภท (taxonomy) ของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยนั้น Schugurensky (2000) เสนอแนะว่ามี 3 ชนิด คือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Selfdirected learning) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ (Incidental learning) และการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน (Tacit learning)

1. การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning) เป็นโครงการเรียนรู้ที่กำหนดโดยผู้เรียน โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากนักการศึกษา แต่สามารถเป็นการนำเสนอของวิทยากร การเรียนรู้แบบนี้เป็นเรื่องของความตั้งใจ เพราะผู้เรียนมีจุดหมายในบางสิ่ง

บางอย่างที่ต้องการเรียนรู้ สิ่งนั้นอาจมาก่อนที่กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้น เป็นเรื่องของจิตสำนึก โดยปัจเจกบุคคลตระหนักว่าเขาต้องเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่าง

2. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ (Incidental learning) หมายถึงประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมิได้มีความตั้งใจมาก่อนว่าจะต้องเรียนสิ่งนั้น แต่เมื่อได้รับประสบการณ์ เขาก็รับรู้ได้ว่าเขาได้เรียนรู้บางอย่างขึ้นมาดังนั้น จึงเป็นความไม่ตั้งใจแต่รู้สึกตัว

3. การเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน (Tacit learning) หมายถึงการเรียนรู้ในคุณค่าทัศนคติ พฤติกรรม หรือทักษะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

Garrick (2012) กล่าวว่า การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นผ่านการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว

สรุปว่า การเรียนรู้ตามอัธยาศัยคือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนกำหนด/เลือกวิธีการเรียนเอง หรือตามวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือแหล่งความรู้ นั้น ๆ ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลมีโอกาสแสวงหาและรับความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมความต้องการของปัจเจกที่ต้องการเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ นอกเหนือการเรียนในระบบโรงเรียน

2.2 ลักษณะของการศึกษาตามอัธยาศัย

การศึกษาตามอัธยาศัยมีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะทั้งนี้ก็โดยอาศัยการเทียบเคียงกับการศึกษาในระบบและนอกระบบ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2544)

1. การศึกษาตามอัธยาศัยมีรูปแบบที่ไม่เป็นรูปแบบที่อธิบายได้ชัดเจน เป็นส่วนหนึ่งของดำรงชีวิต เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย หรือการเรียนรู้แบบไม่เป็นทางการ

2. การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมมีหลายสถานการณ์จึงมีหลายวัตถุประสงค์และไม่จำเป็นต้องเพื่อการศึกษาเท่านั้น

3. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่มีหลากหลายรูปแบบและใช้วิธีการที่ไม่เป็นทางการต่างๆได้ไม่จำกัด

4. การศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีหลักสูตรไม่มีเวลาเรียนที่แน่นอนไม่จำกัดอายุไม่มีการลงทะเบียนและไม่มีการสอน ไม่มีการรับประกาศนียบัตร ไม่มีสถานที่เรียนที่ไหนก็ได้ ส่วนใหญ่เรียนเพื่อความรู้และนันทนาการและไม่จำกัดเวลาเรียน

5. การศึกษาตามอัธยาศัยมีเรื่องกำหนดเวลาที่เป็นตัวแปรและควบคุมได้น้อยมาก เพราะการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการปล่อยอิสระตามอัธยาศัย การประเมินผลจึงอยู่ที่ผู้เรียนเช่นกัน

6. การศึกษาตามอัธยาศัยต้องสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต

7. การศึกษาตามอัธยาศัยมีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ (Specific) อาจเกิดซ้ำแต่อาจไม่เกิดซ้ำที่มีผลเหมือนเดิมทุกประการ

8. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการอุปถัมภ์อาจเป็นตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ ไม่สามารถคาดหมายล่วงหน้าได้ไม่สามารถระบุลักษณะบ่งชี้ถึงผลการเรียนที่เหมือนกันได้ทุกส่วน

9. การศึกษาตามอัธยาศัยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในลักษณะที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้

10. การศึกษาตามอัธยาศัยมีลักษณะของการอาสาสมัครร่วมกิจกรรมเป็นการไม่ผูกพันแต่เต็มใจที่จะเรียนรู้

11. การศึกษาตามอัธยาศัยสามารถเรียนได้ตลอดเวลา

12. การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบอื่นๆอย่างแยกไม่ออกให้ชัดเจนได้

13. การศึกษาตามอัธยาศัยเกิดขึ้นในทุกช่วงวัยต่อเนื่องไปตลอดชีวิตเพราะเป็นการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการในการดำเนินชีวิต บุคคลทุกคนจึงสามารถเข้าออกและสัมผัสการศึกษาตามอัธยาศัยได้ตลอดชั่วชีวิตดังที่มีคำกล่าวว่าการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นกระบวนการจากการอุปถัมภ์ของชีวิตจนสิ้นอายุขัย

ชัยศ อัมสุวรรณ (2544) กล่าวว่า การทำความเข้าใจการศึกษาตามอริยาศัยควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. การศึกษาตามอริยาศัยเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งตามแต่สถานการณ์จะพาไป สถานการณ์แห่งการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาไม่จำกัดสถานที่ อายุ กลุ่ม รูปแบบ หรือวิธีการเรียนรู้
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ จะเป็นบุคคลวัตถุสิ่งของ สถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม จะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เช่น เรียนจากพ่อแม่ เรียนจาการถทดลองทำ เรียนจากสัมผัสวัสดุ สิ่งของ สื่อ ฯลฯ การเรียนรู้ดังกล่าวเกิดขึ้น ณ จุดหนึ่ง ภายในใจของบุคคลเป็นจุด “รูจิ” ที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนภายใน
3. ลักษณะของการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาตามอริยาศัย โดยทั่วไปมีลักษณะเฉพาะที่

3.1 เป็นการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการสนทนา (Conversation Base)

3.2 ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นับแต่เลือกที่จะเรียนรู้หรือไม่เรียน จะเรียนเรื่องใด และพอเพียงแล้วหรือยัง

3.3 การเรียนรู้คาดหมายล่วงหน้าไม่ได้ (Unpredictable) บางสถานการณ์เกิดการเรียนรู้ แต่บางสถานการณ์ไม่เกิดการเรียนรู้ บางคนเกิดการเรียนรู้ แต่ในสถานการณ์เดียวกันบางคนไม่เกิดการเรียนรู้

3.4 การประเมินผลอยู่ที่ตัวผู้เรียนเองเป็นสำคัญ แต่บางกรณีขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ที่จะยอมรับความรู้ที่เกิดขึ้นแต่ไม่มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนแน่นอน

4. ผลของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาตามอริยาศัยนั้น มีอยู่โดยไม่รู้ตัวเพราะเป็นการสั่งสมมาทีละเล็กละน้อยไม่อาจคาดหวังได้ว่าผลการเรียนรู้เป็นอย่างไรจนกว่าจะนำมาใช้ในชีวิตจริงการประเมินจึงทำได้ไม่ง่าย เพราะคุณค่าของผลการเรียนตามอริยาศัยไม่ใช่สิ่งที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ต่อได้มากเท่ากับการนำไปใช้ในชีวิตจริง

5. การจัดการศึกษาตามอริยาศัยจึงเป็นเพียงการจัดการให้บุคคลเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุนบรรยากาศ สถานการณ์ให้บุคคลได้เรียนรู้ กล่าวโดยสรุป ความหมายของการศึกษาตามอริยาศัยจึงอาจพิจารณา ได้จาก 2 มุมมองได้แก่

5.1 จากมุมมองของผู้เรียน การศึกษาตามอริยาศัย เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตที่เกิดขึ้นจากตัวของผู้เรียนเอง โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และผลของการเรียนรู้เกิดจากหรือเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของผู้เรียน

5.2 จากมุมมองของผู้จัดการศึกษา การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษานี้ให้ใช้บุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และสื่อต่าง ๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสื่อความหมายต่าง ๆ เป็นฐานของกระบวนการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ การทำงาน การดำรงชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้

อุดม เชยกิจวงศ์ (2551) ได้กล่าวถึง องค์การและสถาบันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามอัธยาศัย ของแต่ละคนจากสังคมที่ใกล้ชิดจนถึงสังคมภายนอก ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว
2. สถาบันสื่อมวลชน
3. แหล่งชุมชน
4. แหล่งนันทนาการ
5. สถาบันการศึกษา
6. หน่วยงานบริการของรัฐ
7. องค์กรเอกชน
8. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
9. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

วีรฉัตร สุบัญญัติ (2548) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการศึกษาตามอัธยาศัยตั้งอยู่บนฐานคติ 4 ด้านต่อไปนี้

1. ฐานคติด้านความรู้ ประกอบด้วย
 - 1.1 ความรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา
 - 1.2 ความรู้เกิดจากกิจกรรมและความสนใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล
 - 1.3 ความรู้เกิดขึ้นได้ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ
 - 1.4 ความรู้ไม่จำเป็นต้องสนองตอบวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเสมอไป
 - 1.5 ความรู้ไม่จำเป็นต้องจัดเป็นรายวิชา อาจอยู่ในรูปแบบของกิจกรรม

หลากหลายรูปแบบ

1.6 ความรู้อาจตั้งขึ้นแบบมีแผนกำหนดไว้ล่วงหน้าโดยผู้จัด หรืออาจเกิดขึ้นจากตัวบุคคลเองโดยไม่ตั้งใจก็ได้

2. ฐานคติด้านจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 จุดมุ่งหมายของการศึกษาตามอัธยาศัยอาจเกิดขึ้นจากผู้จัด จากตัวบุคคล หรือจากกลุ่มบุคคลก็ได้

2.2 จุดมุ่งหมายของการศึกษาตามอัธยาศัยอาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมในการศึกษาการทำงาน หรือการดำรงชีวิตก็ได้

3. ฐานคติด้านการจัดการ ประกอบด้วย

3.1 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมุ่งเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตามความสนใจและที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

3.2 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมุ่งที่การสร้างปัจจัยหรือแหล่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งที่เป็นบุคคลและสิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ

4. ฐานคติด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วย

4.1 บุคคลมีแบบและวิธีการเรียนรู้เป็นของตนเอง

4.2 บุคคลมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เป็นของตนเอง

สรุปว่าหลักการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องจัดให้สนองกลุ่มเป้าหมาย ทุกเพศและวัย ตามความสนใจ และความต้องการ จัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต จัดโดยวิธีหลากหลายโดยใช้สื่อต่างๆ จัดให้ยืดหยุ่น โดยไม่ยึดรูปแบบใดๆ จัดให้ทันต่อเหตุการณ์ จัดได้ทุกกาลเทศะ จัดบรรยากาศ สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ลักษณะของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่น่าสงสัยว่าเป็นการศึกษาได้อย่างไร แต่อย่างไรก็ดีควรเข้าใจถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรตระหนักว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นเรื่องของธรรมชาติ ไม่ควรไปกำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากไป มิเช่นนั้น จะกลายเป็นการศึกษานอกระบบไป เพราะความไม่ชัดเจนโดยสิ้นเชิงของการศึกษาทั้งสองระบบดังกล่าว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นควรทำความเข้าใจให้แน่ชัดกับการศึกษาตามอัธยาศัยภายใต้นิยามว่า การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดสภาพแวดล้อม สถานการณ์ ปัจจัยเกื้อหนุนโดยเฉพาะสื่อ แหล่งความรู้และบุคคลเพื่อส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้ตาม ความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งของตนเองครอบครัวชุมชน และสังคม ซึ่งหากชัดเจนในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาตามอัธยาศัยได้ให้ความสำคัญกับการจัดให้เกิดการเรียนรู้มากกว่าที่จะมีการสอนโดยตรง

2.3 รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยไว้ดังนี้

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการไม่มีการกำหนดและแบบแผนที่ชัดเจนเหมือนการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยจึงมีได้หลายรูปแบบ บางรูปแบบเป็นเพียงกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น บางรูปแบบเป็นสถานการณ์ปรากฏการณ์ที่อาจมีขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือโดยการสร้างขึ้นของสิ่งมีชีวิตหรือแม้กระทั่งสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมตามปกติ

โดยมิได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาใดๆ บางประเภทเป็นเพียงปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เช่น การพูดคุย การถกเถียงปัญหา การหาข้อสรุป การสืบค้น รวมทั้งแหล่งความรู้ต่างๆ ตลอดจนสื่อ สื่อสารนิเทศ สื่อสารมวลชนที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาโดยตรง ล้วนเป็นรูปแบบของการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งสิ้น

นอกจากนี้การศึกษาตามอัธยาศัยอาจมีรูปแบบที่เน้นวิธีการเรียนที่แตกต่าง ทั้งแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม มีส่วนจัดและการร่วมอยู่ในสถานการณ์ที่เรียกว่าการเรียนรู้ตามสถานการณ์ซึ่งให้ความสำคัญกับเรื่องความสัมพันธ์กับชุมชน และการเกี่ยวข้องกับผู้รู้เพื่อพัฒนาและยกระดับประสบการณ์ระหว่างการเรียนรู้แลปฏิบัติงานในสถานการณ์นั้นๆซึ่งเป็นมากกว่าการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์

รูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในปัจจุบันที่จะต้องส่งเสริมให้จัดมากขึ้นได้แก่ ครอบครัว ผู้รู้ในชุมชน วัด พระสงฆ์ รวมทั้งการศึกษาตามอัธยาศัยที่เกิดขึ้นในวงสนทนาของชุมชน อาจใช้ลานวัด บ้านผู้นำ ร้านค้า ศาลากลางหมู่บ้าน ศูนย์ประชาคม นอกจากนี้สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อสารมวลชน ที่อื่นหนังสือประจำหมู่บ้านและห้องสมุดประชาชนตลอดจน การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

ทั้งนี้ การศึกษาตามอัธยาศัยโดยหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชนก็มีการดำเนินการอยู่ควบคู่ไปกับการศึกษานอกสถานที่ การฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น ขณะเดียวกันกับที่แนวคิดในการพัฒนาประเทศในปัจจุบันเน้นไปสู่การมุ่งพัฒนาท้องถิ่น และชุมชนเป็นสำคัญ โดยมีความหมายให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถจัดการบริหารและจัดการชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยจึงควรมุ่งเน้นพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับชุมชนและสภาพการณ์มากยิ่งขึ้น รูปแบบการเรียนรู้ควรมีเทคนิควิธีการที่ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนมากขึ้นเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบเวทีประชาคม ดังนั้นแนวคิดและรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัยในปัจจุบันและอนาคตจึงควรมีแนวโน้มที่เป็นการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน เชื่อมโยงไปสู่ชุมชน และสังคม ซึ่งนอกจากให้ผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว จะต้องประกอบด้วยบริบทของวัฒนธรรม ชุมชน และจุดมุ่งหมายของชุมชนนั้น

สรุป รูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัยจึงเป็นการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกกลุ่ม เป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มีเทคนิควิธีที่ดึงดูดความสนใจให้บุคคลอยากที่จะเข้ามาเรียนรู้ ในขณะที่การจัดนั้นบุคคล หรือชุมชนอาจมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยด้วยก็ได้

2.4 การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย

เนื่องจากการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่มีความหลากหลายทั้งกลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบ ดังนั้นการดำเนินการศึกษาตามอัธยาศัยให้เกิดความครอบคลุมนั้นต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้ทันต่อความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เพื่อให้บุคคลได้รับการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งนี้โดยมีความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยของแต่ละหน่วยงานกล่าวคือ 1.ต้องมีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มประชาชน องค์กรท้องถิ่น และชุมชน 2.ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มประชาชน และประชาชนด้วยกันเอง ทั้งนี้โดยมีรายละเอียดคือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2544)

1. หน่วยงานภาครัฐ เป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อพัฒนากลุ่มบุคลากรและผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในการยกระดับการทำงานและคุณภาพชีวิต การจัดการศึกษาของหน่วยงานภาครัฐมีจุดเด่น คือ แต่ละหน่วยงานมีบุคลากรงบประมาณและทรัพยากรที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่

2. องค์กรเอกชน ในรูปแบบของสมาคม ชมรม องค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ ดำเนินงานการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อประชาชนกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อยโอกาสที่หลากหลายและส่วนใหญ่กลุ่มเป้าหมายที่มีความซับซ้อนของปัญหา

3. สถานศึกษา วิทยาลัย สถานศึกษาและโรงเรียนทุกระดับ สังกัดภาครัฐและเอกชน ในชุมชนเมือง ชุมชนชนบท เป็นหน่วยงานที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้จัดการศึกษาตามอัธยาศัย

4. องค์กรชุมชน สถาบันชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรเหล่านี้จะมีบทบาทในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชนมากขึ้น เพราะองค์กรชุมชนเหล่านี้มีความใกล้ชิดกับชีวิตความเป็นอยู่ สภาพปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนย่อมสามารถจัดการศึกษาได้ตรงกับความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด

5. ธุรกิจเอกชน โดยเฉพาะสถานประกอบการทุกประเภท ทุกขนาด ทั้งด้านธุรกิจบริการ โรงงานในภาคอุตสาหกรรม และธุรกิจการเกษตร

6. สื่อมวลชน สื่อมวลชนทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ นับเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มประชาชนในทุกพื้นที่ และกลุ่มอายุอย่างกว้างขวางที่สุดในการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์มหาศาลในการให้การศึกษาสำหรับประชาชนในยุคปัจจุบัน

7. ผู้รู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่เป็นวิธีการจัดชั้นพื้นฐานและเก่าแก่ที่สุดของวัฒนธรรม

8. สถาบันครอบครัว สังคมโลกให้การยอมรับว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นับตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นสถาบันที่สามารถจัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบและวิธีการ

การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการเพื่อให้เกิดองค์ประกอบที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งมีประเด็นสำคัญๆได้แก่การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนากิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย การพัฒนาบุคคลผู้จัดการศึกษาตามอัธยาศัยและ การพัฒนาทักษะวิธีการในการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดจนการสร้างเสริมวัฒนธรรมในการเรียนรู้ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

ตอนที่ 3 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.1 ความหมายแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

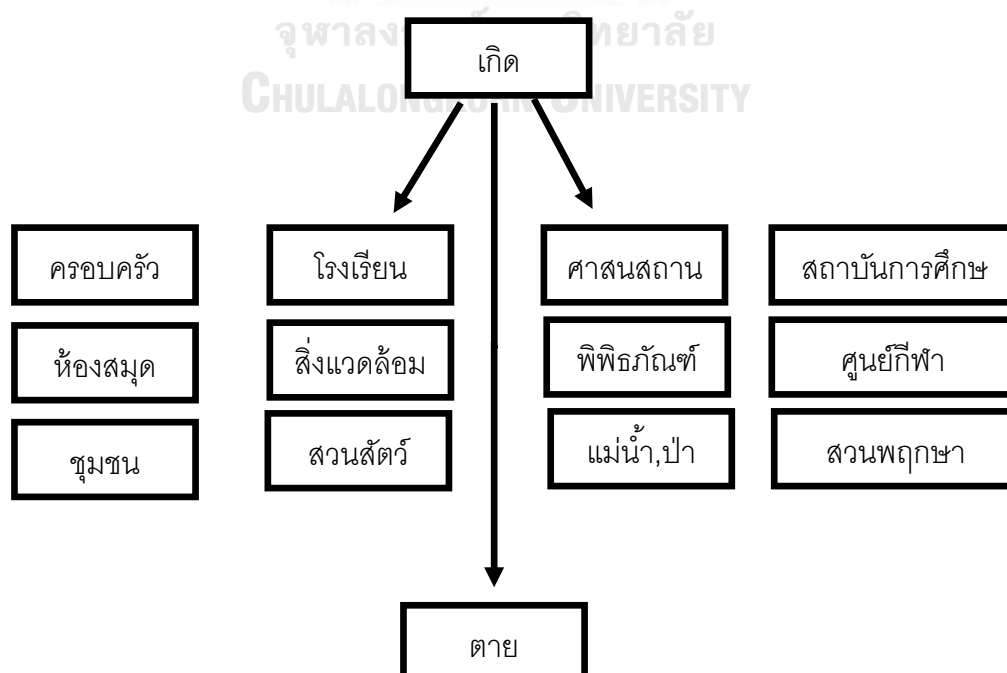
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความว่า แหล่ง หมายถึง ถิ่น ที่อยู่ บริเวณ ศูนย์รวม บ่อเกิดแห่ง การเรียนรู้ หมายถึง เข้ารับความรู้จากผู้สอน รับการศึกษา ฝึกฝนอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือความชำนาญ ฝึกให้เกิดความรู้ ความเข้าใจจนเป็น ความชำนาญ และ รู้ หมายถึง แจ้ง เข้าใจ ทราบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตราที่ 25 ได้กล่าวถึงแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

สุมาลี สังข์ศรี (2545) ให้ความหมายว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึงบุคคล กิจกรรมที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งให้ประสบการณ์แก่ประชาชนได้ ดังนั้น แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน อาจเป็นศาสนสถาน โรงเรียน พิพิธภัณฑ์ สวนสมุนไพร ภูมิปัญญาท้องถิ่น พิธีกรรมทางศาสนา ประเพณี ศูนย์การศึกษาในชุมชน ห้องสมุด สถานประกอบการ หน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน

รุ่ง แก้วแดง (2543) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “แหล่งการเรียนรู้ (Learning Recourse Center) คือ การจัดการศึกษาในฐานะเป็นแหล่งหรือบรรยากาศที่เสริมการถ่ายทอดความรู้ นอกเหนือจาก “การเรียน การสอนชั้นเรียน ” ที่มีผู้สอน/ครู/ผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในสภาพของ “ห้องเรียน” และผู้เรียน/นักเรียน/นักศึกษา แรกทีเดียว “แหล่งการเรียนรู้” หมายถึงสื่อที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ เริ่มมีการจัดในช่วงถึงพุทธกาล (ราวพ.ศ. 2500 หรือ ค.ศ.1960) ซึ่งเป็นช่วงที่การจัดการศึกษาในสหรัฐอเมริกาเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพแก่นักเรียน เมื่อสหภาพโซเวียต รัสเซีย (ขณะนั้น) สามารถส่งนักบินอวกาศคนแรกสู่อวกาศเป็นสำเร็จ การเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นมีผลต่อการจัดการศึกษาแนวใหม่ของไทยด้วย ในระยะแรกๆ นั้น “แหล่งการเรียนรู้” เป็นเพียงการจัดพื้นที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ห้อง (ปฏิบัติการ) ห้องดนตรี ศิลปะ ห้องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ของเรียนมีน้อยแหล่งที่เปิดให้บริการแก่บุคคลภายนอกหรือบริการแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ยังมีแหล่งการเรียนรู้ ตามสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อมในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนตายที่เอื้อต่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบตามแผนผังความคิดในภาพที่ ดังนี้

ภาพ 2. 1 วิธีการดำเนินชีวิตประจำวันตั้งแต่เกิดจนตายที่เอื้อต่อการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ

อมรา ปฐกัญญาบุรณ์ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้จึงเป็น “โรงเรียนตลอดชีวิต” หรือ “ห้องเรียนธรรมชาติ” ที่มีชีวิต สร้างและเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยไปพร้อมกับการพัฒนากิจกรรม หรือโปรแกรมการเรียนรู้ทั้งตามสาระ หลักสูตรของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ การศึกษาในระบบ และ นอกกระบบ ยังเป็น “พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้” ที่มีทั้งองค์ความรู้และบรรยากาศ ที่ไม่ต้องจัดอย่างเป็นทางการแต่ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียนในการเข้าถึงและนำคุณค่าของความรู้มาเอื้อต่อการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544) แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีรูปแบบที่หลากหลาย และไม่เป็นทางการ ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย จึงต้องทำความเข้าใจว่า แม้ว่าจะไม่สามารถจับตัวตนของการศึกษาตามอัธยาศัยได้ชัดเจนแน่นอน แต่ก็รู้ว่ามีการศึกษาชนิดหนึ่งอยู่จริงที่ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ การที่ไม่สามารถจัดการให้การศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีรูปแบบชัดเจนแน่นอน เพราะธรรมชาติของการศึกษาชนิดนี้เป็นลักษณะที่ไม่ชัดเจนแน่นอน และยังเมื่อเอารอบความคิดเรื่องการศึกษาที่จะต้องมีความชัดเจนในเรื่องวัตถุประสงค์ หรือเป้าประสงค์ของการศึกษา หลักสูตรวิธีการเรียนการสอน ครู สื่อ วิธีการวัดผล ประเมินผล ซึ่งเป็นกระบวนทัศน์ (Paradigm) ทางการศึกษาที่ ปูกล้างกันมาช้านาน โดยระบบการศึกษาจะทำให้ไม่สามารถตอบคำถามเรื่องการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้กรอบของการศึกษาทั่วไปได้ เพราะทุกคำตอบจะมีแต่ความกำกวม ไม่ชัดเจนแน่นอน ดังนั้นการทำความเข้าใจการศึกษาตามอัธยาศัย จึงต้องไปให้พ้นจากกรอบของการศึกษาทั่วไป

สุวิทย์ มูลคำ and อรทัย มูลคำ (2547) ได้ให้ความหมายแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนหมายถึง

1. สถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำงานในชุมชน เช่น วัด โบสถ์วิหาร ตลาด ร้านขายของชำ ลานนวดข้าว ป่า ห้วย หนอง บึง เก็บเห็ด หาปลา เป็นต้น
2. สถานที่หรือสถาบันที่รัฐและประชาชนจัดตั้งขึ้น เช่น อุทยานการศึกษาในวัด และชุมชน อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์ศิลปชีพ ศูนย์เยาวชนศูนย์หัตถกรรมชุมชน หอสมุด ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเกี่ยวกับสัตว์ พืช ดิน หิน แร่
3. สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น วิทยุทัศน์ ภาพสไลด์ โปรแกรมสำเร็จรูป ภาพยนตร์ หุ่นหรือโมเดลจำลอง ของจริง เป็นต้น
4. สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น หนังสือสารานุกรม วารสาร ตำรายาพื้นบ้าน ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพถ่าย เป็นต้น

5. บุคลากรผู้ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้นำทางศาสนา เกษตรกร ศิลปิน หมอพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ว่าหมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2554) ให้ความหมายแหล่งการเรียนรู้ว่าหมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สถาบัน หน่วยงาน และวัสดุสิ่งของที่มนุษย์สร้างขึ้นเทคโนโลยี สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ กิจกรรม ประเพณีหรือการดำรงชีวิตในชุมชน ในท้องถิ่นที่มีคุณค่า และมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเพราะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ (Learning Resource) หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียน ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบโรงเรียน พ.ศ.2551 ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ไว้ว่า กิจกรรมหรืออาจหมายถึงคน ภูมิปัญญา รวมทั้ง แหล่งรวมข้อมูลข่าวสารในโลกไซเบอร์ทั้งหมดนี้คือ “แหล่งการเรียนรู้” ที่สำคัญแหล่งการเรียนรู้มีความรู้ ให้บริการเข้าถึงและเปิดโอกาสโดยไม่จำกัดรูปแบบเรียนรู้ใดๆและยังส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนนอกรั้วโรงเรียน การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนที่มาด้วยกัน ครอบครัว หรือการเรียนรู้ที่ไม่ตั้งใจเป็นผลจากการแค่เดินมาดูๆแล้วเกิดความสนใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง เป็นแหล่งที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ตามศักยภาพและโอกาส ตามความสามารถ โดยจะเรียนรู้ได้ อย่างไม่เป็นทางการแหล่งการเรียนรู้จึงเป็นที่เรียนของการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในสังคม

อาชญญา รัตนอุบล (2551) เสนอว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตมี 2 ลักษณะคือ 1. เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในสังคม เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ตามแหล่งต่างๆที่มีอยู่ในสังคม โดยไม่มีผู้ใดจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้น แต่เรียนรู้จากการพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นต้น 2. เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยบุคคลตัดสินใจเข้าร่วมเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้และสถานศึกษาต่างๆ ที่มีการเตรียม

แผนการจัดการไว้ ไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์ ห้องสมุด นิทรรศการ เป็นต้น โดยบุคคลมีเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ชัดเจน

สรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้หมายถึง แหล่ง หรือที่รวมที่อาจเป็นสถานที่ หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน และแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง สถานที่ที่รวบรวมสาระความรู้ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

3.2 ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

นิวัติ อรรถพลยุคล (2536) กล่าวไว้ว่า แหล่งความรู้มีความสำคัญคือเป็นสถานที่ที่ประชาชนในหมู่บ้านได้ร่วมแรง ร่วมคิด ร่วมทำ มีการบริจาคทรัพย์สินร่วมมือเสียสละกำลังกายในการจัดอาคารสถานที่ สำหรับเป็นสถานที่ให้ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลแก่ประชาชน โดยมีสื่อ สิ่งพิมพ์และอาจมีสื่อเทคโนโลยี วิทยุ โทรทัศน์ของจำลอง การแสดง การสาธิตต่างๆไว้บริการ สื่อบางส่วนได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ และเอกชน สื่อบางส่วนได้รับการบริจาคจากประชาชนทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านได้มีโอกาส ฝึก อ่าน เขียน ได้ปรึกษา และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตรา 25 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ทั่วถึงและเพียงพอ โดยนัยของมาตรา ดังกล่าวต้องการให้สังคมไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้ของบุคคลในรูปของแหล่งการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถจะเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายกว้างขวาง และมีมากพอที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้นั้นเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาในรูปแบบใด ๆ ไม่ว่าจะเป็น การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ก็ต้องมีแหล่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าในขอบเขตของโรงเรียนในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กล่าวถึงแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ โดยจุดมุ่งหมายสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนไทยให้ก้าวสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

ทุกเวลาและทุกสถานที่ และนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งแหล่งการเรียนรู้จะสามารถเกื้อกูลสิ่งเหล่านี้ได้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

กรมสามัญศึกษา (2544) ให้ความเห็นว่า แหล่งการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถ ที่ช่วยให้บุคคลแต่ละคน สามารถเป็นผู้เรียนรู้อย่างอิสระเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มกำลังความสามารถ หรืออาจกล่าวได้ว่า แหล่งการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้ยอมรับความเป็นจริงแห่งตน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวถึง แหล่งการเรียนรู้ว่าเป็น “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” อาจเป็นสถานที่หรือศูนย์รวมประกอบด้วยข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอน มีระยะเวลาเรียนยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการ และความพร้อมของผู้เรียน มีการประเมินและการวัดผลการเรียนที่มีลักษณะเฉพาะสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบเดียวกับการประเมินในชั้นเรียนหรือห้องเรียน

อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ (2548) แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชน ระบบการศึกษาในประเทศไทยควรเน้นการมีและการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจากที่ผ่านมาการให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้เพียงแหล่งเดียวคือระบบโรงเรียนนั้น ไม่สามารถพัฒนาบุคคลให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต อาชีพ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและทรัพยากรของชุมชน และยังทำให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ขาดความสามารถ ขาดทักษะการดำรงชีวิตและขาดการพัฒนาตนเองเนื่องจากไม่มีแหล่งการเรียนรู้อื่นเข้ามาส่งเสริม

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2548) กล่าวว่า ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการสาขาต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาหรือการเรียนรู้จะหยุดเพียงการศึกษาภาคบังคับไม่ได้ทุกคน ต้องศึกษาต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ดังนั้น แหล่งการเรียนรู้จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความพร้อม

นฤมล ตันสุเรศธวัช (2533) กล่าวไว้ว่า แหล่งความรู้ หรือแหล่งวิทยาการในชุมชนมีความสำคัญคือ

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ที่ประชาชนจะมีปฏิสัมพันธ์เนื้อหาความรู้ต่างๆได้ด้วยตนเองตลอดเวลา ไม่จำกัดเพศ และวัย

2. เป็นแหล่งที่ช่วยเสริมการเรียนรู้การสอนการศึกษาในระบบ

3. เป็นแหล่งที่ประชาชนเข้าไปปฏิสัมพันธ์เพื่อหาความรู้จากแหล่งกำเนิดได้ เช่น การศึกษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ หรือศาสนสถาน พันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสัตว์ชนิดต่างๆถึงแหล่งที่อยู่อาศัยในป่า เป็นต้น

4. เป็นแหล่งที่ประชาชนเข้าไปปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงหรือลงมือปฏิบัติจริงได้เช่น การแก้เครื่องยนต์ การประดิษฐ์เครื่องใช้ต่างๆ

5. เป็นแหล่งที่ประชาชนเข้าไปปฏิสัมพันธ์ เพื่อให้ได้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้นและได้ของจริง เช่น การศึกษาประดิษฐ์กรรมใหม่ๆ โดยดูจากวีดิทัศน์ ภาพยนตร์ นิทรรศการ หรือสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แหล่งวิทยาการประเภทนี้จะเป็นสื่อที่มีความสำคัญในหลายด้าน คือ

5.1 เป็นแหล่งให้ข่าวสาร เปิดโลกทัศน์ของผู้ศึกษาให้กว้างไกลกว่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ช่วยให้เกิดความสนใจในเรื่องสำคัญ ช่วยยกระดับความมุ่งมั่นโดยการเสนอภาพในอุดมคติ เสนอผลสำเร็จและความก้าวหน้าของงานและบุคคลต่างๆ

5.2 เป็นสิ่งช่วยเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมเพื่อให้เกิดการยอมรับสิ่งใหม่ แนวคิดใหม่ เกิดมุมมองใหม่ขึ้น

5.3 เป็นสื่อการสอนสมัยใหม่ที่ให้ความรู้ ก่อให้เกิดทักษะช่วยการเรียนรู้เร็วขึ้น

สรุปความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้เป็นสถานที่ที่มีประโยชน์กับคนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้าไปหาความรู้ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ วีดิทัศน์หรือจากวิทยากรในแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตได้ตลอดเวลาตามความต้องการ เพื่อให้บุคคลสามารถค้นคว้าหาความรู้เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.3 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แหล่งการเรียนรู้ หรือแหล่งความรู้ในชุมชน หรือแหล่งวิทยาการในชุมชน มีความหมายที่กว้างขวาง นักการศึกษาจำแนกประเภทไว้แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2532) แบ่งประเภทของทรัพยากร หรือแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 6 ประเภท

1. ทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย สิ่งที่เป็นธรรมชาติ เช่น แสงแดด น้ำ อากาศ แผ่นดิน ที่ดิน สัตว์ พืช ป่า ภูเขา แร่ธาตุ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่นนั้น

2. ทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ ประชาชน หรือบุคคลประเภทต่างๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะ บุคคลจากท้องถิ่นอื่นที่มาเยี่ยมเยือน หรือผู้ที่รับเชิญมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในบางโอกาส เช่น พระ เจ้าหน้าทีการเกษตร เจ้าหน้าที่อนามัย ผู้ทรงคุณวุฒิ พ่อค้า เจ้าของโรงเรียน อุตสาหกรรม เป็นต้น

3. ทรัพยากรในลักษณะที่เป็นสถาบันในท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรต่างๆ เช่น วัด ตลาด ห้องสมุดประชาชน สถานีอนามัย ศาลาประชาคม เทศบาล กลุ่มการเมือง เป็นต้น

4. ทรัพยากรทางเทคนิค หมายถึง สิ่งที่แสดงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านต่างๆ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของมนุษย์ ช่วยเด็กให้เกิดจินตนาการ เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

5. ทรัพยากรของท้องถิ่น เป็นกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม และประเพณี การปฏิบัติงานของสถานที่ราชการ หรือหน่วยงาน กิจกรรมและความเคลื่อนไหวเพื่อแก้ไขปัญหา และปรับปรุงสภาพต่างๆในท้องถิ่น โรงเรียน อาจารย์นักเรียนไปศึกษา หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานได้ เช่น รณรงค์เพื่อรักษาความสะอาด ส่งเสริมสนับสนุนการออกเสียงเลือกตั้ง และกระบวนการประชาธิปไตยท้องถิ่น ปรับปรุงแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชน เป็นต้น

6. ทรัพยากรด้านการเงิน หมายถึง ทรัพยากรการเงินทั้งทางตรงและทางอ้อมจากผู้มีฐานะดี จากผู้ที่ต้องการจะเสียสละทรัพย์สินโดยตรง

สุรจิตร ทิบัว (2538) จำแนกประเภทของแหล่งวิชาการในชุมชนที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. แหล่งวิชาการภายในโรงเรียน ได้แก่ อาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ ต้นไม้ แมลง สวน ครัว ครู นักเรียน

2. บุคคลที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากร

3. แหล่งวิชาการภายในชุมชนและนอกชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เช่น สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ปูนียสถาน สถานที่ราชการ สถาบันทางศาสนา

4. กิจกรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ ผลงานทางด้านศิลปะ สถาปัตยกรรม วรรณคดี ประเพณีพื้นบ้าน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตรา 25 กำหนดไว้ว่าแหล่งการเรียนรู้ตามอรรถาธิบาย ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น

อมรา ปฐกัญญาบุญ (2545) แหล่งการเรียนรู้มีอยู่ทุกที่ และทุกเวลา การจัดประเภทของแหล่งการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาจัดได้ 3 ประเภทดังตารางต่อไปนี้

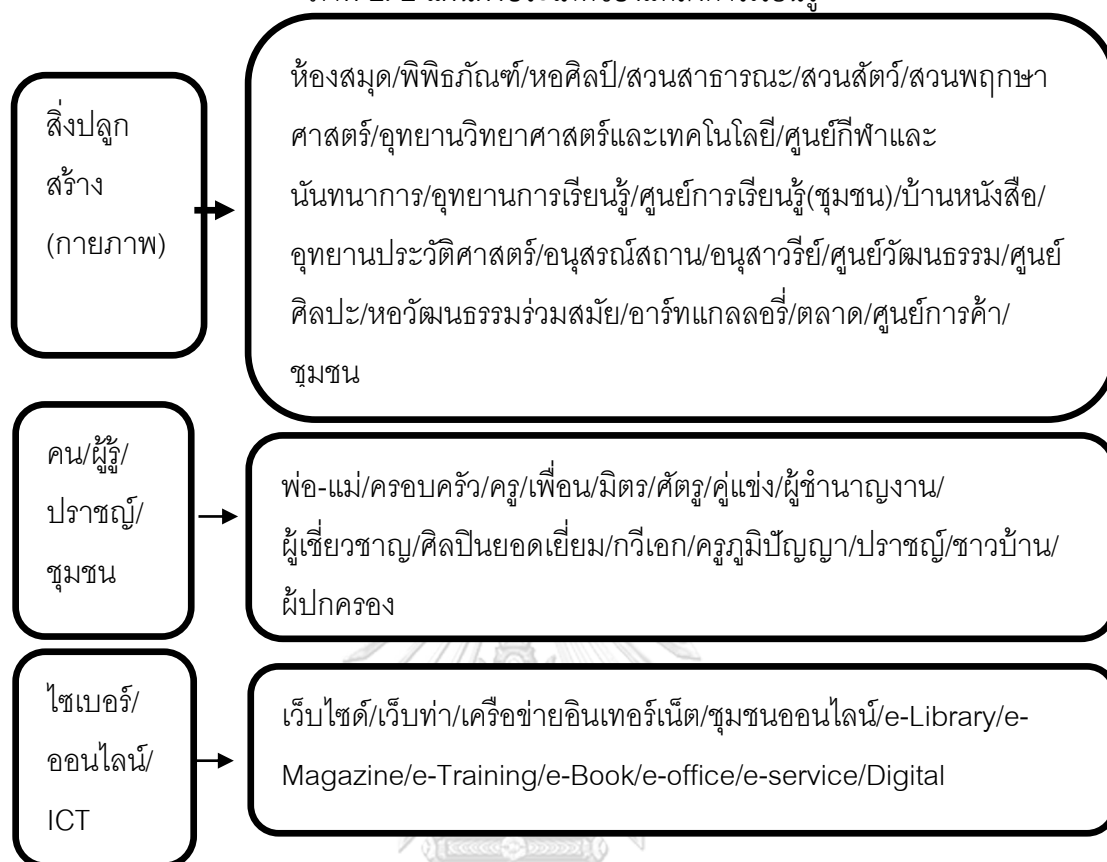
ตาราง 2. 2 ประเภทของแหล่งการเรียนรู้ (อมรา ปฐกัญญาบุญ, 2545)

แหล่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียน-การสอน	แหล่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	แหล่งการเรียนรู้ เพื่อคุณภาพชีวิตชุมชน/สังคม
1. ห้องสมุด/ห้องสมุดเคลื่อนที่	1. ห้องสมุดประชาชน/ หอสมุด/ศูนย์การศึกษา ตลอดชีวิต/กศน.ตำบล	1. ที่อ่านหนังสือ/บ้าน หนังสือ/ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน
2. ห้องเรียนศิลปะ/ห้องแสดง งานศิลปศึกษา/ดนตรี/เวที การแสดง/ห้องฝึกซ้อม	2. ศูนย์ศิลปะ/หออัคร ศิลป์	2. แกลเลอรีเอกชน/บ้านดิน/ บ้านศิลปิน
3. ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์/ โรงงาน/โรงฝึกงาน	3. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษา	3. โครงการ “วิทยาศาสตร์ ชุมชน”/กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP
4. ห้อง (เรียน) คอมพิวเตอร์/ อินเทอร์เน็ต รร./เว็บไซต์ รร.	4. พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์/ อุทยานวิทยาศาสตร์ฯ ณ หัวกอ/หอดูดาว/ พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติ	4. ศูนย์ฝึกอาชีพ/ศูนย์การ เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ ร้านเกม/คอมพิวเตอร์

แหล่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียน-การสอน	แหล่งการเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	แหล่งการเรียนรู้ เพื่อคุณภาพชีวิตชุมชน/สังคม
5. ห้องแนะแนว/ห้องวิชาการ/ ห้องจริยธรรม/ห้องฝึกสมาธิ	5. พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติ/ อุทยานประวัติศาสตร์/ โบราณสถาน/บ้านภูมิ ปัญญา	5. วัด/ศาสนสถาน/ อนุสาวรีย์/อนุสรณ์สถาน
6. ห้องศูนย์สื่อ/ห้องกิจกรรม/ ห้องฉายหนัง	6. ศูนย์เทคโนโลยีทาง การศึกษา/ทีวี/วิทยุ/ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร/สื่อ มัลติมีเดีย/สื่อ อินเทอร์เน็ต	6. หอกระจายข่าว/เสียงตาม สาย/ร้านขายหนังสือ/ ตลาดบก/ตลาดน้ำ/ ศูนย์การค้า/ตลาดนัด/โรง ภาพยนตร์
7. สนามกีฬา (กลางแจ้ง)/ในร่ม/ โรงยิม/สระว่ายน้ำ	7. ศูนย์กีฬาเยาวชน/สนาม ฟุตบอล/ลาน เอนกประสงค์	7. ลานเล่นกีฬากลางแจ้ง/ สระน้ำ/แม่น้ำ/สนามเด็ก เล็ก/สวนสุขภาพ
8. สวนเกษตร สวนหย่อม สวน ไผ่ สวนหิน สวนสมุนไพร สวนไม้เลื้อย สวนไม้แขวน และสวนไม้ตัด สวนไม้ดอกไม้ ประดับ เรือนเพาะเห็ด สวนหย่อมตามอาคารต่างๆ และต้นไม้ (มีป้ายพืชมงคล) ฯลฯ	8. สวนสาธารณะ/สวนสัตว์/ สวนพฤกษศาสตร์/สวน สนุก ฯลฯ	8. สวนป่าชุมชน/ตลาด ต้นไม้/นิทรรศการพันธุ์ พืช/สัตว์ ฯลฯ

อย่างไรก็ตามแหล่งการเรียนรู้ทั้ง 3 ประเภท ข้างต้นมีรูปแบบที่แบ่งได้ตามลักษณะสำคัญ ได้
3 รูปแบบ ตามแผนผังในรูปภาพดังนี้

ภาพ 2. 2 แผนผังประเภทของแหล่งการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545) จำแนกแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องหมวดวิชา ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องอินเทอร์เน็ต ศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์โสตทัศนศึกษา ศูนย์สื่อการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน Resource Centre สวนพฤกษศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนหนังสือ สวนธรรมะ ฯลฯ

2. แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัด ครอบครัว ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน สถานประกอบการ องค์กรของรัฐ

ราชันกร ทองสุขดี (2545) ได้จำแนกแหล่งวิทยาการท้องถิ่น ออกเป็น 6 ประเภทได้แก่

1. ทรัพยากรบุคคล หมายถึง บุคคลที่ถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ให้ผู้สนใจต้องการเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลที่มีทักษะความสามารถในอาชีพต่างๆ
2. ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติให้ประโยชน์ต่อมนุษย์
3. ทรัพยากรวัตถุและสถานที่ หมายถึง อาคาร สิ่งก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นที่ประชาชนศึกษาหาความรู้ให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือสิ่งที่ต้องการ
4. ทรัพยากรประเภทสื่อ หมายถึงบุคคลหรือสื่อที่ติดต่อถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกัน ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ ทักษะและเจตคติ ด้วยการส่งผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 แหล่งวิทยาการประเภทสื่อนี้ ทำให้กระบวนการเรียนรู้ทางมนุษยชาติสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง และที่สำคัญที่สุดคือ สามารถกระจายความรู้ไปสู่ทุกพื้นที่โลกอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
5. ทรัพยากรประเภทเทคนิค หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่างๆซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์คิดค้น สิ่งที่มีมนุษย์ทำการปรับปรุง
6. ทรัพยากรประเภทกิจกรรม หมายถึง การปฏิบัติด้านประเพณีและวัฒนธรรม ต่างๆการปฏิบัติของหน่วยราชการตลอดจนความเคลื่อนไหวในการแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาสภาพต่างๆในท้องถิ่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆเหล่านี้ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม

สุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2548) ได้สรุปประเภทของแหล่งการเรียนรู้ได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล คือผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ภูมิปัญญา มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพต่างๆในท้องถิ่น ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ ให้แก่ผู้สนใจ และต้องการเรียนรู้
2. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่หรือวัตถุสิ่งก่อสร้างต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ
 - 2.1 สถานที่ที่เป็นธรรมชาติ เช่น ดิน แหล่งน้ำ ป่า ภูเขา สัตว์ พืช แร่ธาตุ

2.2 สถานที่ที่เป็นสิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น ตลาด โรงพยาบาล โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

3. แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อเป็นตัวกลาง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา ใบปลิว จุลสาร ฯลฯ

3.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ให้ภาพเคลื่อนไหว และภาพนิ่ง ทั้งให้ภาพ และเสียง เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ สไลด์ รูปภาพ ฯลฯ

4. แหล่งการเรียนรู้ประเภทกิจกรรม เทคนิค วิธีการ เช่น นวัตกรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาการ สิ่งประดิษฐ์ คิดค้นใหม่ วิธีการสอนแบบต่างๆ เทคนิคกระบวนการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่างๆในท้องถิ่น

สุจิต ศิลารักษ์ (ม.ป.ป.) แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนสามารถจัดให้มีรูปแบบต่างๆออกไปได้ตามชนิดของการจัด ซึ่งแยกได้ดังนี้

1. แหล่งเสริมกิจกรรม
2. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
3. แหล่งที่บุคคลหรือกลุ่มคน
4. แหล่งที่เป็นสถานที่ให้คุณค่าทางวัฒนธรรม
5. แหล่งเสนอข้อมูลข่าวสาร

ทวีป อภิสิทธิ์ (2554) กล่าวว่าประเภทของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ประเภทที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติในโลก เช่น ต้นไม้ใบหญ้า ดิน หิน แร่ ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล มหาสมุทร น้ำตก ถ้ำ สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง ฯลฯ ล้วนเป็นครูและให้ความรู้ตามอัธยาศัยแก่มนุษย์ได้ทั้งสิ้น ถ้าบุคคลผู้นั้นรู้จักวิธีการเรียนรู้

2. แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ประเภทที่มีผู้จัดการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นกิจจะลักษณะของคนทั่วไป โดยไม่จำกัดเพศ วัย และระดับความรู้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เปิดบริการให้คนทั่วไปเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ตามความต้องการและความสนใจ แหล่งการเรียนรู้ประเภทนี้ปัจจุบันมีมากขึ้น ทุกประเทศให้ความสนใจและตื่นตัวที่จะจัดและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยประเภท

นี้เพื่อให้บริการความรู้ตามอัธยาศัยแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น แหล่งการเรียนรู้เหล่านี้ ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ แหล่งความรู้ชุมชน สวนสัตว์ สวนสาธารณะ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคล องค์กร หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชนจัดขึ้นเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล องค์กร หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชนและชุมชนของตนเองแล้วเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปเข้าไปร่วมหรือใช้บริการได้ รวมทั้งผู้ดำเนินการด้านสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร หนังสือ ฯลฯ แหล่งอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์ต่างๆ แหล่งกีฬา เช่น สนามกีฬา แหล่งบันเทิง เช่น โรงภาพยนตร์ โรงละคร เวทีดนตรี แหล่งภูมิปัญญาต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน และแหล่งสื่อกีฬาเล่นพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำ ลำตัด เพลงลูกทุ่ง ฯลฯ เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้ที่มีการจัดการดังกล่าวนี้ ผู้ดำเนินการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่างๆ เหล่านี้ อาจมีวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมของตนไว้อย่างชัดเจนว่ามีวัตถุประสงค์อะไร แต่วัตถุประสงค์ของแหล่งการเรียนรู้ประเภทที่มีผู้จัดการให้เกิดขึ้นนี้อาจจะไม่ตรง หรืออาจจะตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ หรือเข้าไปใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเหล่านี้ก็ได้ ดังนั้น ผู้ที่เข้าไปร่วมกิจกรรมหรือไปใช้บริการในแหล่งความรู้ต่างๆ ดังกล่าวแล้ว แต่ละคนจึงอาจจะได้รับความรู้ ทักษะ หรือเจตคติ แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ และความต้องการในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

สรุปว่าประเภทของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ใบหญ้า ดิน หิน แร่ ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเล มหาสมุทร น้ำตก ถ้ำ สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง เป็นต้น และ แหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่มีผู้จัดการให้เกิดขึ้นอย่างเป็นกิจลักษณะได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่น

3.4 การจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544) ได้กล่าวว่าการทำความเข้าใจในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรจะได้พิจารณาประเด็นต่อไปนี้ คือ

1. เป็นแหล่งที่สามารถศึกษาค้นคว้าที่เกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่งตามแต่สถานการณ์จะพาไป สถานการณ์แห่งการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่จำกัดสถานที่ อายุ กลุ่ม รูปแบบ หรือวิธีการเรียนรู้

2. เป็นแหล่งการเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ จะเป็นบุคคล วัตถุ สิ่งของ สถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม จะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม เช่น เรียนจากพ่อแม่ เรียนจากการทดลองทำ เรียนจากการพาตนเองเข้าไปสู่เหตุการณ์ เรียนจากการสัมผัสวัสดุสิ่งของ สื่อ ฯลฯ การเรียนรู้ดังกล่าวเกิดขึ้น ณ จุดหนึ่งภายในใจของบุคคลเป็นจุด “รูจิ” ที่เกิดขึ้นเป็นกระบวนการภายใน

3. เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีลักษณะของการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาตามอัธยาศัย โดยทั่วไปมีลักษณะเฉพาะที่ เช่น

3.1 เป็นการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนฐานของการสนทนา (Conversation Base)

3.2 ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นับแต่เลือกที่จะเรียนหรือไม่เรียน จะเรียนเรื่องใด และพอเพียงแล้วหรือยัง

3.3 การเรียนรู้คาดหมายล่วงหน้าไม่ได้ (Unpredictable) บางสถานการณ์เกิดการเรียนรู้ แต่บางสถานการณ์ไม่เกิดการเรียนรู้ บางคนเกิดการเรียนรู้ แต่ในสถานการณ์เดียวกัน บางคนไม่เกิดการเรียนรู้

3.4 การประเมินผลอยู่ที่ตัวผู้เรียนเองเป็นสำคัญ แต่บางกรณีขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยที่จะยอมรับความรู้ที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนแน่นอน

4. ผลของการเรียนรู้ที่เกิดจากการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นมีอยู่โดยไม่รู้ตัว เพราะเป็นการสั่งสมมาทีละเล็กละน้อย ไม่อาจคาดหวังได้ว่าผลของการเรียนรู้เป็นอย่างไรจนกว่าจะนำมาใช้ในชีวิตจริง การประเมินจึงทำได้ไม่ง่าย เพราะคุณค่าของผลการเรียนรู้ตามอัธยาศัยไม่ใช่สิ่งที่จะนำไปสู่การเรียนต่อได้มากเท่ากับการนำไปใช้ในชีวิตจริง

5. รูปแบบการจัดการแหล่งการเรียนรู้จึงมีรูปแบบเป็นการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งการจัดการให้บุคคลเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุน บรรยากาศ สถานการณ์ ให้บุคคลได้เรียนรู้

การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย บางครั้งอาจต้องใช้นักการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ซึ่งเป็นผู้รู้จักใช้โอกาส สถานการณ์ในการจูงใจ ตระล่อมโน้มน้าว หรือกระตุ้นให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ หรือเป็นผู้ที่ให้คำตอบบางอย่าง หรือให้ข้อมูล คำแนะนำ หรือเป็นผู้ชี้แหล่งความรู้ที่บุคคลจะไปเรียนรู้ นักการศึกษาตามอัธยาศัยจึงเป็นใครก็ได้ที่มีคุณลักษณะดังกล่าว อาจอยู่รอบ ๆ ตัวเรา หรือบางทีตัวเราเองก็อาจเป็นนักการศึกษาตามอัธยาศัยในตัวเอง ความสำคัญของการศึกษาตามอัธยาศัย จึงอยู่ที่ความเป็นผู้รู้จักใช้โอกาสในการช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้มากกว่าเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เอง ภูมิปัญญาบางท่านก็เป็นผู้ให้ความรู้ แต่ในบางขณะก็อาจเป็นนักการศึกษาตามอัธยาศัยได้ด้วย

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา คือ

1. ตัวแหล่งการเรียนรู้ซึ่งเน้นไปที่สถานที่ที่จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้
2. กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
 - 2.1 คน กับ คน
 - 2.2 คน กับ กลุ่ม
 - 2.3 คน กับ สื่อ
 - 2.4 กลุ่ม กับ กลุ่ม
 - 2.5 กลุ่ม กับ สื่อ
 - 2.6 คน กับ เหตุการณ์
 - 2.7 กลุ่ม กับ เหตุการณ์

ความสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นโดยลำพังเฉพาะตัว เฉพาะกลุ่ม โดยไม่สัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ก็ได้ ในขณะเดียวกันเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนการสนทนา (Conversation Base) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อาจจะเป็นทางการ หรือไม่ทางการ อาจตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์จะพาไป

1. นักการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจะเป็นผู้จัดการให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ขึ้น
2. การบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมบรรยากาศของการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แต่ละแห่งจะมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของแหล่งนั้นๆ อยู่ การจัดการจึงเป็นการจัดแบบไม่จัด โดยให้คงสภาพการเป็นแหล่งการเรียนรู้ จะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้ หรือมีวัตถุประสงค์หลักอย่างอื่นก็ตาม ควรให้เป็นไปตามธรรมชาติของแหล่งนั้นๆ การจัดการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นเพียงการเพิ่มเติม โดยไม่ทำให้เกิดความแปลกแยกกับธรรมชาติของแหล่งการเรียนรู้ นั้น ๆ โดยจัดให้กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในแหล่งการเรียนรู้ นั้นๆ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ตื่นตาตื่นใจ รู้สึกว่าคุ้มค่า และเป็นสิ่งที่บุคคลสร้างการเรียนรู้ของตนเองขึ้นเอง โดยอาจมีนักศึกษตามอัธยาศัยเป็น ผู้คอยกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ควรให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อจะไม่ทำให้การศึกษาเป็นสิ่งที่แปลกแยกออกจากชีวิตจริง และเป็นการศึกษาที่จะหยั่งรากลงในภูมิปัญญาของแต่ละคน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องมีการจัดการมากมายเป็นพิเศษ แม้เป็นเพียงสถานที่ที่บุคคลจะได้มานั่งสนทนากัน ก็ถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ขึ้นได้ จากนั้นค่อยพัฒนาไปสู่การนำเสนอในแหล่งการเรียนรู้มาเป็นบทสนทนา และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างไม่เป็นทางการ ก็จะทำให้การจัดกิจกรรมแหล่งการเรียนรู้มีชีวิตขึ้นได้

บทบาทของรัฐในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษาของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดำเนินการได้หลายวิธีการ ซึ่งขอเสนอแนะคือ

1. การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม โดยตั้งเป็นกองทุนส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ทุนเบื้องต้นสำหรับแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ใช้จัดกิจกรรม
2. การสนับสนุนด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดทำแนวทางการดำเนินงานเพื่อชี้แนะให้ผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้นั้นมีแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งอาจรวมไปถึงการร่วมกันพัฒนามาตรฐานคุณภาพการให้บริการด้วย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. การสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อร่วมกันสร้างนักการศึกษาตามอัธยาศัย ให้กระจายอยู่ในทุกแหล่งการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้บุคคลที่เข้ามาในแหล่งการเรียนรู้ได้เกิดการเรียนรู้ที่สะดวกขึ้น
4. การสนับสนุนโดยการสร้างเครือข่ายการให้บริการร่วมกัน ระหว่างแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อกระจายการบริหารให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และเสริมประสิทธิภาพการบริการซึ่งกันและกัน

แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่การเรียนรู้

ชัยวัฒน์ ธีรตันพงษ์ (2552) พื้นที่การเรียนรู้มีลักษณะเพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

1. แนวคิดการ ออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในปัจจุบันจึงยึดตามทฤษฎีการเรียนรู้หรือปรัชญาของการเรียนที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อกำหนดของการสร้างพื้นที่และการออกแบบสภาพแวดล้อม เช่น ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แนวการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมโดยใช้กระบวนการทางปัญญาของตนเอง สภาพแวดล้อมของพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ จึงสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งพยายาม สร้างสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนที่สนุกสนาน น่าสนใจ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้
2. แนวคิดของการให้ความสำคัญกับพฤติกรรมของผู้ใช้งานตามแนวคิดที่เรียกว่าการออกแบบที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง หลักการสำคัญคือตอบสนองต่อความสุขความสบายของมนุษย์หรือของผู้ใช้งาน ซึ่งความต้องการหลักสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความต้องการทางกายภาพและความต้องการทางความรู้สึกหรืออารมณ์ ใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวคิดและให้ความสำคัญกับความสบายความพึงพอใจของผู้ใช้งานและที่สำคัญคือ พฤติกรรมการใช้งานหลากหลายมิติ ทั้งจิตวิทยาสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมอย่างละเอียด เพื่อกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม

3. แนวทางการใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเป็นตัวหลักในการสร้างพื้นที่การเรียนรู้และข้อกำหนดสภาพแวดล้อม หลักการ คือ เมื่อระบบการสื่อสารข้อมูลและเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลง ลักษณะการเรียนรู้ควรใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยีผสมผสาน ทั้งข้อมูลภาพและเสียงได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลา มาใช้ในการเรียนรู้

Council (2006) แนวทางการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี

1. พื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. ควรจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานและวางตำแหน่งให้เหมาะสมกับกิจกรรมทั้งพูดคุยเสียงดัง และเงียบสงบเพื่อสมาธิในการเรียนรู้
3. เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศและอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การประชุมทางวิดีโอทัศน์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ กระดานที่มีระบบประมวลผล ต้องการลักษณะพื้นที่แตกต่างจากการเรียนรู้แบบเดิม
4. การสื่อสารสมัยใหม่ทำให้ความสนใจของผู้เรียนต่อผู้บรรยายลดน้อยลงได้ง่าย การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ควรต้องทำให้ผู้บรรยายสามารถใกล้ชิดกับผู้เรียนได้อย่างน้อยสามารถสบตากับผู้เรียนได้
5. การเรียนเป็นกลุ่มอาจเป็นวิธีในการดึงความสนใจของผู้เรียนต่อผู้สอนได้
6. สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้ต้องน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และควรสนับสนุนการทำงานกลุ่ม
7. งานระบบสื่อสารที่ทันสมัยเอื้อต่อการโต้ตอบที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
8. สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้มีการจัดอย่างเป็นระเบียบจะช่วยให้คนใช้งานเข้าใจได้โดยง่าย
9. สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้ควรมีบรรยากาศที่สนุกสนาน ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา กระตุ้นการเรียนรู้ น่าจดจำ ความประทับใจจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ดี
10. ความชอบต่อสภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์การจดจำ ในระยะยาวกับผู้เรียน

ดังนั้นพื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัย จึงเป็นสถานที่และสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นและตามธรรมชาติที่เอื้อให้ผู้ใช้งานพื้นที่เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีเนื้อหาที่ครอบคลุมในด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปะและดนตรี ด้านเทคโนโลยี ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านอื่นๆ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่ใช้พื้นที่ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้เป็นกลุ่ม รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้

สื่อ และเทคโนโลยีระบบสารสนเทศ และการบริหารจัดการดูแลและวิธีการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้เยาวชนมีพื้นที่การเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการของเยาวชน นอกจากนี้เยาวชนสามารถค้นหาความถนัด ได้ฝึกทักษะใหม่ๆ เพื่อเพิ่มความสามารถ ให้ก้าวหน้าทางด้านการเรียน การงานหรือเปลี่ยนสายอาชีพ อีกทั้งครอบครัวและเพื่อนฝูงได้ใช้เวลาร่วมกันอย่างเพลิดเพลินและมีประโยชน์ในพื้นที่การเรียนรู้

สรุปได้ว่า แม่แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะเป็นเรื่องใหม่ที่มีเส้นฐานมาจากสิ่งที่มีอยู่ แม้เป็นทุนเดิมทางสังคม แต่ก็ยังเป็นประเด็นใหม่ที่กล่าวถึงมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่จะใช้แห่งการเรียนรู้มาเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตของบุคคล จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นที่เราจะเอาจริงเอาจังกับเรื่องดังกล่าว เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ขึ้นในสังคมไทย

ตาราง 2. 3 สังเคราะห์องค์ประกอบในการจัดแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวคิด	องค์ประกอบ
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (2553)	1. สถานที่ที่จัด : สถานที่หรือวัตถุสิ่งก่อสร้างต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ สถานที่ที่เป็นธรรมชาติ เช่น ดิน แหล่งน้ำ ป่า ภูเขา สัตว์ พืช แร่ธาตุ ฯลฯ และสถานที่ที่เป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น ตลาด ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร ฯลฯ 2. กิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ : การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และการจัด กิจกรรมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self directed learning) กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่ม (Group learning) กิจกรรมการเผยแพร่สู่สาธารณะ (Public lecture) และกิจกรรมบทเรียนสำหรับบุคคล (Private lesson) 3. การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมในการเรียนรู้ : ครอบคลุมถึง เทคนิค และกลไกต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของแห่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลไกดังกล่าว ได้แก่การรวบรวมความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ที่ต่างๆมารวมไว้ที่เดียวกัน การสร้างบรรยากาศ ให้คนคิดค้น เรียนรู้สร้างความรู้ใหม่ๆ ขึ้น การจัดระเบียบความรู้และที่สำคัญที่สุด คือการสร้าง ช่องทาง และ

แนวคิด	องค์ประกอบ
	เงื่อนไขให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544)	1. สถานที่และสถานการณ์ : สถานที่หรือสถานการณ์ที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา โดยไม่จำกัด อายุ กลุ่ม รูปแบบ และวิธีการเรียน 2. ความสัมพันธ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ : เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จะเป็นบุคคล วัตถุ สิ่งของ สื่อ ฯลฯ โดยเกิดจากการพูดคุย จากการทดลองทำ เรียนจากสัมผัสวัสดุ สิ่งของ สื่อ ฯลฯ 3. ลักษณะการเรียนรู้ : มีลักษณะเฉพาะดังนี้ 3.1 เป็นการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการสนทนา (Conversation Base) 3.2 ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นับแต่เลือกที่จะเรียนรู้หรือไม่เรียน จะเรียนเรื่องใด และพอเพียงแล้วหรือยัง 3.3 การเรียนรู้คาดหมายล่วงหน้าไม่ได้ (Unpredictable) บางสถานการณ์เกิดการเรียนรู้ แต่บางสถานการณ์ไม่เกิดการเรียนรู้ บางคนเกิดการเรียนรู้ แต่ในสถานการณ์เดียวกัน บางคนไม่เกิดการเรียนรู้ 3.4 การประเมินผลอยู่ที่ตัวผู้เรียนเองเป็นสำคัญ แต่บางกรณีขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย ที่จะยอมรับความรู้ที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีรูปแบบการประเมินที่ชัดเจนแน่นอน 4.การจัดการ : รูปแบบการจัดการแหล่งการเรียนรู้ตาม อธิยาศัย เป็นการจัดการให้บุคคลเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ ในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัย เกื้อหนุน บรรยากาศ สถานการณ์ให้บุคคลได้เรียนรู้

แนวคิด	องค์ประกอบ
วีรฉัตร สุปัญญา (2548)	หลักการจัดแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 1. จัดให้สนองกลุ่มเป้าหมาย ทุกเพศและวัย ตามความสนใจและความต้องการ 1.1 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอาจเกิดขึ้นจากผู้จัด จากตัวบุคคล หรือจากกลุ่มบุคคลก็ได้ 1.2 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ตามอัธยาศัยอาจเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อม 2. จัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต 2.1 การจัดการแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยมุ่งเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ตามความสนใจและที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล 2.2 การจัดการแหล่งการเรียนรู้ตามอัธยาศัยมุ่งที่การสร้างปัจจัยหรือแหล่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งที่เป็นบุคคลและสิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ 3. จัดโดยวิธีหลากหลายโดยใช้สื่อต่างๆ 3.1 บุคคลมีแบบและวิธีการเรียนรู้เป็นของตนเอง 3.2 บุคคลมีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เป็นของตนเอง 4. จัดให้ยืดหยุ่น โดยไม่ยึดรูปแบบใดๆ 5. จัดให้ทันต่อเหตุการณ์ 6. จัดได้ทุกกาลเทศะ 7. จัดสถานที่บรรยากาศ สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต
Council (2006)	1. กิจกรรม : พื้นที่ที่สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. การจัดพื้นที่ใช้งาน : ควรแบ่งพื้นที่ใช้งานและวางตำแหน่งให้เหมาะกับการทำกิจกรรมทั้งการพูดคุยเสียงดัง และเงียบสงบเพื่อสมาธิในการเรียนรู้ 3. ระบบสารสนเทศและอุปกรณ์เทคโนโลยี : ผสมผสานเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อให้ลักษณะของ

แนวคิด	องค์ประกอบ
	แหล่งการเรียนรู้แตกต่างจากแบบเดิม 4. สิ่งอำนวยความสะดวกสบาย : ควรมีการเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ให้ความรู้สึกสบายและมีการจัดวางที่ให้ความสะดวกในการใช้งาน 5. วิธีการเรียนรู้ : ควรใช้วิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มเนื่องจากจะทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6. สภาพแวดล้อม : สภาพแวดล้อมของแหล่งการเรียนรู้ต้องน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดอย่างเป็นระเบียบเพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าใจง่าย มีบรรยากาศที่สนุกสนานให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา น่าจดจำ ความชอบและความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมจะช่วยเสริมสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี
Souter, Riddle, Sellers, and Keppell (2011)	1. ความสะดวกสบาย : แหล่งการเรียนรู้ต้องให้ความเป็นอยู่ที่มีความรู้สึกสะดวกสบายทั้งทางร่างกายและจิตใจ 2. สุนทรียศาสตร์และวัตถุประสงค์ : แหล่งการเรียนรู้จะต้องสร้างให้ผู้ใช้งานรับรู้และมีความรู้สึกมีความสุข เรียบง่าย และตอบโจทยวัตถุประสงค์ที่ต้องการ 3. การมีส่วนร่วมในประสบการณ์การเรียนรู้ : รูปแบบกิจกรรมในการเรียนรู้ต้องสร้างให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมหรือมีประสบการณ์ร่วมในการเรียนรู้ 4. ความเสมอภาค : การที่เปิดโอกาสให้คนทุกทุกเพศทุกวัย ทุกกลุ่ม สามารถเข้าใช้ได้ 5. ทรัพยากรและด้านเทคโนโลยี : การนำทรัพยากรทางด้านการเรียนรู้ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสาน 6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้กับผู้ใช้ : สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ให้กับผู้ใช้งาน มีแสงสว่างที่เหมาะสม บรรยากาศโปร่ง โล่งสบาย 7. ศักยภาพในการใช้พื้นที่ : คำนึงถึงลักษณะของพื้นที่และผู้ใช้ในการใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้

แนวคิด	องค์ประกอบ
สังเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ ภายใต้แนวคิด การ ส่งเสริมการเป็นบุคคล แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. เนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้ : การพัฒนาเนื้อหาและ กิจกรรมการเรียนรู้ควรคำนึงถึง เนื้อหาที่ครอบคลุมในด้าน วิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปะและดนตรี ด้านเทคโนโลยี ด้าน สิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่นๆ และควรคำนึงถึงกิจกรรมที่สร้าง แรงจูงใจในการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ที่สำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มย่อย และกิจกรรมเรียนรู้กลุ่มใหญ่ 2. สถานที่และสภาพแวดล้อม : เป็นพื้นที่ตามธรรมชาติ หรือ พื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยมีสภาพแวดล้อมของแหล่งการ เรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดอย่าง เป็นระเบียบเพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าใจง่าย มีบรรยากาศที่ สนุกสนาน ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา น่าจดจำ ความชอบและ ความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมจะช่วยเสริมสร้างให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ที่ดี 3. ทรัพยากรการเรียนรู้ : การใช้บุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ สื่อ เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ รวมไปถึงนวัตกรรมสมัย ใหม่ เพื่อการเรียนรู้ที่มีให้บริการในแหล่งการเรียนรู้ตาม อัยาศัย 4. การบริหารจัดการ : การบริหารจัดการและดูแลพื้นที่แหล่งการ เรียนรู้ให้บุคคลเข้ามาเรียนรู้ตามความต้องการและความ สนใจของผู้ใช้บริการในรูปแบบที่หลากหลาย โดยการจัด สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศ สถานการณ์ให้เกิดการเรียนรู้ 5. การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต : การ ส่งเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ตามอัยาศัยให้เป็นที่รู้จัก อย่างแพร่หลาย เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ของตนเอง

ตอนที่ 4 แนวคิดเรื่องบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.1 ความหมายของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ธเนศ ขำเกิด (2541) ได้ให้ความหมายของคำว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง การที่บุคคลมีพฤติกรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนที่เป็นระบบ มีทักษะทางสังคม ทักษะในการสื่อสาร และทักษะในการแก้ไขปัญหา รวมถึงทักษะความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิบูลย์ศิลป์ พิษยมงคล (2547) ได้ให้ความหมายของคำว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง บุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง มีทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร รวมถึงสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ศิริเดช ปะมะโช (2548) ได้ให้ความหมายของคำว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะ ของความเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ รู้จักวิธีการค้นคว้าหาข้อมูลแล้วนำมาสรุปประเด็นสำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

สุดสาคร จันทะล่ำม (2550) สรุปนิยามของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สนใจแสวงหาความรู้ รักการอ่านและการเขียน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของตน เพื่อการนำความรู้ไปใช้และพร้อมที่จะพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

มลิวัลย์ บุญตา and ศุกลรัตน์ มิ่งสมร (2552) กล่าวว่า บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง ผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีการแสดงออกถึงความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือบุคคลผู้มีความพร้อม มีศักยภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ มีเป้าหมายการเรียนรู้เป็นของตนเอง และสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการใช้รูปแบบ การเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ซึ่งเกิดจากความต้องการและความถนัดของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต

Kiley and Cannon (2000) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการวางแผนการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างสม่ำเสมอ และสามารถบูรณาการความรู้จากสาขาวิชาที่แตกต่างกันได้เหมาะสม โดยมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อยู่เป็นประจำ ตลอดจนสามารถที่จะเรียนรู้ทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นทางการกับไม่เป็นทางการได้เป็นอย่างดี และ มีความเข้าใจในการใช้ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ในบริบทที่แตกต่างกับ สถานการณ์ที่ไม่เหมือนกันได้

De La Harpe et al. (2000) กล่าวว่าบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือการที่บุคคลบอกกับตนเองได้ว่ากำลังทำอะไร อย่างไร ที่ไหน ทำไม อีกทั้งสามารถวางแผน ควบคุม และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองพร้อม ๆ กับการประยุกต์การเรียนรู้นั้นให้เหมาะสมกับตนเอง

Learning (2005) กล่าวถึงบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่าเป็น บุคคลที่มีแรงจูงใจ มีแบบแผนการเรียนรู้ มีความสามารถจัดการภาระงานของตน สามารถพัฒนาทักษะ รวมถึงใช้เวลาอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน

Lewis (2007) ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นจะมีลักษณะเป็นผู้ซึ่งมีความอยากรู้อยากเห็น และสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในความสามารถและ มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองพร้อมที่จะยอมรับความผิดพลาด ในการเรียนรู้ของตนเองและผู้อื่น ทั้งนี้ต้องมีแรงบันดาลใจในการแสวงหา โอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เป็นประจำโดยไม่ละทิ้งภารกิจหน้าที่การงาน ของตนเอง ตลอดจนมีความอดทนอดกลั้นที่จะเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ ตนเองได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตหมายถึงบุคคลผู้มีความพร้อม มีศักยภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ มีเป้าหมายการเรียนรู้เป็นของตนเอง และสามารถนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์ปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ซึ่งเกิดจากความต้องการและความถนัดของตนเอง

4.2 คุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่าควรมีพฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ประกอบด้วย การมีนิสัยรักการอ่าน รู้สึกกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ กล้าแสดงออกทางความคิดเห็น ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ

สุภาพร มากแจ้ง (2554) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เรียกว่าความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งเป็นลักษณะตามแนวพระราชจริยวัตร และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย

1. มีความอยากเรียนรู้
2. มีความมุ่งมั่น
3. มีเหตุมีผล
4. รักการอ่าน
5. มีความขยันหมั่นเพียร
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. ช่างค้นคว้าหาความรู้

นิตยา สำเร็จผล (2547) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่าคุณลักษณะบุคคลที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 11 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

1. มีความมุ่งมั่น พยายามที่จะพาตนเองสู่กระบวนการเรียนรู้
2. มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถเรียนรู้ได้
3. มีแรงจูงใจอย่างสูงในการเรียนรู้
4. มีพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
5. รักการอ่าน และชอบการค้นคว้า
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลายด้านเพื่อการตัดสินใจ
7. มีเป้าหมายในชีวิต
8. มีผลการพัฒนาตนและการทำงานอย่างต่อเนื่อง
9. มีความเชื่อมั่นว่าการเรียนรู้เกิดได้จากทุกแหล่ง
10. มีพฤติกรรมการใฝ่รู้ใฝ่เรียน
11. มีความคิดและจิตใจที่เปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น

วิบูลย์ศิลป์ พิษยมงคล (2547) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่าควรประกอบด้วย คุณลักษณะ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึกรักชอบ เอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้ประสบในการทำงาน มีความรู้สึกโน้มเอียงในการจะเลือกศึกษาหรือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพร้อมที่จะแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความตั้งใจ

2. นิยักรักการอ่านและค้นคว้าหาความรู้ จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่มีคุณลักษณะด้านนี้ได้มีโอกาสรับรู้เรื่องราว ข้อมูลต่าง ๆ มากขึ้น ส่งผลให้สามารถประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันของมนุษย์ มีการตัดสินใจที่ดี รวมถึงได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ นำไปสู่การเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งคุณประโยชน์ของการอ่าน จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และความสามารถในด้านสติปัญญาด้วย

3. ด้านการเลือกใช้วิธีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร โดยแต่ละบุคคลต้องรู้จักเลือกแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งแหล่งการเรียนรู้ที่สถานที่และบุคคล เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ครู เพื่อน ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา เพื่อช่วยเพิ่มเติมเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

4. ด้านสรุปประเด็นการเรียนรู้และประสบการณ์ด้วยตัวเอง หมายถึง กระบวนการจัดลำดับความสำคัญทางความคิดที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง แล้วนำมาสรุปได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งความสำคัญของคุณลักษณะด้านนี้ จะสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้บุคคลกล้าคิด กล้าถาม กล้าที่จะสงสัย และใช้เหตุผลถกเถียงประเด็นต่าง ๆ กับผู้สอนอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ในสิ่งที่ตนเองได้ประสบพบเจอ รวมถึงสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถนำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วได้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุป ได้ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านนิสัยและความประพฤติ ประกอบด้วย

- 1.1 ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- 1.2 กล้าคิดกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้อง
- 1.3 มีความรับผิดชอบ
- 1.4 มีวินัยต่อตนเอง
- 1.5 รู้จักบังคับตนเอง พึ่งพาตนเองได้
- 1.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 1.7 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 1.8 รักการอ่าน
- 1.9 มีวิจรรย์ญาณในการตัดสินใจ
- 1.10 มีเหตุผล

2. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ ประกอบด้วย

- 2.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร

- 2.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.3 สามารถบูรณาการความรู้มาใช้ประโยชน์
- 2.4 สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้
- 2.5 มีความรู้ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
- 2.6 คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
- 2.7 จัดระบบความคิดได้ดี

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม หรือทักษะการเรียนรู้ในวิธีการเรียนรู้ ซึ่งมีทักษะย่อยได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
2. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี
4. ทักษะความเป็นนานาชาติ
5. ทักษะชีวิตและอาชีพ

สุบิน ไชยะ, พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, and ปิยพงษ์ สุเมตติกุล (2558) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุปทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ดังนี้

1. ทักษะการคิด (Thinking skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่
 - 1.1 ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดเชิงวิพากษ์ (Analysis, synthesis and critical thinking skills) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ การจำแนก แยกแยะ และการประเมินผลข้อมูล รวมทั้งสามารถนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มากำหนดเป็นประเด็น วิกฤตและมุมมองที่ แตกต่างและขัดแย้งเพื่อนำเสนอมุมมองใหม่ที่ดีกว่าเดิมได้
 - 1.2 ทักษะการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ (Initiative and creative skills) หมายถึง ความสามารถในการทำให้เกิดผลงานใหม่ที่แตกต่างไปจากความคิดหรือกิจกรรมของคนอื่น
 - 1.3 ทักษะการคิดคำนวณ (Numeracy skills) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจกับตัวเลขและสถิติในระดับพื้นฐานโดยสามารถอ่าน และเขียนได้
 - 1.4 ทักษะการคิดแก้ปัญหา (Problem solving thinking skills) หมายถึง ความสามารถในการระบุถึงปัญหาและสิ่งที่ตนเองไม่รู้ได้ และสามารถแก้ไขปัญหาในสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่

2.1 ทักษะการรู้สารสนเทศ (Information Literacy skills) หมายถึง ความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การประเมิน และการนำสารสนเทศ ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2. ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-directed learning skills) หมายถึง ความสามารถที่ต้องรับผิดชอบทั้งในการคิดริเริ่ม การกำหนด เป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.3 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการมีมนุษยสัมพันธ์ (Team work and people skills) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยสามารถเข้าใจคนอื่นและให้อภัย คนอื่นเมื่อมีความจำเป็น และสามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมกับผู้อื่นใน วัตถุประสงค์เฉพาะได้

2.4 ทักษะการวิจัย (Research skills) หมายถึง ความสามารถในการ ค้นหาสารสนเทศ รู้แหล่งสารสนเทศ และรวบรวมสารสนเทศที่ตนเอง ต้องการ มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ การตีความหมาย การประเมินผล และ การสังเคราะห์ข้อมูลได้มา และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้

3. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information technology and Communication skills) ประกอบด้วย 2 ทักษะย่อย ได้แก่

3.1 ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology skills) หมายถึง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมในการสื่อสารและการค้นคว้าข้อมูล ที่ตนเองต้องการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3.2 ทักษะการสื่อสาร (Communication skills) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารทั้งทางวัจนภาษาและอวัจนภาษาที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการสื่อสารข้อมูล และแนวความคิดกับครอบครัวและเพื่อนร่วมงานได้ใน ทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีความสามารถในการพัฒนาและสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดย เข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นและแสดงความคาดหวังของตนเองให้ผู้อื่น ได้รับรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุปคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะด้านนิสัยและพฤติกรรม เช่น พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้และกระตือรือร้น รักการอ่านและแสวงหาความรู้ใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่เสมอ วางแผนชีวิตมีเป้าหมายใน

อนาคต ประเมินผลการเรียนรู้อยู่เสมอ ชอบสรุป สะท้อนประเด็นการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบและมีวินัยต่อตนเอง เป็นต้น

2. คุณลักษณะด้านเจตคติ เช่น มีทัศนคติเชิงบวกและมีแรงจูงใจภายใน มีความเชื่อมั่นเข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเอง เปิดโอกาสตนเองต่อการเรียนรู้ มีอิสรภาพในตนเอง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

3. คุณลักษณะด้านทักษะ เช่น มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและค้นคว้าข้อมูล มีทักษะทางการสื่อสาร สามารถบูรณาการความรู้เพื่อนำไปใช้ สามารถใช้เหตุผลและมีตรรกะในการดำเนินชีวิต มีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีทักษะการคิดและการสร้างสรรค์ ทักษะการจัดการตนเอง เป็นต้น

4. คุณลักษณะด้านความรู้ เช่น มีความรู้ตามหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ มีความรู้เรื่องโลก มีความรู้ด้านการเงิน, เศรษฐกิจ, ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ มีความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี มีความรู้ด้านสุขภาพ มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

Brubaker (1994) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตถึงความใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย

1. เป็นคนมีเหตุมีผล
2. มีความอยากรู้อยากเห็น
3. ชอบศึกษาหาความรู้สม่ำเสมอ
4. ชอบซักถามในสิ่งที่สงสัย
5. ชอบความท้าทาย

Skills (2002) องค์การความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กล่าวถึงทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 จึงได้พัฒนาวิสัยทัศน์และกรอบความคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ขึ้น ซึ่งแบ่งทักษะการเรียนรู้ออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. Key Subjects (3Rs) คือ การเรียนวิชาพื้นฐานต่างๆ ด้วยทักษะการอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคำนวณ (Arithmetic)
2. Learning and Innovation Skills (4Cs) คือ ทักษะใหม่ของการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การคิดแบบมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) การสื่อสาร (Communication) การทำงานเป็นทีม (Collaboration) และการสร้างความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
3. Information, Media and Technology Skills คือทักษะการใช้ข้อมูล, สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ ที่ต้องรู้จักเลือกใช้ให้เกิดประโยชน์

4. Life Career Skills คือ ทักษะการใช้ชีวิตและการทำงานในโลกที่ทุกอย่างล้วนเชื่อมต่อกัน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องรู้จักยืดหยุ่น ปรับตัว และเปิดรับการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม รวมไปถึงการเป็นผู้เริ่มต้นสร้างสรรค์งานด้วยตัวเอง รวมถึงทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่

นอกจากนี้ "ความรู้" มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้กระบวนการเรียนรู้จะต้องเปลี่ยนรูปแบบไปด้วย เพื่อให้เยาวชน สามารถเข้าถึงและใช้ความรู้นั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น กระบวนการเรียนในศตวรรษที่ 21 ย่อมต้องมีความแตกต่างไปเดิม เนื่องจากพบว่า การท่องจำและวัดผลด้วยข้อสอบ ทำให้เด็กมีความรู้จำกัด ขาดการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีหลายรูปแบบ แต่ทั้งหมดจะต้องส่งผลให้เยาวชน มีคุณลักษณะเด่นๆ 3 ประการคือ

- 1.สามารถใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบ
- 2.มีทักษะการเรียนรู้ที่เป็นระบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาได้
- 3.สามารถใช้ ประเมินผล และวิเคราะห์เทคโนโลยีสนเทศ รวมทั้งสื่อใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

Longworth (2003) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุป ดังนี้

1. ทักษะการจัดการตนเอง
2. การจัดการและตีความข้อมูล
3. การประยุกต์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปใช้
4. การเรียนรู้ในสิ่งที่จะเรียนรู้
5. ทักษะการตั้งคำถาม การมีเหตุผลและตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ
6. การจัดการทางทักษะเพื่อการสื่อสาร
7. ทักษะการคิดและการสร้างสรรค์
8. ทักษะการปรับตัว ความยืดหยุ่นและความคล่องตัว
9. ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
10. ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Hojat, Veloski, Nasca, Erdmann, and Gonnella (2006) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุป ดังนี้

1. ความเชื่อและแรงจูงใจในการขับเคลื่อนการเรียนรู้

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ
3. ความพยายามที่จะเรียนรู้ในทุกโอกาส
4. มีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ

Souham's Blog (2012) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่

1. เรียนเพื่อรู้ (Learning to know) หมายถึง การเรียนเพื่อให้มีความรู้อันจะสามารถนำไปสร้างประโยชน์ต่อได้ ประกอบด้วย
 - 1.1 การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน
 - 1.2 การพัฒนาความรู้ ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ และความรู้ทั่วไป
 - 1.3 การคิดคำนวณ
 - 1.4 การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
2. เรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) หมายถึง การเรียนโดยการลงมือทำเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ
 - 2.1 การเรียนรู้ด้วยการลงมือทำ
 - 2.2 การพัฒนาทักษะความชำนาญอย่างต่อเนื่อง
 - 2.2 การเรียนรู้และพัฒนาสู่อาชีพ
3. เรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to with the others) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม
 - 3.1 การเห็นคุณค่าทางสังคม
 - 3.2 การเคารพและห่วงใยผู้อื่น
 - 3.3 การชื่นชมความหลากหลายทางวัฒนธรรม
4. เรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to be) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อการรู้จักตนเอง และวางแผนเพื่อการพัฒนาศักยภาพตนเองในอนาคต
 - 4.1 การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านจิตใจของบุคคล
 - 4.2 การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านร่างกายของบุคคล
 - 4.3 การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมด้านความมุ่งมั่นของบุคคล
 - 4.4 การมีความคิดสร้างสรรค์
5. เรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม (Learning to Transform Oneself and Society) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อนำความรู้ ทักษะและสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นผลมาจากการเรียนรู้สร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในองค์กร ชุมชน และสังคม

5.1 การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคคลและกลุ่มเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
ต่อตนเองและสังคม

5.2 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงตนเอง องค์กร
ชุมชน และสังคม อย่างยั่งยืน

จากแนวคิดและหลักการต่างที่กล่าวมาสามารถสรุปลักษณะของบุคคลแห่งการ
เรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย

1. รู้ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง
2. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง
3. รู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อไปถึงเป้าหมายของตนเอง
4. วางแผนดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ได้
5. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

4.3 ปัจจัยส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า แนวทางในการจัดการเรียนรู้
เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็นให้บุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย

1. การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องจัดให้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาทั้ง
ในช่วงของการเรียนรู้และหลังจากการเรียนรู้ โดยการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความผ่อนคลาย
เป็นอิสระ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของกันและกัน เชื่อมั่นในศักยภาพของกันและกัน อีกทั้งต้อง
เปิดโอกาสให้แต่ละบุคคลสามารถแสดงศักยภาพและพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามแบบฉบับของ
ตนเอง มีการเสริมแรง และสนับสนุนเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความสุข กล้า
เผชิญหน้ากับปัญหา กล้าที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและคนรอบข้าง

2. การเรียนรู้จากการคิดและการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการแสวงหาความรู้จากแหล่ง
สื่อและประสบการณ์ต่างๆรอบตัวผ่านการสังเกต คิด พิจารณา วางแผน และปฏิบัติจริงตามแผนที่วาง
ไว้ หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์สิ่งที่ทำและผลที่เกิดขึ้น ปรับปรุงแนวปฏิบัติให้เหมาะสมจนเกิดผลตาม
เป้าหมายแล้วจึงสรุปและสร้างความรู้ให้เป็นความรู้ของตนเองที่สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

3. การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เป็นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กันของบุคคล ทำให้
เกิดโอกาสถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้
ร่วมกันก่อให้เกิดผลดีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหาความรู้ และการสร้างสรรค์ผลงานที่มี
ประสิทธิภาพ อีกทั้งการเรียนรู้จากแง่มุมประสบการณ์จากผู้อื่น จะทำให้เลือกสิ่งที่ดีของบุคคลนั้นมา

ปรับใช้กับตนเอง และเลือกมองจุดผิดพลาดของบุคคลเพื่อการปรับปรุงจุดบกพร่องของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

4. การเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม เป็นการเรียนรู้อย่างบูรณาการสัมพันธ์เชื่อมโยง
ต่อเนื่องอย่างกลมกลืน ทั้งเนื้อหาวิชา ทักษะ วิธีการเรียนรู้ กิจกรรม ประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ตั้งแต่
อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต สู่การเรียนรู้ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ชัดเจน มีความหมาย นำไปใช้
ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และช่วยแก้ไขสภาพสังคม

5. การเรียนรู้ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการพิจารณาทบทวนสิ่งที่เรียนรู้
อุปสรรค เงื่อนไขต่างๆ ในการเรียนรู้ สิ่งที่ได้ในการเรียนรู้ เพื่อสร้างเป็นแนวทาง รูปแบบวิธีการที่
เหมาะสมกับตนเองในการเรียนรู้และการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตต่อไป

ธนศ ขำเกิด (2541) กล่าวว่า กลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคคลอันนำไปสู่การพัฒนาเรียนรู้ที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

1. ส่งเสริมให้บุคคลมีอุปนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้บุคคลมีลักษณะของการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ดังนั้นต้องพยายามสนับสนุนให้บุคคลรู้จักการทํางานที่การอ่านของตนเอง เพื่อจะช่วยเหลือส่งเสริมการมีวินัยและการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล

2. ส่งเสริมให้เกิดการนิเทศกันภายใน เช่น การพบปะปรึกษาหารือ หรือพูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดเรื่องที่ต้องการพูดคุย มีการสรุปผลการดำเนินงาน มีการร่วมกันแก้ไขปัญหาพัฒนาการทำงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

3. สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการใฝ่เรียนรู้ โดยเฉพาะแหล่งที่จัดเป็น ศูนย์กลางของการเรียนรู้ อาทิ ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น โดยพยายามจัด จำนวนทรัพยากรการเรียนรู้ของแต่ละสาขาให้เพียงพอ รวมทั้งบรรยากาศทางกายภาพให้จูงใจต่อการ มาใช้บริการ

4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะอยู่ภายใต้ความร่วมมือของทุกส่วน โดยยึดหลักการทำงานและการพัฒนาบุคคลเป็นเรื่องเดียวกัน และต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเรียนรู้ซึ่งกันและกันจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

สุภาวดี วาทิกทินกร (2552) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การปรับวิธีคิด (เรียนรู้ชีวิต)

- 1.2 การสาธิตวิธีปฏิบัติเพื่อเปิดโลกทัศน์ และเรียนรู้ชุมชนอื่น
- 1.3 นำมาปฏิบัติและประเมินตนเอง
- 1.4 พัฒนาต่อยอดด้วยการวางแผนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
2. เนื้อหาการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่
 - 2.1 การเรียนรู้เรื่องชีวิตโดยการเรียนรู้การปรับกระบวนการคิด
 - 2.2 การเปิดโลกทัศน์ โดยการเรียนรู้จากการศึกษาข้อมูลชุมชนอื่น
 - 2.3 การเข้าถึงตนเอง เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้คนรู้จักตนเอง
เรียนรู้ทางเลือกเพื่อนำไปสู่การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพและทุนของตนเอง
 - 2.4 การวางแผนการเรียนรู้ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ที่สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตหรือพัฒนาต่อยอดได้
3. วิธีการจัดการเรียนรู้ มีรูปแบบการเรียนรู้เป็นไปตามอัธยาศัย ชวนกันมาคิด ชวนกันมาคุย ชวนกันมาค้นหาความรู้เดิมและสร้างความรู้ใหม่ มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการเรียนแบบ
ชั้นเรียนบ้างเป็นบางครั้ง มีผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. เรียนรู้บนฐานวิถีชีวิตของชุมชน ผู้เรียน คือ คนทุกคนในชุมชน
5. มีเครือข่ายการเรียนรู้ พัฒนาต่อยอดความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) กล่าวว่า กลไกการพัฒนาบุคคลสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นอยู่ภายใต้ฐานของความต้องการของตนเองเป็นหลัก โดยบุคคลอยากจะทำพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองต่อเมื่อเห็นว่าสิ่งนั้นมีความสำคัญต่อตนเอง จึงจะให้ความสนใจ และพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยกลไกการนำตนเอง โดยองค์ประกอบอื่นจะเป็นเพียงปัจจัยของการสนับสนุน ซึ่งมีความสำคัญไม่แพ้กัน ทั้งนี้รูปแบบการเรียนรู้ที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีที่สุด ต้องเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีอิสระอย่างเต็มที่ในการเลือกเรียนได้ตามเป้าหมาย มีความหลากหลายของการเรียนรู้ และเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตลอดเวลาที่ต้องการ นำไปสู่แนวทางการพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้ 2 มิติ ประกอบด้วย มิติภายใน และมิติภายนอก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนามิติภายใน ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย
 - 1.1 การประเมินหาความต้องการของตนเอง
 - 1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองที่เป็นรูปธรรม

1.3 ทำสัญญาการเรียนรู้กับตนเองและกำหนดแนวทางการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา

1.5 ดำเนินการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยมีการเสริมแรงเป็นระยะ

1.6 ประเมินการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

2. การพัฒนามิติภายนอก ได้แก่ กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคคลประกอบด้วย

2.1 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

2.2 เนื้อหาการเรียนรู้ต้องสอดคล้องบนพื้นฐานชีวิตจริงของแต่ละบุคคล รวมถึงให้มีการเปิดโลกทัศน์สำหรับการศึกษา เรียนรู้ข้อมูลอื่นจากบุคคลอื่นประกอบด้วย

2.3 การจัดรูปแบบการเรียนรู้ ควรเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม ได้แก่ มีการแลกเปลี่ยนเรื่องราวประสบการณ์ และสะท้อนความคิดเห็นระหว่างกัน

2.4 มีการสร้างเครือข่ายของการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ต่อยอดความรู้ และนำความรู้เผยแพร่อีกอย่างต่อเนื่อง

2.5 มีการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ รวมถึงนำจุดบกพร่องและปัญหากลับมาเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในอนาคต

ดังนั้นจากแนวคิดที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต้องเริ่มจาก ปัจจัยภายในตนเองเป็นอันดับแรก การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ หรือการจัดการเรียนรู้นั้น บุคคลต้องมีความต้องการที่อยากจะเรียนรู้ก่อน ซึ่งความต้องการดังกล่าวต้องมาจากความรู้สึกอยากพัฒนาดตนเองของตัวบุคคล ถ้าไม่พัฒนามักจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตอาจจะในด้านการเรียน การงาน หรือการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจทำให้บุคคลนั้นเบื่อหน่าย หรือมีผลกระทบเป็นต้น ดังนั้นปัจจัยภายในตนเองของบุคคลจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้บุคคลนั้นรู้ความต้องการของตนเองและมีความอยากที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองตลอดเวลา และนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในที่สุด

ตอนที่ 5 ความหมายและความสำคัญของเยาวชน

เยาวชน ตามความหมาย กรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับ UNICEF ที่กำหนดช่วงอายุประมาณ 15-24 ปี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

องค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายสากลของคำว่า เยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี (องค์การสหประชาชาติ, 2532)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎามนตรี ได้กำหนดช่วงอายุ 14-25 ปี (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2550)

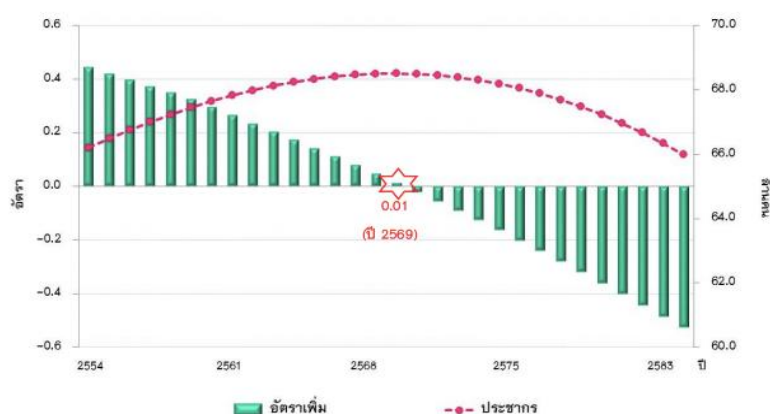
นอกจากนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2521 กล่าวว่า เยาวชน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุ 15-25 ปี (พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521, 2521)

สรุปว่า ความหมายเยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปีบริบูรณ์

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551) ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ปี 2547 กล่าวคือ มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่า 10% ของประชากร ทั้งประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการเกิดที่ลดลง ประกอบกับความก้าวหน้าทางสาธารณสุขต่างๆ ทำให้คนมีอายุยืนยาวขึ้น

ภาพ 2. 3 การคาดประมาณการประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583

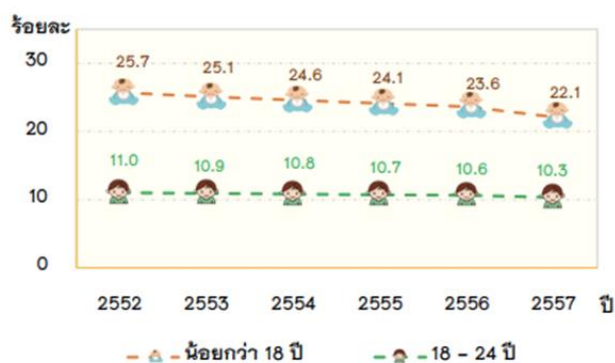
(สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

ที่มา: การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อมูลจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 ตอกย้ำให้เห็นภาพของประชากรในอนาคต ของประเทศไทยได้อย่างชัดเจน กล่าวคือ ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าการเกิดและการตายของประชากรจะอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ส่งผลให้อัตราการเพิ่มของประชากรใกล้เคียงศูนย์ (0.01) และ หลังจากนั้น อัตราเพิ่มของประชากรจะอยู่ในระดับต่ำกว่าศูนย์ ตั้งแต่ปี 2570 เป็นต้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรในห้าถึงหกปีที่ผ่านมา จากข้อมูลการสำรวจสภาวะการทำงานของประชากร พบว่า จำนวนเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2552 มีเด็กร้อยละ 25.7 และเยาวชนร้อยละ 11.0 ซึ่งสัดส่วน เหล่านี้ลดลงเรื่อยๆ เหลือเด็ก ร้อยละ 22.1 และเยาวชน ร้อยละ 10.3 ในปี 2557 โดยจะเห็นได้ว่าเด็กมีสัดส่วนลดลงมากกว่าเยาวชน ดังภาพต่อไปนี้

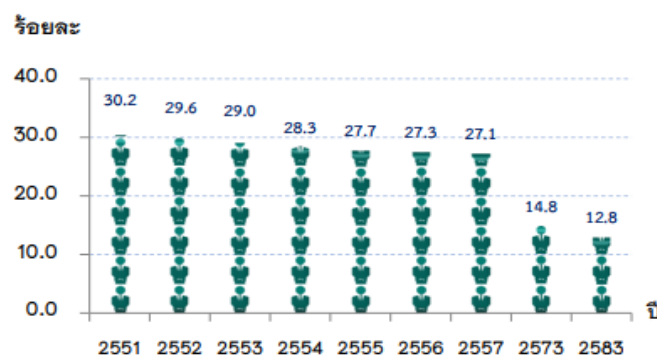
ภาพ 2. 4 สัดส่วนของเด็กและเยาวชน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

ที่มา: ประมวลผลจากข้อมูลการสำรวจสภาวะการทำงานของประชากร
(ไตรมาส 3) พ.ศ. 2552-2557 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากรของประเทศไทยจากการเกิดที่ลดลง ทำให้จำนวนเด็กและน้อยลง ซึ่งสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อไปคือส่งผลให้วัยแรงงานในอนาคตลดลงตามไปด้วย และในอนาคตอันใกล้นี้ เด็กและเยาวชนเหล่านี้จะต้องเติบโตเป็นวัยแรงงานต้องรับภาระดูแล ผู้สูงอายุที่มีจำนวนมหาศาลในอีกไม่ช้า อย่างไรก็ตาม เป็นที่กังวลว่าแรงงานในอนาคตนอกจากจะมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อยๆ แล้วจะมีคุณภาพมากน้อยแค่ไหนในการดูแลผู้สูงอายุ สำนักงานสถิติแห่งชาติอัตราการเป็นภาระเยาวชน ดังภาพที่ 3 ดังนี้

ภาพ 2. 5 อัตราการเป็นภาระเยาวชน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551)

ที่มา: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

พ.ศ. 2551-2557 และคำนวณโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ

การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อพิจารณามิติของการเป็นภาระดูแล พบว่า อัตราการเป็นภาระเด็ก มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากปี 2551 คนทำงาน 100 คน รับภาระดูแลเด็ก 30 คน คาดประมาณว่าจะเหลือเพียง 13 คน ในปี 2583 แต่จะไปรับภาระผู้สูงอายุแทนซึ่งการขาดแคลนแรงงานในอนาคตจะส่งผลต่อการรับภาระ ผู้สูงอายุ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคตจึงนับว่าเป็น เรื่องที่ควรได้รับความสนใจจากทุกภาคส่วนในลำดับต้นๆ โดยเฉพาะการจะให้ความสำคัญและพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญหลักของประเทศชาติต่อไป

สรุปว่าจากรายงานจำนวนประชากรไทยทั้งประเทศมีจำนวนทั้งสิ้น 65,729,098 คน สามารถจำแนกเป็นกลุ่มประชากรที่มีอายุ 0-25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 21,813,333 คน คิดเป็นร้อยละ 33.97 ของประชากรไทยทั้งประเทศ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2554) โดยจำแนกเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวนทั้งสิ้น 10,098,475 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) และเมื่อนำมาพิจารณาร่วมกับจำนวนประชากรวัยผู้สูงอายุที่มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงมีแนวโน้มที่มีความเป็นไปได้ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์แบบในปี พ.ศ. 2568 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าในอนาคตอันใกล้กลุ่มเยาวชนจะต้องก้าวขึ้นมาเป็นกำลังสำคัญที่จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ

แนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของเยาวชน

เนื่องจากเยาวชนเป็นกำลังสำคัญที่จะเป็นผู้นำในอนาคต ดังนั้นจึงมีการคาดหวังบทบาทที่เยาวชนพึงปฏิบัติ โดยอาจแบ่งความคาดหวังต่อบทบาทของเยาวชนได้ 7 ประการ

1. เยาวชน คือสมาชิกของครอบครัว และสังคม ซึ่งต้องฝึกฝนอบรมให้รู้จักบทบาทของตนในครอบครัว และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
2. เยาวชนไทย คือกำลังในการปกป้องรักษาบ้านเมืองจึงต้องอบรมให้วินัยแบบทหาร และมีความรู้สึกในเรื่องชาตินิยม
3. เยาวชนไทย คือ พลังในทางเศรษฐกิจ จะต้องพัฒนาให้เป็นกำลังผลิตที่พอเพียงกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นเครื่องมือ
4. เยาวชนไทย คือ พลังในการพัฒนาเศรษฐกิจจึงต้องพัฒนาให้เหมาะสมทั้งปริมาณ และคุณภาพโดยอาศัยการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ
5. เยาวชน เป็นทั้งผู้รับการพัฒนา และผู้ดำเนินการพัฒนาด้วย โดยเฉพาะเยาวชนในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าในการกระจายการพัฒนาไปสู่ผู้ด้อยโอกาสดังนั้นต้องตระหนักในบทบาทและการมีระเบียบวินัยในตนเอง
6. เยาวชน เป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อความอยู่รอดปลอดภัยของสังคมในอนาคต
7. เยาวชน ต้องเป็นคนที่มีความรู้ มีสติปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม และวัฒนธรรม มีพละนาถมายที่สมบูรณ์ มีทักษะในการประกอบอาชีพ พึ่งตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรู้ความสามารถ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

สรุปว่า การพัฒนาเยาวชนจึงจำเป็นต้องอาศัยการใช้พื้นที่การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ มีทักษะความสามารถในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยที่เยาวชนต้องพัฒนาตนเองให้เป็นกำลังหลักต่อการพัฒนาประเทศ

วิจารณ์ พานิช (2548) กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ของเยาวชนกระบวนการเรียนรู้ใหม่ของการเรียนรู้สำหรับเยาวชน เป็นรูปแบบของการเรียนรู้สำหรับเสริมการศึกษาหรือการเรียนรู้ในรูปแบบ (ในโรงเรียน - มหาวิทยาลัย) ที่ยังตามการเปลี่ยนแปลงของเยาวชนหรือวัยรุ่นไม่ทัน

1. การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือ การเรียนรู้แบบสร้างสรรค์
2. พื้นที่การเรียนรู้ควรเป็นพื้นที่ "สร้าง" ความรู้ มากกว่า "เสพ" ความรู้
3. คนที่ทำกิจกรรม "สร้าง" ความรู้ในยุคสังคม
4. เศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นฐานคือ มองจากกลุ่มเป้าหมายของ
5. พื้นที่การเรียนรู้ คือ เยาวชนหรือวัยรุ่นทุกคน
6. พื้นที่การเรียนรู้ คือ พื้นที่แห่งกิจกรรม

7. พื้นที่การเรียนรู้ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย
8. พื้นที่การเรียนรู้ ที่อยู่ในทุกภาคส่วนของสังคมไทยโดยเข้าไปกระตุ้น ยกย่อง เชื่อมโยง กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสังคมที่มีอยู่แล้วในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม เน้นที่เยาวชนและวัยรุ่น

สรุปว่า กระบวนการเรียนรู้ของเยาวชน เป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็กเยาวชน ให้เห็นวิธีการเรียนรู้ ที่จะได้ความรู้ มีหลากหลายรูปแบบ และเป็นการฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากสถานที่หรือสิ่งต่างๆที่อยู่ รอบตัว ทำให้เป็นคน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และได้เยาวชน ให้เห็นความสำคัญของการศึกษานำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลที่ตามมาจากการจัดการข้างต้น ทำให้กลุ่มเยาวชนในท้องถิ่นได้ใช้กระบวนการเรียนรู้นอกโรงเรียน เป็นการพัฒนาศักยภาพ รับผิดชอบต่อหน้าที่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และสถานที่ มิใช่จำกัดต้องอยู่ในโรงเรียนเท่านั้นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนมีประโยชน์ ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเยาวชน

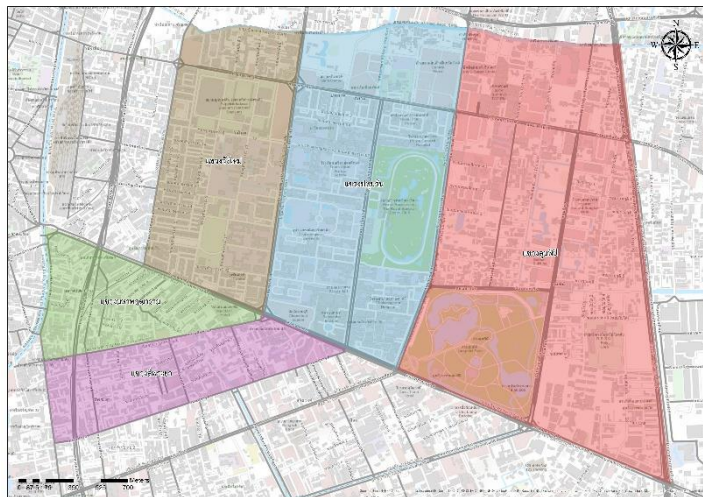
ตอนที่ 6 พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง ถือเป็นย่านที่เป็นจุดศูนย์กลางของพื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัยของเยาวชน เนื่องจากมีสถาบันทางการศึกษาตั้งอยู่มากมาย ทั้งมหาวิทยาลัย และโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นแหล่งรวมสถานที่ทำงาน แหล่งรวมห้างสรรพสินค้า รวมถึงแหล่งรวมพื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัยของเยาวชนที่มีหลากหลายประเภท ที่เยาวชนในพื้นที่นิยมเข้าใช้ประโยชน์ หรือแม้กระทั่งเยาวชนที่อาศัยอยู่นอกย่านชุมชนนี้ก็ยังคงนิยมเลือกมาใช้พื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัยในย่านนี้เนื่องจากมีความสะดวกสบายในการเดินทาง มีการคมนาคมที่ทันสมัย เป็นต้น

“พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีอาณาบริเวณแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ครอบคลุมพื้นที่ ดังนี้

1. สยามสแควร์ (แขวงปทุมวัน)
2. สวนหลวงสแควร์ (แขวงวังใหม่)
3. สามย่าน (แขวงวังใหม่)
4. สวนลุมพินี (แขวงลุมพินี)
5. สีพระยา (แขวงสีพระยาและแขวงมหาพฤฒาราม)

ภาพ 2. 6 ขอบเขตของพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งมั่นจะพัฒนาองค์ความรู้ ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดีและคนเก่งสู่สังคม ในก้าวต่อไปสู่ศตวรรษใหม่นี้ มุ่งมั่น “คิดและทำเพื่อสังคม” ตามหลักการ “สร้างคน สร้างเสริมสังคมไทย สร้างสรรค์ความรู้และนวัตกรรม และก้าวไกลในสังคมโลก”

นอกจากนี้ ศ.ดร.บัณฑิต เอื้ออาภรณ์ (2559) กล่าวว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลกที่ผลิตองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมไทย โดยมองสังคมไทยและภูมิภาคเป็นตัวตั้งต้น และใช้เป็นจุดเชื่อมโยงสู่สังคมโลก ซึ่งการจะเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับนานาชาติได้นั้น ความเป็นมหาวิทยาลัยสำหรับสังคมไทยต้องแข็งแกร่งก่อน และให้ทำงานใกล้ชิดกับสังคมไทยมากขึ้น โดยนำองค์ความรู้ นวัตกรรม ทรัพย์สินของจุฬาฯ และความสามารถของทั้งอาจารย์และนิสิตไปสร้างผลิตภัณฑ์และสิ่งที่ดึงดูดให้สังคมไทยต่อไป (สำนักยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

จากการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 739 วันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2554 ได้กำหนดภาพอนาคตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2570) ไว้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติที่เป็นเลิศในภูมิภาค มีความเป็นนานาชาติ มีความทันสมัย ดำรงไว้ซึ่งความเป็นไทยและสามารถยืนหยัดได้ในกระแสโลก โดยสร้างบัณฑิตที่พึงปรารถนาของสังคม เป็นมหาวิทยาลัยที่สร้างองค์ความรู้อันเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลก มีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน พัฒนานโยบายสาธารณะและ เป็นพันธมิตรทางวิชาการกับองค์กรธุรกิจชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในขณะที่เป็นองค์กรแห่งปัญญาที่ช่วยชี้นำการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มุ่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นองค์กรตัวอย่างในด้านธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งนิติธรรมและและจริยธรรมทั้งด้านวิชาการและการบริหารองค์กร มีระบบ

บริหาร จัดการองค์กรแบบองค์กรสมรรถนะสูง (High performance organization) จัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมบุคลากรที่เป็นคนดีและเก่งให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงในชีวิต พร้อมทั้งสร้างความผูกพันอย่างแน่นแฟ้นกับนิสิตเก่า เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้มหาวิทยาลัย (สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554)

แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555-2559 ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนามหาวิทยาลัยในช่วงปี พ.ศ. 2555-2559 โดยยุทธศาสตร์ฉบับนี้ได้มุ่งเน้นการพัฒนางานในด้านต่างๆ เพื่อนำพาจุฬาลงกรณ์สู่ความเป็นเลิศในฐานะ “มหาวิทยาลัยแห่งชาติในระดับโลก : World Class National University” ในการจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคำนึงถึงประเด็นความท้าทายในด้านต่างๆ ความคาดหวังที่สังคมมีต่อมหาวิทยาลัย แผนนโยบายแห่งรัฐ แผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล แผนนโยบายต่างๆ ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด อาทิ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์จุฬาฯ เมื่อครบรอบ 100 ปี กรอบแผนพัฒนาระยะยาวของจุฬาฯ พ.ศ. 2555-2570 เป้าหมาย นโยบาย และแนวทางการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555-2560 และได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาคมจุฬาฯ ในทุกระดับอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เป็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ของจุฬาฯ เมื่อครบหนึ่งร้อยปีแห่งการสถาปนาในระหว่าง พ.ศ. 2555-2559 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงมีความปรารถนาที่ต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์ที่ผ่านมา คือ “เสาหลักของแผ่นดิน” โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์สำคัญ 5 ประการ คือ 1. เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับโลก 2. เป็นองค์กรแห่งปัญญาที่มีความเป็นเลิศด้านการวิจัย 3. ผลิตภัณฑ์ที่เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของประเทศและของโลก 4. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัว กระชับ รวดเร็ว และมีเสถียรภาพทางการเงิน และ 5. เป็นบ้านอันอบอุ่นของคนดีและคนเก่ง และมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทั้ง 5 ประการดังกล่าว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1.ยุทธศาสตร์ “ก้าวไกล” 2. ยุทธศาสตร์ “ยกย่อง” 3. ยุทธศาสตร์ “คล่องตัว” 4. ยุทธศาสตร์ “มั่นคง” 5. ยุทธศาสตร์ “เกื้อกูล” 6. ยุทธศาสตร์ “เป็นสุข” จากผลสัมฤทธิ์ข้อที่ 5 เป็นบ้านที่อบอุ่นของคนดีและคนเก่ง และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้นำไปสู่ยุทธศาสตร์เกื้อกูล และยุทธศาสตร์เป็นสุข โดยยุทธศาสตร์เกื้อกูล มีเป้าประสงค์ดังนี้ เพื่อส่งเสริมความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา เกื้อกูลนิสิต บุคลากรที่ขาดแคลน ประสบความเดือดร้อนอย่างพอเพียง ทันทั่วถึง และต่อเนื่อง และเพื่อมีส่วนร่วมในการสนับสนุนชุมชน ส่วนยุทธศาสตร์เป็นสุข มีเป้าประสงค์ คือ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งความยั่งยืน มุ่งอนุรักษ์พลังงานและสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ให้น่าอยู่ น่าทำงาน มีความปลอดภัยและส่งเสริมให้นิสิต ประชาชนและชุมชนรอบข้างมีสุขภาพที่ดี มีความสุขทั้งกายและใจ รวมทั้งส่งเสริมบุคลากรที่เป็นคนดีและเก่งมีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงในชีวิตเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นจากเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์

ดังที่กล่าวทำให้เห็นได้ว่าจุฬาลงกรณ์ได้ให้ความสำคัญกับการมีสำนักที่ดีและรับผิดชอบต่อชุมชนรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นได้จากโครงการตอบแทนสังคมของสำนักงานจัดการทรัพย์สินจุฬาฯ จึงเกิดขึ้น โดยสำนักงานจัดการทรัพย์สิน จุฬาฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของประชาชนในชุมชนต่างๆ รอบมหาวิทยาลัย (สำนักยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

สรุปว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ตั้งอยู่ใจกลางเมือง อยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่มีการคมนาคมสะดวกสบาย เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาของโรงเรียนและมหาวิทยาลัยอีกทั้งยังรวมถึงแหล่งของคนทำงาน และนอกจากนั้นพื้นที่โดยรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นจำนวนมากที่ตั้งอยู่บริเวณโดยรอบของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้เยาวชนในพื้นที่และเยาวชนในบริเวณอื่นๆ ได้เข้ามาใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

“พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีอาณาบริเวณแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ครอบคลุมพื้นที่ สยามสแควร์ (แขวงปทุมวัน) สวนหลวงสแควร์ (แขวงวังใหม่) สามย่าน (แขวงวังใหม่) สวนลุมพินี (แขวงลุมพินี) สีพระยา (แขวงสีพระยาและแขวงมหาพฤฒาราม)

ตอนที่ 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

สิริยุพา ศกุนตะเสถียร (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารการใช้แหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัย พบว่า การบริหารการใช้แหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและการตรวจสอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริการโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการใช้แหล่งการเรียนรู้ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการบริหารการใช้แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การบริหารใช้แหล่งการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ตั้งในเขตเทศบาลกับโรงเรียนที่ตั้งนอกเขตเทศบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความต้องการใช้แหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้บริการโรงเรียนทุกโรงเรียนต้องการใช้ตรงกันทั้ง 4 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติได้แก่ ต้นไม้ อากาศแสงแดด และดิน แหล่งการเรียนรู้ที่

เป็นบุคคล สมาคม ได้แก่ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำท้องถิ่น ศิษย์เก่า และคหบดีผู้ประสบ
ความสำเร็จในอาชีพ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ สถาบัน หน่วยงาน ได้แก่ วัด โบสถ์ สุเหร่าหรือ
สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สถานประกอบการ มหาวิทยาลัย และแหล่งเกษตรกรรม ส่วน
แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นเทคโนโลยี กิจกรรม วัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ กิจกรรม โสตทัศนูปกรณ์
เทคโนโลยีพื้นบ้าน ตำราเอกสารทางวิชาการ ประเพณีและวัฒนธรรม ส่วนแหล่งการเรียนรู้ใน
โรงเรียนผู้บริหารทุกโรงต้องการใช้ตรงกัน คือ ห้องสมุดโรงเรียน และรองลงมาเป็นสวนสมุนไพร ห้อง
คอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องแนะแนว และพิพิธภัณฑ์ตามลำดับ

คมกฤช จันทรขจร (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตาม
อริยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและประเมินแนวทางการจัด
การศึกษาตามอริยาศัย วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแนวทางการจัด
การศึกษาตามอริยาศัย โดยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามอริยาศัยทั้ง
ของประเทศไทย และต่างประเทศ นำมาร่างเป็นกรอบแนวทางการจัดการศึกษาตามอริยาศัย แล้ว
นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน ประเมิน ความเหมาะสมขององค์ประกอบ และเนื้อหา 2)
ประเมินแนวทางการจัดการศึกษาตามอริยาศัย โดย การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 274 คน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปปฏิบัติ
ผลการวิจัย พบว่าแนวทางการจัดการศึกษาตามอริยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่
ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสอดคล้องและผู้บริหารเห็นว่านำไปปฏิบัติได้ ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ
1) หลักการจัดการศึกษาตามอริยาศัย ประกอบด้วย ปรัชญา นิยาม ความหมาย การเรียนรู้ ลักษณะ
การจัด และผู้จัด 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้
และ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 3) การจัดปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาแหล่ง
การเรียนรู้ การจัดการความรู้ สื่อและเทคโนโลยีการศึกษา และการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ 4) การ
เรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วย ประเภทของประสบการณ์ วิธีการ หลักการ และจุดมุ่งหมาย
ของการประเมินความรู้จากประสบการณ์ การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ
ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบย่อยที่ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็น
สอดคล้องกัน ได้แก่ นิยาม และความหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามอริยาศัย การเรียนรู้ตาม
อริยาศัย การจัดการศึกษาตาม อริยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต หลักการ และจุดมุ่งหมาย
ของการประเมินความรู้จาก ประสบการณ์องค์ประกอบย่อยที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน
มากที่สุด และผู้บริหาร สถานศึกษามีความเห็นด้วยในการปฏิบัติในระดับมาก แต่ระดับของความ
คิดเห็นแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปรัชญาของการศึกษาตามอริยาศัย ผู้จัดการ
ศึกษาตามอริยาศัย ความหมาย องค์ประกอบ และประเภทของโปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้ตาม

อัยยาศัย ประเภทของ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ หลักการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาตามอัยยาศัย และประเภทของการเรียนรู้

มลิวัลย์ บุญดา and ศุภรัตน์ มิ่งสมร (2552) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คุณลักษณะด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ประกอบด้วยตัวแปร มีนิสัยรักการอ่าน กระตือรือร้นขวนขวายหาความรู้ใหม่ๆ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พัฒนา ตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง องค์ประกอบที่ 2 คุณลักษณะด้าน ความมุ่งมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปร รวบรวมเนื้อหาความรู้ที่เกิดจาก การเรียนรู้ด้วยตนเองไว้อย่างเป็นระบบรวมถึงการจัดระเบียบการเรียนรู้เพื่อให้ทันต่อองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบูรณาการ องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะด้านเปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย ตัวแปร มีใจเปิดกว้างยอมรับความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ การคิดนอกกรอบเพื่อหา วิธีการแปลกใหม่และสร้างสรรค์ และนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาปรับใช้ในองค์กร องค์ประกอบที่ 4 คุณลักษณะด้านการนำความรู้จากการเรียนไปใช้ ประกอบด้วยตัวแปร ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างบุคคลและหน่วยงาน นำความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนรู้มาใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพ ใช้ เทคโนโลยีเพื่อการรวบรวมจัดเก็บและนำความรู้ไปใช้พัฒนาความรู้และนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตาม อัยยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) วิเคราะห์คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับเยาวชนจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ตัวอย่างบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และประเมิน รับรองคุณลักษณะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2) พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยยาศัยเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน จากการประเมิน ธรรมชาติในการเรียนรู้และระดับคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน การ วิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น และการ ประเมินผลเพื่อรับรองรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3) ศึกษาปัจจัยความสำเร็จและเงื่อนไขของรูปแบบ การส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยยาศัยฯ จากการสัมภาษณ์เยาวชนผู้เข้าร่วมทดลองรูปแบบและการ ประชุมสนทนากลุ่มของ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาตลอดชีวิต 4) นำเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยยาศัยฯ ด้วยการนำผลที่จากการศึกษาในทุกขั้นตอนพัฒนาเป็น (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายแล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาตลอดชีวิตทั้งระดับนโยบายและระดับ ปฏิบัติการจำนวน 13 คนพิจารณาและประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายนั้น ผลการวิจัยพบว่า 1)

คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1.1 คุณลักษณะด้านนิสัยและพฤติกรรม ประกอบด้วย พฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมการสะท้อนผลการเรียนรู้ 1.2 คุณลักษณะด้านเจตคติ ประกอบด้วย การมองเห็นคุณค่าในตนเอง การมองเห็นคุณค่าของบุคคลรอบข้าง การมองเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และการมองเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม 1.3 คุณลักษณะด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบูรณาการความรู้ ทักษะการจัดการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางอาชีพ และทักษะสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 1.4 คุณลักษณะด้านความรู้ ประกอบด้วย ความรู้ด้านประสบการณ์ ความรู้ด้านสังคม ความรู้ด้านวิชาการ ความรู้ด้านอาชีพ และความรู้ด้านสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน มีองค์ประกอบที่สำคัญในรูปแบบ ประกอบด้วย

2.1 หลักการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 2.2 พื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัย 2.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2.4 ภูมิทัศน์ทางการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 2.5 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 2.6 ทรัพยากรส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และ 2.7 วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 3) ปัจจัยความสำเร็จของรูปแบบฯ ได้แก่ ความใฝ่เรียนรู้ของเยาวชน การสนับสนุนของเครือข่ายการเรียนรู้ ความหลากหลายและความ สะดวกในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวย และความเป็นอิสระทางด้านเวลา เงื่อนไขของ รูปแบบฯ ได้แก่ นโยบายรัฐที่ขาดการสนับสนุน แหล่งการเรียนรู้ขาดความหลากหลายและไม่ครอบคลุมกับกลุ่มเป้าหมาย เยาวชนไม่มีความ พร้อมในการเรียนรู้ ความไม่ต่อเนื่องในการส่งเสริมการเรียนรู้ และการส่งเสริมการเรียนรู้ขัดต่อหลักคุณธรรมและจริยธรรม 4) ข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยฯ ประกอบด้วย 4.1 นโยบายภาครัฐ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายที่นำไปสู่ การปฏิบัติได้จริง และสนับสนุนกองทุนเพื่อจัดพื้นที่การส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยที่เป็นต้นแบบในแต่ละจังหวัด 4.2 นโยบาย ภาคเอกชน ควรให้การสนับสนุนทุนเพื่อพัฒนาแหล่งการเรียนรู้หรือสร้างพื้นที่การเรียนรู้ในชุมชนให้มีความทันสมัย มีการผลิตสื่อสร้างสรรค์ เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเยาวชนให้มากขึ้น 4.3 นโยบายภาคประชาสังคม ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในชุมชนและระหว่างชุมชน 4.4 นโยบายทางสถาบันทางสังคม ควรรณรงค์ให้คนในครอบครัวปรับบทบาทเป็นเพื่อนร่วมทางการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสนทนาเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และรณรงค์ให้สถานศึกษาสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกห้องเรียนเพื่อให้เยาวชนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Cotton (1998) ได้ศึกษาวิจัยว่าเพราะเหตุใดนักเรียนในปัจจุบันจึงต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยศึกษาทัศนคติและความต้องการทักษะ ในผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ไม่เกินระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพบว่า การเรียนของผู้เรียนนั้นไม่ควรเน้นทางระบบวิชาการมากเกินไป แต่ผู้เรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้รวมถึงมุ่งเน้นการเรียนรู้จากสังคม โดยผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อการเรียนรู้นั้นปราศจากการแข่งขัน รวมถึงภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีความชัดเจนและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งเป็นความท้าทายและมีความมุ่งหวังว่าจะปฏิบัติออกมาได้ผลดี ซึ่งผู้เรียนจะมีวิธีการเรียนในแบบฉบับของตนเองโดยครูเป็นเพียงผู้ร่วมให้การสนับสนุนอยู่ห่างๆ โดยทักษะที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ทักษะการวิจัยและค้นคว้า ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการใช้กลยุทธ์ในการเรียนขั้นสูงและการคิดขั้นสูง ซึ่งทุกทักษะที่ปฏิบัติจะต้องตระหนักถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

Crick, Broadfoot, and Claxton (2004) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบประเมินการเรียนรู้ตลอดชีวิตในนักเรียนอายุ 6-18 ปี จำนวน 1,064 คน ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพจำนวน 65 ข้อ มี 7 ด้าน ได้แก่ แบบแผนความก้าวหน้า (Growth orientation) ความสงสัย/พลังของ การแสวงหาคำตอบ (Curiosity, energy) การให้ความสำคัญกับสิ่งที่เรียนรู้ (Meaning-making) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความยืดหยุ่นและมุ่งมั่นเมื่อเผชิญต่ออุปสรรค (Resilience and robustness) การตระหนักรู้เชิงกลยุทธ์ในการเรียนรู้ (Strategic awareness) เรียนรู้การสร้างสัมพันธ์ผู้อื่นเพื่อให้อุปสรรค (Learning relationship) ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินการเรียนรู้ตลอดชีวิตในนักเรียนมี 5 ด้าน คือ การรับรู้ความสามารถของตนเองและความยืดหยุ่นในความสำเร็จ (Self-efficacy and commitment) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความยืดหยุ่นและมุ่งมั่นเมื่อเผชิญต่ออุปสรรค (Resilience and robustness) การตระหนักรู้เชิงกลยุทธ์ในการเรียนรู้ (Strategic awareness) เรียนรู้การสร้างสัมพันธ์ผู้อื่นเพื่อให้อุปสรรค (Learning relationship) จำนวน 65 ข้อ

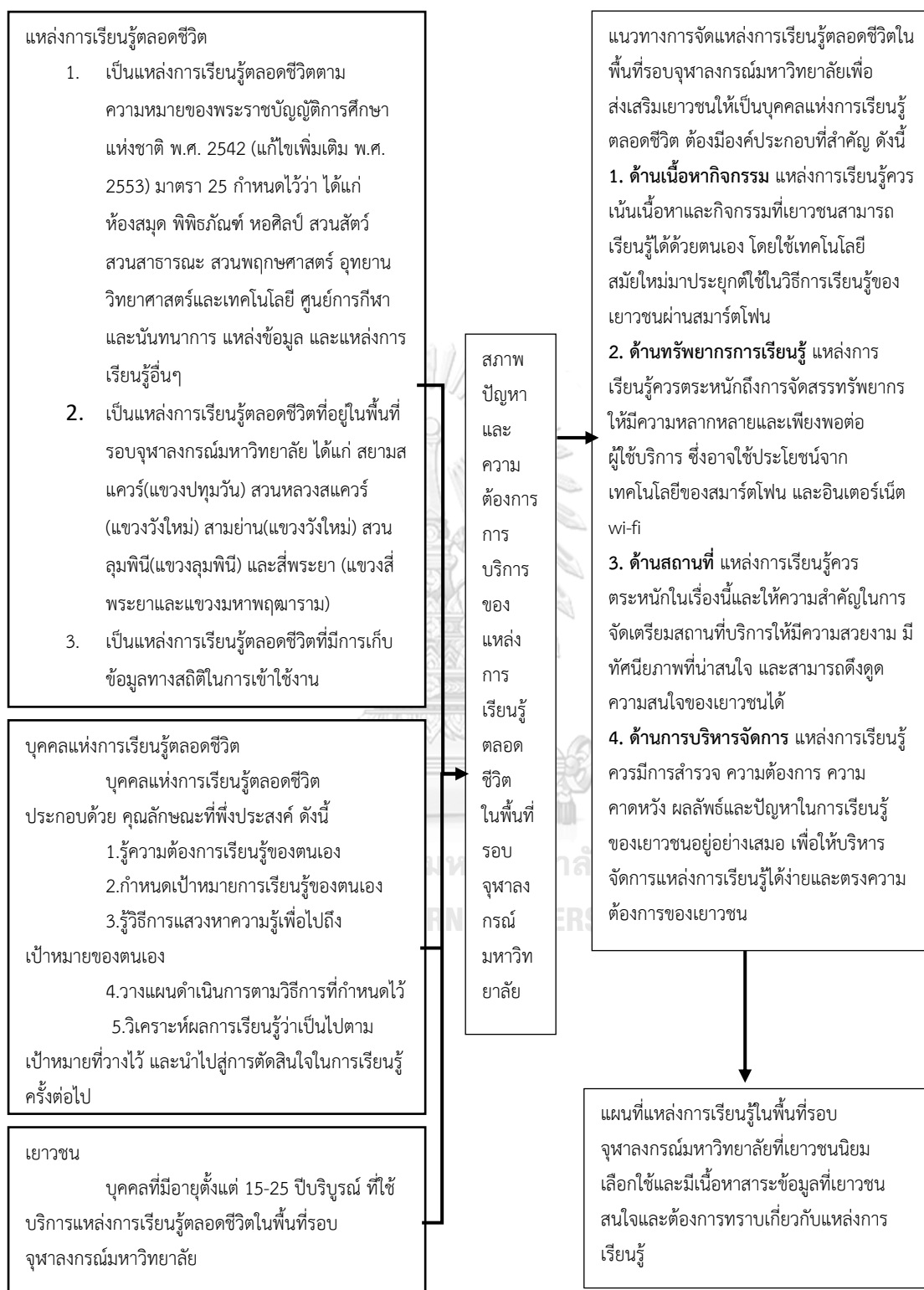
Brooks (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่หลังจากจบการศึกษา โดยการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในประเทศอังกฤษ จำแนกตามความแตกต่างของการศึกษา พบว่า บุคคลที่จะเรียนในระดับอุดมศึกษา จะมีความสนใจในการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่น โดยเฉพาะเนื้อหา และหัวข้อที่ตนเองสนใจ การเรียนรู้จากกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต จะไม่ได้รับการสนใจ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน เพื่อตอบสนองต่อความสนใจ ความพึงพอใจ เป็นตัวเลือกที่ดีในการ

ตัดสินใจ ซึ่งวิธีการดำเนินชีวิตและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้หลังจบการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถสรุปได้ถึงการบริหารการใช้แหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นยังไม่มีการศึกษาถึงสภาพปัญหาและความต้องการของเยาวชนในการใช้แหล่งเรียนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกัน

ตอนที่ 8 กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน และเพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

ระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

การดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านบริหารจัดการ และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ขั้นตอนที่ 1 สํารวจแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้สำรวจแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยใช้ขอบเขตของการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการลงพื้นที่สำรวจ ดังนี้

1.1. แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553) มาตรา 25 กำหนดไว้ว่า ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยาน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ สวนสาธารณะ ไม่มีสวนสัตว์และสวนพฤกษศาสตร์ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542, 2553)

1.2 แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่อยู่ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามเกณฑ์ 5ส ที่แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555-2559 กำหนด ได้แก่ สยามสแควร์(แขวงปทุมวัน) สวนหลวงสแควร์(แขวงวังใหม่) สามย่าน(แขวงวังใหม่) สวนลุมพินี(แขวงลุมพินี) และสี่พระยา (แขวงสี่พระยาและแขวงมหาพฤฒาราม) และต้องไม่อยู่ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจากการสำรวจพบแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่อยู่ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนี้

1.2.1 สยามสแควร์ (แขวงปทุมวัน) ได้แก่ มาตามทูลโซ ซีไลฟ์แบงคอก Kidzania วัดปทุมราชมารามราชวรวิหาร สำนักอุทยานการเรียนรู้ Too fast to sleep สาขาสยามสแควร์ Sit In Inspired Work Space สยามกรีนสกาย Getaway by A.BIG ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Space.At.Siam จัตุรัสวิทยาศาสตร์อพาว์ สวนงูสถานเสาวภาสภากาชาดไทย

1.2.2 สวนหลวงสแควร์ (แขวงวังใหม่) ได้แก่ NAPLAB สนามกีฬาแห่งชาติ ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกายอาคารนิมิตร์สนามกีฬาแห่งชาติ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร พิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิตรลดา

1.2.3 สามย่าน (แขวงวังใหม่) ได้แก่ อุทยาน 100 ปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

1.2.4 สวนลุมพินี (แขวงลุมพินี) ได้แก่ สวนลุมพินี ศูนย์เยาวชนลุมพินี ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี

1.2.5 สี่พระยา (แขวงสี่พระยาและแขวงมหาพฤฒาราม) ได้แก่ TCDC COMMONS Too fast to sleep ห้องสมุดเนียลสันเฮย์ วัดหัวลำโพง

1.3 แหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยต้องเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีการเก็บข้อมูลทางสถิติในการใช้งาน

ดังนั้นจากข้อ 1.1 และ 1.2 พบว่าในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสาธารณะ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจและเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่มีการเก็บข้อมูลทางสถิติในการใช้งาน ดังนี้

1. ห้องสมุด ได้แก่ สำนักอุทยานการเรียนรู้ Thailand Knowledge Park (TK park)
2. พิพิธภัณฑ์ ได้แก่ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี
3. หอศิลป์ ได้แก่ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC)
4. สวนสาธารณะ ได้แก่ อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช
6. ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ได้แก่ ศูนย์เยาวชนลุมพินี

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3. 1 แสดงสถิติผู้เข้าใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งการเรียนรู้	จำนวนผู้ให้บริการ (คน/ปี)
1. สำนักอุทยานการเรียนรู้	212,383 (รายงานประจำปี, 2554)
2. นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	6,761 (สถิติการเข้าใช้รายเดือน, 2560)
3. จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช	83,615 (รายงานผลการดำเนินงานประจำปี, 2559)
4. หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	1,274,136 (รายงานประจำปีหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, 2559)
5. ศูนย์เยาวชนลุมพินี	218,413 (รายงานประจำปี, 2554)
6. อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	127,092 (สถิติการเข้าใช้รายเดือน, 2560)
รวม	1,922,400

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปีบริบูรณ์ ที่ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนของขนาดประชากร 1,922,400 คน ความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ 5% ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการเท่ากับ 400 คน

ตาราง 3. 2 แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนต่างๆ

ขนาดประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ขนาดความคลาดเคลื่อน (e)					
	$\pm 1\%$	$\pm 2\%$	$\pm 3\%$	$\pm 4\%$	$\pm 5\%$	$\pm 10\%$
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1250	769	500	345	96
3,000	*	1364	811	517	353	97
3,500	*	1458	843	530	359	97
4,000	*	1538	870	541	364	98
4,500	*	1607	891	549	367	98
5,000	*	1667	909	556	370	98
6,000	*	1765	938	566	375	98
7,000	*	1842	959	574	378	99
8,000	*	1905	976	580	381	99
9,000	*	1957	989	584	383	99
10,000	5000	2000	1000	588	385	99
15,000	6000	2143	1034	600	390	99
20,000	6667	2222	1053	606	392	100
25,000	7143	2273	1064	610	394	100
50,000	8333	2381	1087	617	397	100
100,000	9091	2439	1099	621	398	100
∞	10000	2500	1111	625	400	100

* หมายถึง ขนาดตัวอย่างไม่เหมาะสมที่จะ assume ให้เป็นการกระจายแบบปกติ จึงไม่สามารถใช้สูตร

คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณแยกแต่ละแหล่งการเรียนรู้ทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ได้จำนวน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3. 3 แสดงขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลวิจัย

แหล่งการเรียนรู้	จำนวนผู้ใช้บริการ (คน/ปี)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เก็บข้อมูล (คน)
1. สำนักอุทยานการเรียนรู้	212,383 (รายงานประจำปี, 2554)	60
2. นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	6,761 (สถิติการเข้าใช้รายเดือน, 2560)	30
3. จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช	83,615 (รายงานผลการดำเนินงานประจำปี, 2559)	50
4. หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	1,274,136 (รายงานประจำปีหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, 2559)	150
5. ศูนย์เยาวชนชลุมพินี	218,413 (รายงานประจำปี, 2554)	60
6. อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	127,092 (สถิติการเข้าใช้รายเดือน, 2560)	50
รวม	1,922,400	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับเยาวชน

1.แบบสอบถามสำหรับเยาวชน เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเยาวชน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ้ามถึงลักษณะทั่วไปของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย สถานที่และ

สภาพแวดล้อม เนื้อหาและรูปแบบกิจกรรม ทรัพยากรในการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการนำเสนอเนื้อหา

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เยาวชนมีอุปสรรคในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และถามเกี่ยวกับความต้องการของเยาวชนในการเข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทั้งนี้แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหามาก

3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง

2 หมายถึง มีปัญหาน้อย

1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ทั้งนี้แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง มีความต้องการมาก

3 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง มีความต้องการน้อย

1 หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสำหรับเยาวชน

1.การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามสำหรับเยาวชนเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน ตรวจสอบโดยการนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและความตรงของคำถามกับวัตถุประสงค์ นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจจำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษตลอดชีวิต ทางด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือทางด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย บุคคลที่มีประสบการณ์ ซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคมว่า

เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการศึกษาตลอดชีวิต เป็นอย่างดี ผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือ การศึกษาตามอัธยาศัยในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาเครื่องมือให้คะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item objective congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (วรณี แกมเกตุ, 2555)

โดยมีผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามที่มีคะแนน $IOC \leq 0.50$ ปรับแก้ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 ท่าน

ตอนที่ 3 ปัญหาควรรวมในภาพรวมของแหล่งการเรียนรู้ และตอนที่ 4 อาจจะลำดับความ และ Grouping คำถาม เช่นในส่วนพื้นที่/บริการ/พนักงาน

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

เป็นงานวิจัยที่จะสร้างประโยชน์ต่อการศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ หากสามารถระบุ และ grouping คำถามได้ จะทำให้เครื่องมือชัดเจนมากขึ้น การเขียนการใช้ภาษาไม่ชัดเจน บางข้อสามารถ สามารถแยกย่อยให้มีความชัดเจน บางข้อควรรวมกัน ข้อคำถามกว้างมาก โดยใช้คำว่าแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งผู้ตอบแต่ละคนอาจจะเข้าใจไม่ตรงกัน และไม่รู้ว่าจะตอบจากแหล่งการเรียนรู้ใด พิจารณา การเรียกใช้สรรพนามในการถาม ผู้ใช้บริการ/ท่าน ควรใช้ท่าน

หลังจากนั้นปรับแก้ตามผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/ วัตถุประสงค์ โดยข้อเลือกนำข้อคำถามที่มีค่า IOC > 0.50 ซึ่งถือเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับ เนื้อหา/วัตถุประสงค์มาใช้ในเครื่องมือ และปรับแก้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ≤ 0.50 ซึ่งถือเป็นข้อคำถาม ที่มีความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ โดยปรับแก้ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชนที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิไปหาค่าความเที่ยง โดยการนำแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชนไปทดลองใช้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในรายวิชาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนิสิต ที่เคยใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้หาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) วิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1951)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ทั้งนี้ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การพิจารณาข้อคำถาม รายข้อของสัมประสิทธิ์ แอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1951) ดังต่อไปนี้

มากกว่า 0.9 หมายถึง ข้อคำถามดีมาก

มากกว่า 0.8 หมายถึง ข้อคำถามดี

มากกว่า 0.7 หมายถึง ข้อคำถามพอใช้

มากกว่า 0.6 หมายถึง ข้อคำถามควรปรับปรุง

โดยมีผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบทดสอบทั้งฉบับ คือ 0.71 ซึ่งหมายความว่าข้อคำถามทั้งฉบับอยู่ในระดับพอใช้ ผู้วิจัยจึงปรับแก้คำสั่งและคำที่ใช้ในข้อคำถามให้เข้าใจง่ายขึ้น ทั้งนี้มีคำผิดที่ต้องปรับแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.แบบสอบถามสำหรับเยาวชน ผู้วิจัยติดต่อแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักอุทยานการเรียนรู้ Thailand Knowledge Park (TK park) นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช ศูนย์เยาวชนลุมพินี จากนั้นทำหนังสือเรียนถึงผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากเยาวชนที่ใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุดด้วยตนเองในทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 สำนักอุทยานการเรียนรู้ Thailand Knowledge Park (TK park) เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 60 ชุด

1.1.2 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 30 ชุด

1.1.3 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 150 ชุด

1.1.4 อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 50 ชุด

1.1.5 จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 50 ชุด

1.1.6 ศูนย์เยาวชนลุมพินี เยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 60 ชุด

1.2 ผู้วิจัยแนะนำตนเองและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการขอเก็บข้อมูล เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางการศึกษาวิจัยและเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง

1.3 ให้ออกแบบกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามคอยให้คำแนะนำหากกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1.4 เมื่อกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามเสร็จ ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ ให้ของที่ระลึกและจบการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.แบบสอบถามสำหรับเยาวชนใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้สถิติดังต่อไปนี้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนการตีความค่าเฉลี่ยผลการศึกษาก็ใช้เกณฑ์พิจารณาดังนี้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า มีปัญหามากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า มีปัญหามาก

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า มีปัญหาปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า มีปัญหาน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า มีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า มีความต้องการมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า มีความต้องการมาก

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า มีความต้องการปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า มีความต้องการน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า มีความต้องการน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการนำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์โดยผู้วิจัยร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและร่างแผนที่แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการวิจัยในขั้นตอนนี้ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วยวิธีปฏิบัติในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของเยาวชน

1.1 ผู้วิจัยร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งผู้วิจัยจัดทำเป็นเครื่องมือแบบประเมินร่างแนวทาง

1.2 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบประเมินแนวทาง โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการศึกษาลดชีวิต จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนาเป็นเครื่องมือแบบประเมินร่างแนวทางที่สมบูรณ์

1.3 ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบประเมินร่างแนวทางเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาลดชีวิต ทางด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน หรือทางด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้วิธีการทำแบบประเมินแนวทางผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่านเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย 1. บุคคลที่มีประสบการณ์ ซึ่งได้รับการยอมรับจาก

สังคมว่าเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการศึกษาตลอดชีวิตเป็นอย่างดี 2. ผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัยในหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3. ผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และผู้เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4 จากนั้นผู้วิจัยนำผลสรุปและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินร่างแนวทางของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) มาพัฒนาให้เป็นแนวทางที่สมบูรณ์ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ร่างแผนที่แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากแนวทาง

1.1 ผู้วิจัยร่างแผนที่แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการ จากแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสรุปผลแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์ที่เยาวชนนิยมใช้ จำนวน 20 แหล่งการเรียนรู้จากแบบสอบถาม ดังนี้

- 1.1.1 ศูนย์เยาวชนลุมพินี
- 1.1.2 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bacc)
- 1.1.3 ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย อาคารกีฬานิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ
- 1.1.4 จตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช
- 1.1.5 TCDC COMMONS (Thailand Creative & Design Center)
- 1.1.6 Thailand Knowledge Park (TK park) สำนักงานอุทยานการเรียนรู้
- 1.1.7 สวนลุมพินี
- 1.1.8 อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.1.9 Too fast to sleep
- 1.1.10 Neilson Hays Library ห้องสมุดเนียลสัน เฮย์ส
- 1.1.11 ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.1.12 NAPLAB
- 1.1.13 สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย
- 1.1.14 นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี
- 1.1.15 Kinokuniya (สาขาพาราгон)
- 1.1.16 ซีไลฟ์ แบงคอก โอเชียน เวิลด์ - SEALIFE Bangkok Ocean World

- 1.1.17 วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร
- 1.1.18 มาตามตุสโซ กรุงเทพฯ สยามดิศคัพเวอร์
- 1.1.19 ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี
- 1.1.20 พิพิธภัณฑ์บ้านไทย จิม ทอมป์สัน

1.2 ผู้วิจัยนำร่างแผนที่แหล่งการเรียนรู้ไปทำการทดลองนำร่องโดยการให้เยาวชนทดลองใช้ ได้แก่ เยาวชนนิสิตปี1 คณะพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 187 คน เพื่อหาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

1.3 ผู้วิจัยนำผลที่ได้และข้อเสนอแนะมาพัฒนาร่างแผนที่ให้เป็นแผนที่การเรียนรู้ที่สมบูรณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมิน พิจารณา (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้นำไปใช้

2.แบบประเมินแผนที่การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้เป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การประเมินผลมีการกำหนดเกณฑ์คะแนนไว้ดังต่อไปนี้

ด้านความเหมาะสมในการนำแนวทางไปใช้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ด้านความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปใช้

- 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้มาก
- 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบประเมิน พิจารณา (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตรวจสอบโดยการนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาและความตรงของคำถามกับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ตลอดชีวิต ทางด้านการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือทางด้านการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาการศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือ การศึกษาตลอดชีวิตเป็นอย่างดี เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของคำถามว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาเครื่องมือให้คะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/วัตถุประสงค์

หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Item objective congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ

N คือ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/
วัตถุประสงค์ (วรรณิ แกมเกตุ , 2555)

โดยมีผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ อยู่ระหว่าง
0.33 – 1.00 ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อคำถามที่มีคะแนน $IOC \leq 0.50$ ปรับแก้ตามคำแนะนำและ
ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
ทั้ง 3 ท่าน

องค์ประกอบในการจัดแหล่งการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ปรับคำให้กระชับขึ้นเป็นข้อ
4.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเปิดให้บริการแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ข้อ 4.2 ผู้จัดแหล่งการ
เรียนรู้ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ข้อ 4.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหาร
จัดการแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการใช้บริการได้สะดวก ข้อ 4.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้
ควรพัฒนาบุคลากรให้บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ ข้อ 4.6 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรพัฒนา
บุคลากรให้สามารถอธิบายขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน ข้อ 4.7 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรอำนวยความสะดวก
ให้กับเยาวชน และข้อ 4.8 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรจัดวันและเวลาในการเปิดให้บริการ
ให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอด
ชีวิต ปรับคำให้กระชับขึ้นเป็น ข้อ 5.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนอง
ความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ ข้อ 5.3 แหล่งการเรียนรู้ควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับ
เยาวชน และข้อ 5.4 แหล่งการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้เยาวชนสร้างกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับ
เนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง

หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับแก้ตามผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/
วัตถุประสงค์ โดยข้อเลือกนำข้อคำถามที่มีค่า $IOC > 0.50$ ซึ่งถือเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับ
เนื้อหา/วัตถุประสงค์มาใช้ในเครื่องมือ และปรับแก้ข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq 0.50$ ซึ่งถือเป็นข้อคำถาม
ที่มีความไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ โดยปรับแก้ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3
ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษาดูชีวิต ผู้อำนวยการแหล่งการเรียนรู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ นักวิชาการแหล่งการเรียนรู้ นักจัดการปฏิบัติการแหล่งการเรียนรู้ หัวหน้าฝ่ายห้องสมุดมีชีวิต หัวหน้าฝ่ายการจัดกิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กรของแหล่งการเรียนรู้ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพื้นฐานทางศิลปะ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาลัทธิกิจบัณฑิตย์ จำนวน 10 ท่าน เพื่อส่งจดหมายเชิญและแบบประเมินพิจารณา (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเริ่มส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทาง E-mail และนำไปส่งให้ด้วยตนเองในวันที่ 23 กรกฎาคม 2561 ซึ่งใช้เวลาในการให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินพิจารณา (ร่าง) แนวทาง เป็นเวลา 3-4 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์และข้อสรุปที่ได้จากแบบประเมินมาพัฒนา (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้เป็นแนวทางที่สมบูรณ์ โดยปรับแก้แนวทางตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่ ด้านเนื้อหาเพิ่มเติมเรื่อง Learning outcome และการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ด้านทรัพยากรเพิ่มเติมในเรื่องข้อจำกัดของแหล่งการเรียนรู้ในด้านความเชี่ยวชาญและงบประมาณในการจัดทรัพยากรการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ ด้านสถานที่เน้นให้นำข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความสนใจของเยาวชนไปใช้ในการจัดสถานที่ของแหล่งการเรียนรู้มากขึ้น ด้านการบริหารจัดการเพิ่มเติมให้มีการสำรวจความต้องการ ผลลัพธ์ และความคาดหวังของเยาวชนอยู่เสมอเพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น และปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยบูรณาการด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะรู้ความต้องการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของตนเอง รู้วิธีการแสวงหาความรู้เพื่อไปถึงเป้าหมายของตนเอง วางแผนดำเนินการตามวิธีที่กำหนดไว้ และวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของตนเองเพื่อตัดสินใจในการเรียนรู้ต่อไป เข้าไปในทั้ง 4 ด้านของแนวทางที่กล่าวมาข้างต้น

3. ผู้วิจัยติดต่อนิสิตปี 1 คณะพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 187 คน เพื่อนำ (ร่าง) แผนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้ และแบบประเมิน (ร่าง) แผนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมนำไปสู่การนำร่องให้เยาวชนทดลองใช้ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2561 เวลา 13:00-14:00 น.

4. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์และข้อสรุปที่ได้จากแบบประเมิน (ร่าง) แผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้มาพัฒนาให้เป็นแผนที่ที่สมบูรณ์ โดยปรับแก้แผนที่ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของเยาวชนจำนวน 187 คน ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่เพิ่มเติมเนื้อหาของแหล่งการเรียนรู้พอสังเขป เพิ่มเติมรูปภาพของแหล่งการเรียนรู้ให้เยอะขึ้น เพิ่มเรื่องการเดินทางโดยระบบสถานีรถไฟฟ้า BTS MRT และเพิ่มเรื่องการนำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับ googlemap เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายของผู้ใช้งานแผนที่

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินแนวทางนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างเป็นข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

2. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากทดลองใช้กับเยาวชนนิสิตปี 1 คณะพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 187 คน จากแบบประเมิน (ร่าง) แผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่เยาวชนต้องการเรียนรู้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์แปลผลความหมายคะแนนเฉลี่ย เป็นดังนี้

ด้านความเหมาะสมในการนำแนวทางไปใช้

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า มีเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า มีเหมาะสมมาก

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า มีเหมาะสมปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า มีเหมาะสมน้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า มีเหมาะสมน้อยที่สุด

ด้านความเป็นไปได้ในการนำแนวทางไปใช้

คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 แสดงว่า มีความเป็นไปได้มากที่สุด

คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 แสดงว่า มีความเป็นไปได้มาก

คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 แสดงว่า มีความเป็นไปได้ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 แสดงว่า มีความเป็นไปได้น้อย

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 แสดงว่า มีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะจากเยาวชน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยการเขียนบรรยายแบบความเรียง เพื่อเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 2 ระยะตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาศภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

ระยะที่ 2 นำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาศภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

เป็นการศึกษาศภาพทั่วไปที่เยาวชนเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ ปัญหาที่พบเจอในการใช้แหล่งการเรียนรู้ และความต้องการในการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ แบบสอบถามเยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียงประกอบการนำเสนอ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สภาพการบริการของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริการของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ความต้องการการบริการของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะการบริการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตาราง 4. 1 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ และอาชีพ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	153	38.2
	หญิง	247	61.8
	รวม	400	100.0
อายุ	15 - 18 ปี	207	51.75
	19 - 23 ปี	159	39.75
	24 - 25 ปี	34	8.5
	รวม	400	100.0
อาชีพ	นักเรียน	208	52.0
	นิสิต/นักศึกษา	166	41.5
	อื่นๆ (ได้แก่ ข้าราชการ ครู เจ้าหน้าที่ธนาคาร ธุรกิจ ส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน นักออกแบบกราฟิก นักการ ตลาด และอาชีพอิสระ)	26	6.5
	รวม	400	100.0

จากตาราง 4.1 พบว่า ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 สำหรับผู้ชายมีจำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 ในด้านอายุประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเยาวชนช่วงอายุ 15 ถึง 18 ปี จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.75 รองลงมาเป็นเยาวชนช่วงอายุ 19 ปี ถึง 23 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 และช่วงอายุประชากรที่ศึกษาน้อยที่สุดเป็นเยาวชนช่วงอายุ 23 ปี ถึง 24 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ส่วนในด้านอาชีพประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาเป็นนิสิตนักศึกษา จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และเป็นอาชีพอื่นๆ ได้แก่ ข้าราชการ ครู เจ้าหน้าที่ธนาคาร ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน นักออกแบบกราฟิก นักการตลาด และอาชีพอิสระ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตาราง 4. 2 แสดงข้อมูลอายุในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต			อายุ			รวม		
			15-18	19-23	24-25			
ห้องสมุด	เลือกใช้	จำนวนคน	128	109	24	261		
		ร้อยละ	49.0%	41.8%	9.2%	100%		
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	79	50	10	139		
		ร้อยละ	56.8%	36.0%	7.2%	100%		
	รวม	จำนวนคน	207	159	34	400		
		ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%		
พิพิธภัณฑ์	เลือกใช้	จำนวนคน	137	104	24	265		
		ร้อยละ	51.7%	39.2%	9.1%	100%		
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	70	55	10	135		
		ร้อยละ	51.9%	40.7%	7.4%	100%		
	รวม	จำนวนคน	207	159	34	400		
		ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%		
อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย					
			CHULALONGKORN UNIVERSITY					
			เลือกใช้	จำนวนคน	112	54	13	179
				ร้อยละ	62.6%	30.2%	7.3%	100%
			ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	95	105	21	221
				ร้อยละ	43.0%	47.5%	9.5%	100%
รวม	จำนวนคน	207	159	34	400			
	ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%			
หอศิลป์	เลือกใช้	จำนวนคน	128	117	23	268		
		ร้อยละ	47.8%	43.7%	8.6%	100%		
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	79	42	11	132		

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต		อายุ			รวม
		15-18	19-23	24-25	
	ร้อยละ	59.8%	31.8%	8.3%	100%
รวม	จำนวนคน	207	159	34	400
	ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%
ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ					
เลือกใช้	จำนวนคน	95	70	15	180
	ร้อยละ	52.8%	38.9%	8.3%	100%
ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	112	89	19	220
	ร้อยละ	50.9%	40.5%	8.6%	100%
รวม	จำนวนคน	207	159	34	400
	ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%
สวนสาธารณะ					
เลือกใช้	จำนวนคน	106	91	23	220
	ร้อยละ	48.2%	41.4%	10.5%	100%
ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	101	68	11	180
	ร้อยละ	56.1%	37.8%	6.1%	100%
รวม	จำนวนคน	207	159	34	400
	ร้อยละ	51.75%	39.75%	8.5%	100%

จากตาราง 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนในช่วงอายุต่างๆ มีการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์ ดังต่อไปนี้ เยาวชนในช่วงอายุ 15 -18 ปี มีจำนวนผู้เลือกใช้ห้องสมุดมากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 49 ของจำนวนผู้เลือกใช้ห้องสมุดทั้งหมด มีจำนวนผู้เลือกใช้พิพิธภัณฑ์มากที่สุด จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 ของจำนวนผู้ใช้พิพิธภัณฑ์ทั้งหมด มีจำนวนผู้เลือกใช้หอศิลป์มากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ของจำนวนผู้ใช้หอศิลป์ทั้งหมด และมีจำนวนผู้เลือกใช้สวนสาธารณะมากที่สุด จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 ของจำนวนผู้ใช้สวนสาธารณะทั้งหมด รองลงมาเป็นเยาวชนช่วงอายุ 19 – 23 ปี และเยาวชนช่วงอายุ 24 – 25 ปี ตามลำดับในทุกแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่กล่าวไปข้างต้น แต่ทั้งนี้ในส่วนของแต่ละ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เยาวชนในช่วงอายุ 15 – 18 ปี มีจำนวนผู้เลือกใช้มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 ของผู้ใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมด ซึ่งมีข้อสังเกตที่น่าสนใจในเยาวชนช่วงอายุ 19 – 23 ปี และเยาวชนช่วงอายุ 24 – 25 ปี เนื่องจากทั้งสองกลุ่มช่วงอายุมีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มากกว่าผู้ที่เลือกใช้ และสุดท้ายในส่วนของผู้ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ เยาวชนในช่วงอายุ 15 -18 ปี มีจำนวนผู้เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และนันทนาการมากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 ของจำนวนผู้เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และนันทนาการทั้งหมด แต่ทั้งนี้เยาวชนในช่วงอายุ 15 -18 ปี เยาวชนช่วงอายุ 19 – 23 ปี และเยาวชนช่วงอายุ 24 – 25 ปี มีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และนันทนาการ มากกว่าผู้ที่เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และนันทนาการ ทั้ง 3 กลุ่มช่วงอายุ

ตาราง 4. 3 แสดงข้อมูลอายุในการเลือกใช้บริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต			อาชีพ			รวม
			นักเรียน	นิสิต	อื่นๆ	
ห้องสมุด	เลือกใช้	จำนวนคน	130	119	12	261
		ร้อยละ	49.8%	45.6%	4.6%	100%
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	78	47	14	139
		ร้อยละ	56.1%	33.8%	10.1%	100%
	รวม	จำนวนคน	208	166	26	400
		ร้อยละ	52%	41.5%	6.5%	100%
พิพิธภัณฑ์	เลือกใช้	จำนวนคน	136	111	18	265
		ร้อยละ	51.3%	41.9%	6.8%	100%
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	72	55	8	135
		ร้อยละ	53.3%	40.7%	5.9%	100%
	รวม	จำนวนคน	208	166	26	400
		ร้อยละ	52%	41.5%	6.5%	100%
อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี						
	เลือกใช้	จำนวนคน	109	60	10	179

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต			อาชีพ			รวม
			นักเรียน	นิสิต	อื่นๆ	
	ร้อยละ	ร้อยละ	60.9%	33.5%	5.6%	100%
		จำนวนคน	99	106	16	221
	ไม่เลือกใช้	ร้อยละ	44.8%	48.0%	7.2%	100%
		จำนวนคน	208	166	26	400
	รวม	ร้อยละ	52%	41.5%	6.5%	100%
หอศิลป์	เลือกใช้	จำนวนคน	128	120	20	268
		ร้อยละ	47.8%	44.8%	7.5%	100%
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	80	46	6	132
		ร้อยละ	60.6%	34.8%	4.5%	100%
	รวม	จำนวนคน	208	166	26	400
ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ	เลือกใช้	จำนวนคน	97	75	8	180
		ร้อยละ	53.9%	41.7%	4.4%	100%
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	111	91	18	220
		ร้อยละ	50.5%	41.4%	8.2%	100%
	รวม	จำนวนคน	208	166	26	400
สวนสาธารณะ	เลือกใช้	จำนวนคน	105	103	12	220
		ร้อยละ	47.7%	46.8%	5.5%	100%
	ไม่เลือกใช้	จำนวนคน	103	63	14	180
		ร้อยละ	57.2%	35.0%	7.8%	100%
	รวม	จำนวนคน	208	166	26	400
		ร้อยละ	52%	41.5	6.5%	100%

จากตาราง 4.3 พบว่าการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์ของเยาวชนจำแนกตามอาชีพ มีดังต่อไปนี้ ในส่วนของห้องสมุด มีนักเรียนเป็นผู้เลือกใช้มากที่สุด จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 ของจำนวนผู้เลือกใช้ห้องสมุดทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ ทั้งนี้ในอาชีพอื่นๆนั้น มีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้ห้องสมุดมากกว่าจำนวนผู้ที่ใช้ ในส่วนของพิพิธภัณฑสถาน มีนักเรียนเลือกใช้มากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ของจำนวนผู้ใช้พิพิธภัณฑสถานทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ ในส่วนของอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีนักเรียนเลือกใช้มากที่สุด จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 ของจำนวนผู้ใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ แต่ทั้งนี้ในอาชีพนิสิตและอาชีพอื่นๆ มีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้มากกว่าจำนวนผู้ที่ใช้ ในส่วนของหอศิลป์ มีนักเรียนเลือกใช้มากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 ของจำนวนผู้ใช้หอศิลป์ทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ ในส่วนของศูนย์กีฬาและนันทนาการ มีนักเรียนเลือกใช้มากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 ของจำนวนผู้ใช้ศูนย์กีฬาและนันทนาการทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ แต่ทั้งนี้ในทั้ง 3 อาชีพ ได้แก่ นักเรียน นิสิต และอาชีพอื่นๆ มีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้มากกว่าจำนวนผู้ที่ใช้ และในส่วนของสวนสาธารณะ มีนักเรียนเป็นผู้เลือกใช้มากที่สุด จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 ของจำนวนผู้เลือกใช้สวนสาธารณะทั้งหมด รองลงมาเป็นนิสิต และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ ทั้งนี้ในอาชีพอื่นๆนั้น มีจำนวนผู้ที่ไม่เลือกใช้ห้องสมุดมากกว่าจำนวนผู้ที่ใช้

ตอนที่ 2 สภาพการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4. 4 แสดงข้อมูลสรุปสภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ห้องสมุด	เลือกใช้	261	65.2
	ไม่เลือกใช้	139	34.8
	รวม	400	100.0
พิพิธภัณฑสถาน	เลือกใช้	265	66.2
	ไม่เลือกใช้	135	33.8
	รวม	400	100.0

อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
	เลือกใช้	179	44.8
	ไม่เลือกใช้	221	55.2
	รวม	400	100.0
หอศิลป์			
	เลือกใช้	268	67.0
	ไม่เลือกใช้	132	33.0
	รวม	400	100.0
ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ			
	เลือกใช้	180	45.0
	ไม่เลือกใช้	220	55.0
	รวม	400	100.0
สวนสาธารณะ			
	เลือกใช้	220	55.0
	ไม่เลือกใช้	180	45.0
	รวม	400	100.0

จากตาราง 4.4 พบว่าประชากรส่วนใหญ่เลือกใช้หอศิลป์ จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67 รองลงมาเป็นพิพิธภัณฑ์ จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 ห้องสมุด จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 สวนสาธารณะ จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55 ศูนย์กีฬาและนันทนาการ จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ตามลำดับ และประชากรส่วนน้อยเลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

ตาราง 4. 5 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้ห้องสมุด

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม			
เนื้อหาสาระ			
	ความรู้ทั่วไป	102	25.5
	ปรัชญาและศาสนา	11	2.8
	สังคมศาสตร์	20	5.0

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ภาษาศาสตร์		15	3.8
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		35	8.8
ศิลปกรรมและการบันเทิง		37	9.2
ประวัติศาสตร์		10	2.5
ภูมิศาสตร์		4	1.0
ค้นคว้างานวิจัย		23	5.8
อื่นๆ		4	1.0
รวม		261	65.2
วิธีการเรียนรู้			
เรียนรู้ด้วยตนเอง		180	45.0
เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก		75	18.8
เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)		6	1.5
รวม		261	65.2
กิจกรรมการเรียนรู้			
เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ		154	38.5
ฟังบรรยาย		20	5.0
ดูหนัง/สารคดี		45	11.2
ประชุมกลุ่ม		13	3.2
นิทรรศการ		27	6.8
อื่นๆ		2	0.5
รวม		261	65.2
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้			
บุคคล		39	9.8
หนังสือ		97	24.2
สื่อสิ่งพิมพ์		3	0.8
สื่ออิเล็กทรอนิกส์		82	20.5
ทรัพยากรธรรมชาติ		5	1.2
นิทรรศการ		33	8.2

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสถานที่ ลักษณะพื้นที่	อื่นๆ	2	0.5
	รวม	261	65.2
	พื้นที่ส่วนรวม	75	18.8
	พื้นที่ส่วนตัว	41	10.2
	ห้องประชุม	2	0.5
	โซนเงียบ	35	8.8
	โซนใช้เสียง	11	2.8
	โซนรับประทานอาหาร	7	1.8
	มีอุณหภูมิเหมาะสม	33	8.2
	มีปลั๊กไฟบริการ	21	5.2
ด้านการบริหารจัดการ	พื้นที่บริการ wi-fi	36	9.0
	รวม	261	65.2
	วันทำการราชการ	91	22.8
	เสาร์-อาทิตย์	73	18.2
	วันหยุดนักขัตฤกษ์	12	3.0
	ทุกวัน	82	20.5
	อื่นๆ	3	0.8
	รวม	261	65.2
	เวลาที่ให้บริการ		
	07:00-09:00น.	14	3.5
	08:00-10:00น.	11	2.8
	09:00-11:00น.	19	4.8
	10:00-12:00น.	29	7.2
	11:00-13:00น.	24	6.0
	12:00-14:00น.	25	6.2
	13:00-15:00น.	39	9.8

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14:00-16:00น.	15	3.8
15:00-17:00น.	17	4.2
16:00-18:00น.	31	7.8
17:00-19:00น.	14	3.5
18:00-20:00น.	15	3.8
อื่นๆ	8	2.0
รวม	261	65.2

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน	119	29.8
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ	36	9.0
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ	51	12.8
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ	45	11.2
มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์	10	2.5
รวม	261	65.2

จากตาราง 4.5 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้ห้องสมุดทั้งหมดจำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้ความรู้ทั่วไปมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และเลือกใช้ภูมิศาสตร์น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เนื้อหาสาระอื่นๆ ได้แก่ คำนวณ Art book วิศวกรรมศาสตร์ รัฐศาสตร์ และพลศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ต่อมาในส่วนของวิธีการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 และเลือกใช้การประชุมกลุ่มน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 นอกจากนี้มีการเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ได้แก่ ดิวข้อสอบ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้หนังสือมากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 และเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์

น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้ทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือพื้นที่ส่วนรวม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และเลือกใช้ห้องประชุมน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ในวันทำการราชการมากที่สุด จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆที่ตนเองว่าง สะดวก และแล้วแต่อารมณ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 13:00-15:00 มากที่สุด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และเลือกใช้ช่วงเวลา 08:00-10:00 น้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ตลอด 24 ชั่วโมง และช่วงเวลา 20:00-07:00 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ผู้เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และเลือกใช้การมีกิจกรรมที่ทันต่อเหตุการณ์น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตาราง 4. 6 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้พิพิธภัณฑ์

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม		
เนื้อหาสาระ		
ศิลปะ	114	28.5
ดนตรี	23	5.8
ประวัติศาสตร์	44	11.0
วิทยาศาสตร์	37	9.2
เทคโนโลยี	22	5.5
สิ่งแวดล้อม	26	6.2
รวม	265	66.2

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีการเรียนรู้		172	43.0
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	82	20.5
	เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก	11	2.8
	เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)	265	66.2
	รวม		
กิจกรรมการเรียนรู้		33	8.2
	ฟังบรรยาย	15	3.8
	สาธิตและทำตาม	20	5.0
	ทำกิจกรรมร่วมกัน	72	18.0
	เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ	36	9.0
	ดูหนัง/สารคดี	69	17.2
	นิทรรศการ	6	1.5
	บทบาทสมมติ	14	3.5
	สถานการณ์จำลอง	265	66.2
	รวม		
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้		41	10.2
	บุคคล	93	23.2
	อินเทอร์เน็ต wi-fi	96	24.0
	นิทรรศการ	15	3.8
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	6	1.5
	หนังสือ	9	2.2
	สื่อสิ่งพิมพ์	5	1.2
	ทรัพยากรธรรมชาติ	265	66.2
	รวม		
ด้านสถานที่			
ลักษณะพื้นที่		157	39.2
	พื้นที่แสดงนิทรรศการ	24	6.0
	ห้องดูหนัง/สารคดี	20	5.0
	โซนทำกิจกรรม	18	4.5

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
โซนนั่งพักผ่อน		4	1.0
โซนรับประทานอาหาร		11	2.8
มีอุณหภูมิเหมาะสม		7	1.8
มีปลั๊กไฟบริการ		24	6.0
พื้นที่บริการ wi-fi		265	66.2
รวม			
ด้านการบริหารจัดการ			
วันที่ใช้บริการ		41	10.2
วันทำการราชการ		135	33.8
เสาร์-อาทิตย์		21	5.2
วันหยุดนักขัตฤกษ์		62	15.5
ทุกวัน		6	1.5
อื่นๆ		265	66.2
รวม			
เวลาที่ใช้บริการ		8	2.0
07:00-09:00น.		14	3.5
08:00-10:00น.		24	6.0
09:00-11:00น.		38	9.5
10:00-12:00น.		20	5.0
11:00-13:00น.		45	11.2
12:00-14:00น.		60	15.0
13:00-15:00น.		20	5.0
14:00-16:00น.		3	0.8
15:00-17:00น.		17	4.2
16:00-18:00น.		7	1.8
17:00-19:00น.		7	1.8
18:00-20:00น.		2	0.5
อื่นๆ		265	66.2
รวม			

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	91	22.8
วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	59	14.8
มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน	38	9.5
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ	35	8.8
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ	39	9.8
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ	2	0.8
มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์	265	66.2
อื่นๆ		
รวม		

จากตาราง 4.6 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้พิพิธภัณฑ์ทั้งหมดจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้ศิลปะมากที่สุด จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และเลือกใช้เทคโนโลยีน้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ต่อมาในส่วนของวิธีการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 และเลือกใช้การบทบาทสมมติน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้นิทรรศการมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 และเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือพื้นที่แสดงนิทรรศการ จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และเลือกใช้โซนรับประทานอาหารน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆ ที่ว่างจากการทำงานปกติ วันที่มีนิทรรศการ และวันที่โรงเรียนพาไปทัศนศึกษาจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 13:00-15:00 มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 และเลือกใช้ช่วงเวลา

15:00-17:00 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ตลอด 24 ชั่วโมง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 รองลงมาเป็นมีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ จำนวน 39 คนคิดเป็นร้อยละ 9.8 มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ จำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 9.5 และเลือกใช้การมีการจัดการที่ยืดหยุ่นไม่ยึดรูปแบบน้อยที่สุด จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 นอกจากนี้มีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอื่นๆ ได้แก่ มีสถานที่สะดวกต่อการเดินทาง และมีความจรรโลงใจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตาราง 4. 7 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม			
เนื้อหาสาระ			
	วิทยาศาสตร์	76	19.0
	เทคโนโลยี	33	8.2
	สิ่งประดิษฐ์	46	11.5
	สิ่งแวดล้อม	24	6.0
	รวม	179	44.8
วิธีการเรียนรู้			
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	85	21.2
	เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก	81	20.2
	เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)	13	3.2
	รวม	179	44.8
กิจกรรมการเรียนรู้			
	ฟังบรรยาย	30	7.5
	workshop	36	9.0
	ทำกิจกรรมร่วมกัน	20	5.0
	เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ	41	10.2
	ดูหนัง/สารคดี	15	3.8
	นิทรรศการ	21	5.2

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
บทบาทสมมติ		6	1.5
สถานการณ์จำลอง		10	2.5
รวม		179	44.8
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้			
บุคคล		48	12.0
อินเทอร์เน็ต wi-fi		49	12.2
นิทรรศการ		45	11.2
สื่ออิเล็กทรอนิกส์		24	6.0
หนังสือ		3	0.8
สื่อสิ่งพิมพ์		2	0.5
ทรัพยากรธรรมชาติ		8	2.0
รวม		179	44.8
ด้านสถานที่			
ลักษณะพื้นที่			
พื้นที่แสดงนิทรรศการ		95	23.8
ห้องดูหนัง/สารคดี		15	3.8
โซนทำกิจกรรม		21	5.2
โซนนั่งพักผ่อน		10	2.5
โซนรับประทานอาหาร		6	1.5
มีอุณหภูมิเหมาะสม		8	2.0
มีปลั๊กไฟบริการ		4	1.0
พื้นที่บริการ wi-fi		19	4.8
อื่นๆ		1	0.2
รวม		179	44.8
ด้านการบริหารจัดการ			
วันที่ใช้บริการ			
วันทำการราชการ		33	8.2
เสาร์-อาทิตย์		99	24.8
วันหยุดนักขัตฤกษ์		12	3.0

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกวัน		34	8.5
อื่นๆ		1	0.2
	รวม	179	44.8
เวลาที่ใช้บริการ			
07:00-09:00น.		8	2.0
08:00-10:00น.		10	2.5
09:00-11:00น.		19	4.8
10:00-12:00น.		31	7.8
11:00-13:00น.		21	5.2
12:00-14:00น.		22	5.5
13:00-15:00น.		33	8.2
14:00-16:00น.		10	2.5
15:00-17:00น.		3	0.8
16:00-18:00น.		9	2.2
17:00-19:00น.		5	1.2
18:00-20:00น.		7	1.8
อื่นๆ		1	0.2
	รวม	179	44.8
ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน			
มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน		66	16.5
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ		27	6.8
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ		52	13.0
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ		13	3.2
มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์		21	5.2
	รวม	179	44.8

จากตาราง 4.7 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมดจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้วิทยาศาสตร์มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และเลือกใช้สิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ต่อมาในส่วนของวิธีการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และเลือกใช้บทบาทสมมติ้น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้อินเตอร์เน็ต wi-fi มากที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือพื้นที่แสดงนิทรรศการ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และเลือกใช้ปลั๊กไฟบริการน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆที่ตนเองว่าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 13:00-15:00 มากที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และเลือกใช้ช่วงเวลา 15:00-17:00 น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ช่วงเวลา 09:00-12:00 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 รองลงมาเป็นมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ จำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 6.8 มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ จำนวน 21 คนคิดเป็นร้อยละ 5.2 และเลือกใช้การมีการจัดการที่ยืดหยุ่นไม่ยึดรูปแบบน้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

ตาราง 4. 8 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้หอศิลป์

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม		
เนื้อหาสาระ		
ศิลปะ	200	50.0
ดนตรี	21	5.2
ประวัติศาสตร์	19	4.8

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยาาสตร์	วิทยาศาสตร์	3	0.8
	เทคโนโลยี	7	1.8
	สิ่งแวดล้อม	19	4.8
	รวม	269	67.2
วิธีการเรียนรู้			
เรียนรู้ด้วยตนเอง	เรียนรู้ด้วยตนเอง	188	47
	เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก	67	16.8
	เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)	14	3.5
	รวม	269	67.2
กิจกรรมการเรียนรู้			
ฟังบรรยาย	ฟังบรรยาย	42	10.5
	เสวนากลุ่ม	15	3.8
	สาธิตและทำตาม	9	2.2
	เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	23	5.8
	เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ	93	23.2
	นิทรรศการ	87	21.8
	รวม	269	67.2
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้			
บุคคล	บุคคล	43	10.8
	อินเทอร์เน็ต wi-fi	56	14
	นิทรรศการ	135	33.8
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	15	3.8
	หนังสือ	3	0.8
	สื่อสิ่งพิมพ์	13	3.2
	ทรัพยากรธรรมชาติ	3	0.8
	อื่นๆ	1	0.2
	รวม	269	67.2

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสถานที่	179	44.8
ลักษณะพื้นที่	17	4.2
พื้นที่แสดงนิทรรศการ	8	2.0
ห้องดูหนัง/สารคดี	11	2.8
โซนทำกิจกรรม	11	2.8
ห้องประชุม/เสวนา	8	2.0
โซนนั่งทำงาน	2	0.5
โซนนั่งพักผ่อน	14	3.5
โซนรับประทานอาหาร	6	1.5
มีอุณหภูมิเหมาะสม	13	3.2
มีปลั๊กไฟบริการ	269	67.2
พื้นที่บริการ wi-fi		
รวม		
ด้านการบริหารจัดการ	43	10.8
วันที่ใช้บริการ	153	38.2
วันทำการราชการ	21	5.2
เสาร์-อาทิตย์	49	12.2
วันหยุดนักขัตฤกษ์	3	0.8
ทุกวัน	269	67.2
อื่นๆ		
รวม	7	1.8
เวลาที่ให้บริการ	14	3.5
07:00-09:00น.	18	4.5
08:00-10:00น.	29	7.2
09:00-11:00น.	27	6.8
10:00-12:00น.	44	11.0
11:00-13:00น.	57	14.2
12:00-14:00น.	26	6.5
13:00-15:00น.	11	2.8
14:00-16:00น.	16	4.0

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15:00-17:00น.	8	2.0
16:00-18:00น.	9	2.2
17:00-19:00น.	3	0.8
18:00-20:00น.	269	67.2
อื่นๆ		
รวม		
ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต	95	23.8
วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน	29	7.2
มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน	59	14.8
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ	40	10.0
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ	45	11.2
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ	1	0.2
มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์	269	67.2
อื่นๆ		
รวม		

จากตาราง 4.8 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้หอศิลป์ทั้งหมดจำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้ศิลปะมากที่สุด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเลือกใช้วิทยาศาสตร์น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ต่อมาในส่วนของการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 และเลือกใช้การสาธิตและทำตามน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้นิทรรศการมากที่สุด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 และทรัพยากรการเรียนรู้ที่เลือกใช้น้อยที่สุด ได้แก่ หนังสือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้ทรัพยากรอื่นๆ ได้แก่ งานดนตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือพื้นที่แสดงนิทรรศการ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 และเลือกใช้โซนรับประทานอาหารน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆ ที่สะดวกไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 13:00-15:00 มากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และเลือกใช้ช่วงเวลา 07:00-09:00 น้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ทุกเวลา และแล้วแต่สถานการณ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และเลือกใช้การมีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 นอกจากนี้มีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอื่นๆ ได้แก่ มีสถานที่สะดวกต่อการเดินทาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ตาราง 4. 9 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม			
เนื้อหาสาระ			
	กีฬา	99	24.8
	ฟิตเนส	59	14.8
	แอโรบิค	3	0.8
	โยคะ	3	0.8
	นันทนาการ	16	4.0
	รวม	180	45.0
วิธีการเรียนรู้			
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	98	24.5
	เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก	77	19.2
	เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)	5	1.2
	รวม	180	45.0

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
กิจกรรมการเรียนรู้			
	ทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ	97	24.2
	สาธิตแนะนำและทำตาม	23	5.8
	ทำกิจกรรมร่วมกัน	58	14.5
	อื่นๆ	2	0.5
	รวม	180	45.0
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้			
	บุคคล	44	11.0
	อุปกรณ์กีฬา	66	16.5
	เครื่องออกกำลังกาย	56	14.0
	อินเทอร์เน็ต wi-fi	5	1.2
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	5	1.2
	สื่อสิ่งพิมพ์	4	1.0
	รวม	180	45.0
ด้านสถานที่			
ลักษณะพื้นที่			
	พื้นที่กว้างสำหรับทำกิจกรรม	57	14.2
	มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ	41	10.2
	มีเครื่องออกกำลังกายหลากหลาย	35	8.8
	มีสระว่ายน้ำ	8	2.0
	มีห้องอาบน้ำ	5	1.2
	โซนรับประทานอาหาร	8	2.0
	มีอุณหภูมิเหมาะสม	19	4.8
	มีปลั๊กไฟบริการ	1	0.2
	พื้นที่บริการ wi-fi	6	1.5
	รวม	180	45.0
ด้านการบริหารจัดการ			
วันที่ให้บริการ			
	วันทำการราชการ	41	10.2

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เสาร์-อาทิตย์	59	14.8
วันหยุดนักขัตฤกษ์	3	0.8
ทุกวัน	72	18.0
อื่นๆ	5	1.2
รวม	180	45.0
เวลาที่ใช้บริการ		
07:00-09:00น.	9	2.2
08:00-10:00น.	7	1.8
09:00-11:00น.	8	2.0
10:00-12:00น.	7	1.8
11:00-13:00น.	11	2.8
12:00-14:00น.	12	3.0
13:00-15:00น.	22	5.5
14:00-16:00น.	12	3.0
15:00-17:00น.	18	4.5
16:00-18:00น.	31	7.8
17:00-19:00น.	19	4.8
18:00-20:00น.	17	4.2
อื่นๆ	7	1.8
รวม	180	45.0
ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน		
มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน	75	18.8
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ	21	5.2
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ	21	5.2
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ	60	15.0
มีนันทนาการที่ทันต่อเหตุการณ์	3	0.8
รวม	180	45.0

จากตาราง 4.9 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ทั้งหมดจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้กีฬามากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และเนื้อหาสาระที่เลือกใช้น้อยที่สุด ได้แก่ แอโรบิก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และโยคะ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ต่อมาในส่วนของวิธีการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และเลือกใช้การสาธิตแนะนำและทำตามน้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้อุปกรณ์กีฬามากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และเลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือพื้นที่กว้างสำหรับทำกิจกรรม จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 และเลือกใช้ปลั๊กไฟบริการน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ทุกวันมากที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆที่ตนเองว่าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 16:00-18:00 มากที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และช่วงเวลาที่เลือกใช้น้อยที่สุดได้แก่ 08:00-10:00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และ 10:00-12:00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ตลอด 24 ชั่วโมง และช่วงเวลา 7.00-20.00 10:00-15:00 13.00-16.00 และ 20.00-23.00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ผู้ใฝ่เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และเลือกใช้การมีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ตาราง 4. 10 แสดงข้อมูลพฤติกรรมของการใช้สวนสาธารณะ

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านเนื้อหากิจกรรม			
เนื้อหาสาระ			
	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	95	23.8
	สุขภาพ	26	6.5
	นันทนาการ	2	0.5
	พักผ่อนหย่อนใจ	47	11.8
	ออกกำลังกาย	42	10.5
	ศิลปะวาดรูป	8	2.0
	รวม	220	55.0
วิธีการเรียนรู้			
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	164	41.0
	เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก	54	13.5
	เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป)	2	0.5
	รวม	220	55.0
กิจกรรมการเรียนรู้			
	ทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ	169	42.2
	สาธิตแนะนำและทำตาม	18	4.5
	ทำกิจกรรมร่วมกัน	28	7.0
	นิทรรศการ	5	1.2
	รวม	220	55.0
ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้			
ทรัพยากรการเรียนรู้			
	บุคคล	78	19.5
	อินเทอร์เน็ต wi-fi	38	9.5
	นิทรรศการ	8	2.0
	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	8	2.0
	หนังสือ	1	0.2
	สื่อสิ่งพิมพ์	4	1.0
	ทรัพยากรธรรมชาติ	82	20.5

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสถานที่ ลักษณะพื้นที่	อื่นๆ	1	0.2
	รวม	220	55.0
	สภาพแวดล้อมร่มรื่น	113	28.2
	พื้นที่วิ่งออกกำลังกาย	53	13.2
	มีเครื่องออกกำลังกาย	6	1.5
	มีกิจกรรมสันทนาการ	10	2.5
	โซนพักผ่อน	32	8.0
	โซนรับประทานอาหาร	5	1.2
	พื้นที่แสดงนิทรรศการ	1	0.2
	รวม	220	55.0
ด้านการบริหารจัดการ			
วันที่ให้บริการ	วันทำการราชการ	41	10.2
	เสาร์-อาทิตย์	81	20.2
	วันหยุดนักขัตฤกษ์	9	2.2
	ทุกวัน	86	21.5
	อื่นๆ	3	0.8
	รวม	220	55.0
เวลาที่ให้บริการ			
	07:00-09:00น.	21	5.2
	08:00-10:00น.	13	3.2
	09:00-11:00น.	11	2.8
	10:00-12:00น.	9	2.2
	11:00-13:00น.	13	3.2
	12:00-14:00น.	8	2.0
	13:00-15:00น.	7	1.8

สภาพพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
14:00-16:00น.	7	1.8
15:00-17:00น.	19	4.8
16:00-18:00น.	56	14.0
17:00-19:00น.	32	8.0
18:00-20:00น.	18	4.5
อื่นๆ	6	1.5
รวม	220	55.0

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิธีส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน	104	26.0
มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ	26	6.5
มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ	28	7.0
มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ	59	14.8
มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์	3	0.8
รวม	220	55.0

จากตาราง 4.10 พบว่า ประชากรที่เลือกใช้สวนสาธารณะ ทั้งหมดจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 ด้านเนื้อหากิจกรรม ในส่วนของเนื้อหาสาระ พบว่าเลือกใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากที่สุด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และเลือกใช้นันทนาการน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ต่อมาในส่วนของวิธีการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 และเลือกใช้การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และในส่วนของกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 และเลือกใช้นิทรรศการน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ด้านทรัพยากรในการเรียนรู้ พบว่าเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 และเลือกใช้นิตยสารน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2 นอกจากนี้ยังเลือกใช้ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆได้แก่ สถานที่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านสถานที่ พบว่าลักษณะพื้นที่ที่เลือกใช้มากที่สุด คือสภาพแวดล้อมร่มรื่น จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 และเลือกใช้พื้นที่แสดงนิทรรศการน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

ด้านการบริหารจัดการ ในส่วนของวันที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ทุกวันมากที่สุด จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และเลือกใช้วันหยุดนักขัตฤกษ์น้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 นอกจากนี้ยังเลือกใช้วันอื่นๆที่ตนเองว่าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และในส่วนของเวลาที่ใช้บริการพบว่า เลือกใช้ช่วงเวลา 16:00-18:00 มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และช่วงเวลาที่เลือกใช้น้อยที่สุดได้แก่ 13:00-15:00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และ 14:00-16:00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 นอกจากนี้มีการเลือกใช้เวลาอื่นๆ ได้แก่ ตลอด 24 ชั่วโมง ช่วงเวลาที่ว่าง และช่วงเวลา 18.00-24.00 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่าวิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่เลือกใช้มากที่สุด คือมีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและความสนใจ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และเลือกใช้การมีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์น้อยที่สุด จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0

นอกจากนี้พบว่าแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เยาวชนนิยมเลือกใช้สามารถแบ่งเป็นกลุ่มตามขอบเขตได้ดังนี้ 1.สยามสแควร์ (แขวงปทุมวัน) ได้แก่ จตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช Thailand Knowledge Park (TK park) สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย Kinokuniya (สาขาพาราгон) ซีไลฟ์ แบงคอก โอเชียน เวิลด์ - SEALIFE Bangkok Ocean World วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร และมาตามทูลโซ กรุงเทพฯ สยามดิศค์ฟเวอรี 2.สวนหลวงสแควร์(แขวงวังใหม่) ได้แก่ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bacc) ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย อาคารกีฬานิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ NAPLAB และพิพิธภัณฑ์บ้านไทย จิม ทอมป์สัน 3.สามย่าน (แขวงวังใหม่) ได้แก่ อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี 4.สวนลุมพินี (แขวงลุมพินี) ได้แก่ ศูนย์เยาวชนลุมพินี สวนลุมพินี และ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี และ 5.สี่พระยา (แขวงสี่พระยา และแขวงมหาพฤฒาราม) ได้แก่ TCDC COMMONS (Thailand Creative & Design Center) Too fast to sleep และ Neilson Hays Library ห้องสมุดเนยลสัน เฮย์ส

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4. 11 แสดงข้อมูลปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. พื้นที่ในแหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ	2.66	1.13	ระดับปานกลาง
2. อุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ	3.58	1.30	ระดับมาก
3. เวลาในการบริการไม่ตรงกับเวลาที่ท่านต้องการใช้	2.42	1.21	ระดับน้อย
4. วันที่เปิดให้บริการไม่ตรงกับวันที่ท่านต้องการใช้	2.28	1.15	ระดับน้อย
5. ค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการที่แพงเกินไป	2.17	1.23	ระดับน้อย
6. คนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงบริการของแหล่งการเรียนรู้ได้	2.23	1.21	ระดับน้อย
7. แหล่งการเรียนรู้ไม่มีข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์	2.34	1.17	ระดับน้อย
8. เทคโนโลยีที่ล้าสมัยเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของท่าน	2.29	1.12	ระดับน้อย
9. ปัญหาในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่มีความยุ่งยาก	2.28	1.13	ระดับน้อย
10. ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของท่าน	2.29	1.14	ระดับน้อย
11. ท่านไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2.59	1.22	ระดับปานกลาง

จากตาราง 4.11 พบว่าเยาวชนมีปัญหาในการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.58$, SD. = 1.30) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ พื้นที่ในแหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 2.66$, SD. = 1.13) และไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.59$, SD. = 1.22) และมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สามารถเรียงลำดับดังนี้ เวลาในการบริการไม่ตรงกับเวลาที่ท่านต้องการใช้ ($\bar{X} = 2.42$, SD. = 1.21) แหล่งการเรียนรู้ไม่มีข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ ($\bar{X} = 2.34$, SD. = 1.17) เทคโนโลยีที่ล้าสมัยเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของท่าน ($\bar{X} = 2.29$, SD. = 1.12) ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของท่าน ($\bar{X} = 2.29$, SD. = 1.14) ปัญหาในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่มีความยุ่งยาก ($\bar{X} =$

2.28, SD. = 1.13) วันที่เปิดให้บริการไม่ตรงกับวันที่ท่านต้องการใช้ (\bar{X} = 2.28, SD. = 1.15) คนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงบริการของแหล่งการเรียนรู้ได้ (\bar{X} = 2.23, SD. = 1.21) และ ค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการที่แพงเกินไป (\bar{X} = 2.17, SD. = 1.23)

ตอนที่ 4 ความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4. 12 แสดงข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของท่านได้	3.94	0.82	ระดับมาก
2. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.89	ระดับมาก
3. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความสามารถในการให้ข้อมูลเพื่อบริการได้	3.83	0.86	ระดับมาก
4. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้สามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก	3.94	0.88	ระดับมาก
5. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง	4.01	0.85	ระดับมาก
6. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง	4.00	0.82	ระดับมาก
7. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการบริการที่แสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ	3.93	0.87	ระดับมาก
8. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้ บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี	3.93	0.92	ระดับมาก
9. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการสื่อสารชี้แจงขอบเขตของงานบริการ	3.77	0.93	ระดับมาก
10. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน	3.80	0.94	ระดับมาก
11. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความปลอดภัยทาง			

กายภาพ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่	4.01	0.88	ระดับมาก
12. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ	3.85	0.99	ระดับมาก
13. บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับผู้ใช้บริการ	3.79	0.94	ระดับมาก
14. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ	4.00	0.86	ระดับมาก
15. แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม	4.05	0.94	ระดับมาก

จากตาราง 4.12 พบว่าเยาวชนมีความต้องการเกี่ยวกับการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคะแนนเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในความต้องการระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม ($\bar{X} = 4.05$, $SD. = 0.94$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = 0.85$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = 0.88$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.82$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.86$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของท่านได้ ($\bar{X} = 3.94$, $SD. = 0.82$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้สามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก ($\bar{X} = 3.94$, $SD. = 0.88$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการบริการที่แสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.87$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้ บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.92$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.85$, $SD. = 0.99$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความสามารถในการให้ข้อมูลเพื่อบริการได้ ($\bar{X} = 3.83$, $SD. = 0.86$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$, $SD. = 0.89$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.80$, $SD. = 0.94$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.79$, $SD. = 0.94$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการสื่อสารชี้แจงขอบเขตของงานบริการ ($\bar{X} = 3.77$, $SD. = 0.93$)

ดังนั้นตามข้อมูลจากตาราง 4.11 ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และข้อมูลจากตาราง 4.12 ความต้องการเกี่ยวกับการบริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของปัญหาและความต้องการ ดังนี้

1. ปัญหาในเรื่องของอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก มีความสอดคล้องกับความต้องการในเรื่องของบุคลากรของแหล่งการเรียนรู้ซึ่งเยาวชนมีความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน ได้แก่ บุคลากรมีความสามารถในการให้ข้อมูลเพื่อบริการได้ บุคลากรมีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ และบุคลากรมีการแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับผู้ใช้บริการได้

2. ปัญหาในเรื่องของพื้นที่ในแหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นหาในระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกับความต้องการในเรื่องของพื้นที่ซึ่งเยาวชนมีความต้องการแหล่งการเรียนรู้ที่มีพื้นที่ให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของเยาวชนได้ในระดับมาก

3. ปัญหาในเรื่องของการไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นปัญหาในระดับปานกลาง มีความสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการให้บริการของแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องการเตรียมข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการที่สวยงาม อยู่ในระดับมาก

4. ปัญหาในเรื่องของเวลาและวันในการให้บริการไม่ตรงกับวันและเวลาที่เยาวชนต้องการใช้ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีความสอดคล้องกับความต้องการในเรื่องของการเปิดให้บริการแหล่งการเรียนรู้ติดต่อกันอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก

5. ปัญหาในเรื่องของแหล่งการเรียนรู้ไม่มีข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีความสอดคล้องกับความต้องการในเรื่องของการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง และการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงซึ่งเป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

6. เทคโนโลยีที่ล้าสมัยเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของเยาวชนอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในเรื่องของความปลอดภัยของอุปกรณ์ใช้สอยซึ่งอยู่ในระดับมาก

7. เนื่องจากในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีความสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในเรื่องของการสื่อสารและชี้แจงขอบเขตของงานบริการอย่างชัดเจน และการอธิบายขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจนอยู่ในความต้องการระดับมาก

8. ปัญหาในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่มีความยุ่งยากซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่เยาวชนจะต้องการความช่วยเหลือจากบุคลากร จึงมีความสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในเรื่องของบุคลากรผู้ให้บริการที่มีบุคลิกภาพที่ดี และมีความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ

9. ปัญหาในเรื่องของคนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงบริการของแหล่งการเรียนรู้ได้ และปัญหาค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการที่แพงเกินไปซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีความสอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวกอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พบว่าเยาวชนต้องการให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับดนตรีมากขึ้น อยากให้จัดกิจกรรมดีๆ แบบนี้ต่อไปเรื่อยๆ นอกจากนี้เยาวชนยังเสนอว่าควรแก้ปัญหาอุปกรณ์ไม่เพียงพอเป็นอันดับแรก ควรบำรุงรักษาอุปกรณ์/สิ่งของในแหล่งการเรียนรู้และสถานที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไม่เข้าใจเรื่องเส้นทางในการไปแหล่งการเรียนรู้

ระยะที่ 2 นำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป็นการนำ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมาสร้างเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของเยาวชน รวมถึงการจัดทำแผนที่แหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสนใจของเยาวชน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอแนวทางต่อผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ แบบประเมิน (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ

นำเสนอแผนที่กับเยาวชนโดยใช้แบบประเมิน (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับการนำไปใช้

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียงประกอบการนำเสนอ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การนำเสนอ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 2 การนำเสนอ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 การนำเสนอ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นผลที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาสภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ของเยาวชน พบว่าด้านเนื้อหากิจกรรมเยาวชนเลือกใช่วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด กิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ ส่วนเนื้อหาในการเรียนรู้นั้นเยาวชนมีการเลือกใช้ที่หลากหลายซึ่งสอดคล้องกับแหล่งการเรียนรู้ที่เลือกใช้ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเยาวชนชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการบรรยาย การสาธิต เป็นต้น นำไปสู่การร่างเป็นแนวทางในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านเนื้อหากิจกรรมจึงเน้นวิธีการในการจัดแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถส่งเสริมกระบวนการคิดและการเกิดกระบวนการเรียนรู้ของเยาวชนซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และในด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเยาวชนเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจมากที่สุด นำไปสู่การร่างเป็นแนวทางในการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงเน้นการจัดแหล่งการเรียนรู้ให้ตรงตามความต้องการและความสนใจของเยาวชน

จากการศึกษาปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ของเยาวชน พบว่าเยาวชนประสบปัญหาอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, $SD. = 1.30$) นำไปสู่ร่างแนว

ทางการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ด้านทรัพยากรการเรียนรู้จึงเน้นในเรื่องความหลากหลายและจำนวนของทรัพยากรที่สอดคล้องตามความต้องการของเยาวชน นอกจากนี้เยาวชนยังประสบปัญหาพื้นที่ในแหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อการใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$, $SD. = 1.13$) นำไปสู่ร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ด้านสถานที่ซึ่งเน้นในเรื่องพื้นที่ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของเยาวชนให้เพียงพอกับความต้องการและมีความปลอดภัยในการใช้งาน และเยาวชนยังประสบปัญหาไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$, $SD. = 1.22$) นำไปสู่ร่างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ด้านการบริหารจัดการที่เน้นการสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนในการเข้าไปเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้มากขึ้น

จากการศึกษาความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชนพบว่าเยาวชนมีความต้องการการบริการทั้ง 5 ด้านในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม ($\bar{X} = 4.05$, $SD. = 0.94$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = 0.85$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ ($\bar{X} = 4.01$, $SD. = 0.88$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.82$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.86$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของท่านได้ ($\bar{X} = 3.94$, $SD. = 0.82$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้สามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก ($\bar{X} = 3.94$, $SD. = 0.88$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการบริการที่แสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.87$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 3.93$, $SD. = 0.92$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ ($\bar{X} = 3.85$, $SD. = 0.99$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความสามารถในการให้ข้อมูลเพื่อบริการได้ ($\bar{X} = 3.83$, $SD. = 0.86$) แหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.82$, $SD. = 0.89$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.80$, $SD. = 0.94$) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีการแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับผู้ใช้บริการ ($\bar{X} =$

3.79, SD. = 0.94) บุคลากรในแหล่งการเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการสื่อสารชี้แจงขอบเขตของงานบริการ (\bar{X} = 3.77, SD. = 0.93)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำผลที่กล่าวมาข้างต้น ร่างเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดแหล่งการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของเยาวชน มีประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. เนื้อหากิจกรรม

1.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน

1.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเยาวชน

1.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของเยาวชน

2. ทรัพยากรการเรียนรู้

2.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน

2.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอ กับจำนวนความต้องการของผู้ใช้บริการของแหล่งการเรียนรู้

2.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

2.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยสำหรับการใช้งาน

3. สถานที่

3.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน

3.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม

3.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด สภาพแวดล้อมของแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน

3.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดขึ้นในแหล่งการเรียนรู้ นั้นๆ เพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

3.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มีความปลอดภัยในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้

4. การบริหารจัดการ

4.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง

4.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

4.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก

4.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้เยาวชนทราบอย่างทั่วถึง

4.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี

4.6 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน

4.7 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้มีผู้อำนวยความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่าเยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ

4.8 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น

5. ส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ

5.2 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น

5.3 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี

5.4 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้างกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง

ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตาราง 4. 13 แสดงความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบในการจัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. เนื้อหากิจกรรม	1.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีเนื้อหา	4.50	0.71	เหมาะสม

องค์ประกอบในการ จัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
	ในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ในชีวิตประจำวัน			มากที่สุด
	1.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมใน กระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อ พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน	4.50	0.71	เหมาะสม มากที่สุด
	1.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการคิด แก้ปัญหาของเยาวชน	4.40	0.70	เหมาะสม มาก
	1.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อ ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของ เยาวชน	4.20	0.79	เหมาะสม มาก
2. ทรัพยากรการ เรียนรู้	2.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งการเรียนรู้มี ทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน	4.40	0.70	เหมาะสม มาก
	2.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มี ทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนความต้องการ ของผู้ใช้บริการของแหล่งการเรียนรู้	4.20	0.79	เหมาะสม มาก
	2.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่ มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความ เปลี่ยนแปลงต่างๆ	4.40	0.70	เหมาะสม มาก
	2.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากร ในการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัย สำหรับการใช้งาน	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
3. สถานที่	3.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีพื้นที่ กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน	4.40	0.70	เหมาะสม มาก
	3.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีการ จัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม	4.20	0.79	เหมาะสม มาก
	3.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด สภาพแวดล้อมของ แหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน	4.70	0.48	เหมาะสม มากที่สุด
	3.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด ปักจี้เกื้อหนุนให้ เกิดขึ้นในแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เยาวชนได้เกิด	4.50	0.71	เหมาะสม มากที่สุด

องค์ประกอบในการ จัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
	การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง			
	3.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการดูแล พื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มีความปลอดภัยในการใช้ บริการแหล่งการเรียนรู้	4.70	0.48	เหมาะสม มากที่สุด
4. การบริหารจัดการ	4.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการ เรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.67	เหมาะสม มาก
	4.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการ เรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.70	0.48	เหมาะสม มากที่สุด
	4.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
	4.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้เยาวชนทราบอย่าง ทั่วถึง	4.70	0.48	เหมาะสม มากที่สุด
	4.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี	4.50	0.71	เหมาะสม มากที่สุด
	4.6 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการ ให้บริการที่ชัดเจน	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
	4.7 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้มีผู้อนุญาตความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำข้อมูลกับ กิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
	4.8 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการ เรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรง กับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น	4.20	0.79	เหมาะสม มาก
5. ส่งเสริมการเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	5.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชน ได้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
	5.2 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น สิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.60	0.52	เหมาะสม มากที่สุด
	5.3 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับ	4.60	0.52	เหมาะสม

องค์ประกอบในการ จัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน พื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชน ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
	ตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี			มากที่สุด
	5.4 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้าง กระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการ เรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง	4.50	0.53	เหมาะสม มากที่สุด

จากตาราง 4.13 พบว่าความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านเนื้อหากิจกรรมมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.71$) และอยู่ในระดับมากโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเยาวชน ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.70$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของเยาวชน ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ในด้านทรัพยากรการเรียนรู้ พบว่าผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยสำหรับการใช้งานมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD. = 0.52$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.70$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนความต้องการของผู้ใช้บริการของแหล่งการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ต่อมาด้านสถานที่ พบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้

ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มีความปลอดภัยในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.70$, $SD. = 0.48$) และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ ผู้จัดการแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดขึ้นในแหล่งการเรียนรู้นั้นๆ เพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.71$) ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.70$) และผู้จัดการแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ต่อมาด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ และผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้เยาวชนทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.70$, $SD. = 0.48$) ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน และผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้ผู้อำนวยการให้ผู้อำนวยการมีความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่าเยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำ ข้อมูลกับกิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ ($\bar{X} = 4.60$, $SD. = 0.52$) ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.71$) และพบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = 0.67$) และผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) และสุดท้ายด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดการแหล่งเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น และแหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี ($\bar{X} = 4.60$, $SD. = 0.52$) และแหล่งการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้างกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.53$)

ตาราง 4. 14 แสดงความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบในการจัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. เนื้อหากิจกรรม	1.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน	4.40	0.97	เป็นไปได้มาก
	1.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน	4.10	0.99	เป็นไปได้มาก
	1.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเยาวชน	3.90	0.99	เป็นไปได้มาก
	1.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของเยาวชน	3.90	0.99	เป็นไปได้มาก
2. ทรัพยากรการเรียนรู้	2.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
	2.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนความต้องการของผู้ใช้บริการของแหล่งการเรียนรู้	4.00	0.67	เป็นไปได้มาก
	2.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ	4.10	0.74	เป็นไปได้มาก
	2.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยสำหรับการใช้งาน	4.50	0.53	เป็นไปได้มากที่สุด
3. สถานที่	3.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน	4.00	0.67	เป็นไปได้มาก
	3.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม	3.90	0.88	เป็นไปได้มาก

องค์ประกอบในการ จัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่ รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
	3.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด สภาพแวดล้อมของ แหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
	3.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัด ปักป้ายเกื้อหนุนให้ เกิดขึ้นในแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อทำให้เยาวชนได้เกิด การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
	3.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการดูแล พื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มีความปลอดภัยในการใช้ บริการแหล่งการเรียนรู้	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
4. การบริหารจัดการ	4.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการให้แหล่งการ เรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.67	เป็นไปได้มาก
	4.2 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการให้แหล่งการ เรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.50	0.53	เป็นไปได้มากที่สุด
	4.3 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก	4.40	0.70	เป็นไปได้มาก
	4.4 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้เยาวชนทราบอย่าง ทั่วถึง	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
	4.5 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี	4.20	0.79	เป็นไปได้มาก
	4.6 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการ ให้บริการที่ชัดเจน	4.40	0.70	เป็นไปได้มาก
	4.7 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการแหล่งการ เรียนรู้ให้มีผู้อำนวยความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่า เยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำข้อมูลกับ กิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ	4.40	0.70	เป็นไปได้มาก
	4.8 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการแหล่งการ เรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรง กับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น	4.00	0.94	เป็นไปได้มาก
5. ส่งเสริมการเป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้	5.1 ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้	4.20	0.92	เป็นไปได้มาก

องค์ประกอบในการ จัดแหล่งการเรียนรู้	(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่ รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	SD.	แปลผล
ตลอดชีวิต	เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ			
	5.2 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็น สิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	4.50	0.53	เป็นไปได้มากที่สุด
	5.3 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับ ตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี	4.30	0.67	เป็นไปได้มาก
	5.4 แหล่งการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้าง กระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการ เรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง	3.90	0.99	เป็นไปได้มาก

จากตาราง 4.14 พบว่าความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านเนื้อหากิจกรรมโดยคะแนนเฉลี่ยทุกข้อของแต่ละด้านอยู่ในความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.97$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.99$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชนเพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเยาวชน ($\bar{X} = 3.90$, $SD. = 0.99$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของเยาวชน ($\bar{X} = 3.90$, $SD. = 0.99$) ในด้านทรัพยากรการเรียนรู้ พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัยสำหรับการใช้งาน ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.53$) และพบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ($\bar{X} = 4.10$, $SD. = 0.74$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนความต้องการของ

ผู้ให้บริการของแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.67$) ในด้านสถานที่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดขึ้นในแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มีความปลอดภัยในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.67$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เน้นให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม ($\bar{X} = 3.90$, $SD. = 0.88$) ในด้านการบริหารจัดการ พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.53$) และพบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้มีผู้อำนวยความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่าเยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ ($\bar{X} = 4.40$, $SD. = 0.70$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้เยาวชนทราบอย่างทั่วถึง ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.79$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งการเรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.67$) และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.00$, $SD. = 0.94$) และสุดท้ายด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมากที่สุด ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.53$) และพบว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี ($\bar{X} = 4.30$, $SD. = 0.67$) ผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ ($\bar{X} = 4.20$, $SD. = 0.92$) และแหล่งการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้างกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.90$, $SD. = 0.99$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่ รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

องค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ในการจัดการแหล่งการเรียนรู้ รวมถึงแนวทางต่างๆ ที่ประกอบกัน เป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมที่ควรจะมีในการที่เราจะบริหารจัดการ หรือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ แต่สิ่ง สำคัญ คือ กระบวนการ หรือวิธีการที่จะทำให้แนวทางที่เราได้จัดทำมานั้น เป็นรูปธรรมที่เกิดขึ้นได้ จริง หรือใกล้เคียงกับสิ่งที่ควรเป็นมากที่สุด ด้านเนื้อหากิจกรรมเสนอให้เพิ่มเติมเรื่อง Learning outcome เข้าไป ด้านทรัพยากรการเรียนรู้เสนอว่าในเรื่องความหลากหลายของทรัพยากรนั้นอาจ ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของแหล่งการเรียนรู้แต่ละที่ด้วย และเรื่องการจัดทรัพยากรที่มีความทันสมัย เพื่อให้เยาวชนก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องของงบประมาณเป็นส่วนสำคัญ ด้านสถานที่เสนอว่าควรนำข้อมูลที่ทราบถึงความต้องการของผู้ใช้บริการไปใช้ประกอบการออกแบบ แหล่งการเรียนรู้ ด้านบริหารจัดการเสนอให้สำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่เสมอ ในเรื่องของ ความต้องการ ผลลัพธ์ และความคาดหวังของเยาวชน ซึ่งจะทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปบริหาร จัดการได้ง่ายขึ้น และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเสนอให้เพิ่มเติมเรื่องการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติใหม่ และพฤติกรรมใหม่เพื่อให้เยาวชนสามารถเกิดทักษะใหม่ขึ้น

แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริม เยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่ รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจากผล การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริม เยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงหัวใจสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้ คือ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นเยาวชนต้องการพัฒนา ตนเองอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่าถ้าไม่พัฒนา เยาวชนอาจจะมีผลกระทบทางด้านใดด้านหนึ่งใน การดำรงชีวิต หรือไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และ ด้านการใช้ชีวิต ดังนั้นแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะเป็นตัวช่วยให้เยาวชนรู้ความต้องการของตนเอง จากอัตลักษณ์ของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถเลือกเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถ ตอบสนองความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้

ดังนั้นแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตประกอบด้วย 6 แนวทางตามแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนนิยมเลือกใช้เป็นอันดับ 3 ของแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมด ทั้งนี้เยาวชนที่เลือกใช้คิดเป็นร้อยละ 65.2 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนิสิต ดังนั้นถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและสื่อออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว แต่เยาวชนยังให้ความสนใจและเลือกใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ในลำดับต้นๆ ห้องสมุดจึงควรคำนึงและจัดแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ประกอบด้วยดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรมีเนื้อหาความรู้ทั่วไปที่ทันสมัยและอัปเดตข้อมูลใหม่เสมอ เนื่องจากเยาวชนสนใจเลือกใช้เนื้อหาในเรื่องความรู้ทั่วไปมากที่สุด ซึ่งควรนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ให้เยาวชนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากหลายแหล่ง ไม่เพียงแต่ในหนังสือเท่านั้น ควรมี คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสื่อต่างๆที่ทำให้ห้องสมุดมีชีวิตชีวามากขึ้นจะทำให้เยาวชนสนใจมากกว่าห้องสมุดที่มีแต่หนังสือเยอะๆเพียงอย่างเดียว

1.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ควรมีหนังสือและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเยาวชนให้ความสนใจเลือกใช้สูง ซึ่งเห็นได้ว่าเยาวชนไม่เพียงเลือกใช้หนังสือในการเรียนรู้เท่านั้น แต่กลับสนใจเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ซึ่งในปัจจุบันเทคโนโลยีมีความทันสมัยและสามารถอำนวยความสะดวกในการเลือกใช้ทรัพยากรในการเรียนรู้ ดังนั้นห้องสมุดจึงต้องจัดสรร คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟน มัลติมีเดีย ภาพเคลื่อนไหว เสียงที่น่าสนใจ ให้เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ซึ่งทำให้เยาวชนมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้

1.3 ด้านสถานที่ ควรจัดสรรพื้นที่ส่วนรวมให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เนื่องจากเยาวชนเลือกใช้พื้นที่ส่วนรวมในห้องสมุดมากที่สุด ดังนั้นจึงควรดูแลพื้นที่ตรงนี้ให้มีความสะอาด สวยงาม พร้อมใช้งานอยู่เสมอ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันเยาวชนให้ความสำคัญกับความสวยงามและดีไซน์สมัยใหม่มากขึ้น

1.4 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการจัดสรรเวลาให้ตอบสนองความต้องการของเยาวชนมากกว่านี้ เห็นได้จากช่วงวันและเวลาที่เยาวชนต้องการใช้มีความกระจายในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และมีข้อเสนอแนะให้เปิดบริการ 24 ชั่วโมง ดังนั้นการบริหารจัดการจึงควรตอบสนอง

กับความต้องการของเยาวชนได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความเชี่ยวชาญ และงบประมาณในการบริหารจัดการด้วย

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมการอ่านเข้าไปในสภาพแวดล้อมของห้องสมุด รวมทั้งร้านค้า ร้านกาแฟ รวมไปถึงห้องน้ำควรมีนำเสนอความรู้ที่จำเป็นและน่าสนใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งมาจากหนังสือในห้องสมุด และทำให้เยาวชนรู้ความต้องการของตนเองและสามารถเลือกเรียนรู้ต่อไปได้ตามความต้องการและความสนใจ

2. พิพิธภัณฑ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนนิยมเลือกใช้เป็นอันดับ 2 ของแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมด ทั้งนี้เยาวชนที่เลือกใช้คิดเป็นร้อยละ 66.2 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนิสิต ดังนั้นพิพิธภัณฑจึงควรคำนึงและจัดแหล่งการเรียนรู้ให้สามารถส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ประกอบด้วยดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรมีการนำศิลปะมาประยุกต์ในการจัดนิทรรศการ เนื่องจากเยาวชนมีความสนใจในเรื่องของศิลปะและความสวยงาม ดังนั้นพิพิธภัณฑจึงไม่ควรมีเนื้อหาที่เยิ่นเย้อเกินไป ไม่มีความสวยงามและไม่ทันสมัย จะทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากเยาวชน และเยาวชนจะไม่อยากเรียนรู้ เนื่องจากเยาวชนชอบเรียนรู้ด้วยตนเองดังนั้นการจัดกิจกรรมจึงไม่จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่หรือวิทยากรคอยบรรยายแต่ต้องแทรกความรู้ให้เยาวชนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ด้วยตนเอง

2.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ เยาวชนนิยมเลือกใช้นิทรรศการและอินเทอร์เน็ต wi-fi สูง เนื่องจากในปัจจุบัน เยาวชนชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง นิทรรศการจึงเป็นทรัพยากรที่เยาวชนใช้เป็นทางเลือกมากที่สุดในการเรียนรู้ รวมทั้งอินเทอร์เน็ต wi-fi ซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งสำคัญที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับเยาวชนในการใช้สมาร์ทโฟนค้นหาข้อมูลและทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นพิพิธภัณฑควรจัดนิทรรศการในรูปแบบที่หลากหลาย โดยนำการใช้อินเทอร์เน็ต wi-fi มาประยุกต์เข้าด้วยกันผ่านกิจกรรมต่างๆในนิทรรศการ เพื่อให้เยาวชนเกิดความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจเนื้อหาได้ด้วยตนเอง

2.3 ด้านสถานที่ เยาวชนนิยมเลือกใช้พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการมากที่สุด ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรจัดเตรียมพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการให้พร้อมบริการอยู่เสมอ ไม่ควรปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเยาวชนจะเลือกใช้และเลือกเรียนรู้ด้วยการสนใจจากความสวยงาม แปลกใหม่ และน่าสนใจ ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้จึงต้องจัดนิทรรศการที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ และสวยงาม

2.4 ด้านการบริหารจัดการ เยาวชนเลือกใช้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด ดังนั้นการบริหารจัดการนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการรองรับบริการกับจำนวนของเยาวชนให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่เพียงพอ หรือการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเยาวชนต้องการ เพราะหากถ้าเยาวชนต้องการเข้าใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้แต่กลับเจอปัญหาในการใช้บริการและไม่ประทับใจจะทำให้เยาวชนไม่อยากจะกลับไปใช้บริการอีก ซึ่งจะทำให้เยาวชนพลาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างอัตลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์นั้นๆว่าแต่ละพิพิธภัณฑ์มีจุดเด่นในเรื่องอะไร เช่น พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ชาติไทย พิพิธภัณฑ์ผ้า หรือพิพิธภัณฑ์งู เป็นต้น แต่ละแหล่งควรสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ทั้งในด้านเนื้อหาครบทุกด้าน สภาพแวดล้อมในพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งร้านขายของต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์ด้วย เพื่อทำให้เยาวชนสามารถรู้และเข้าใจว่าพิพิธภัณฑ์ต่างๆมีเนื้อหาอะไร และสามารถตัดสินใจได้ว่าอยากเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของเยาวชนโดยการเลือกเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง

3 อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนเลือกใช้น้อยที่สุดของแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 44.8 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเยาวชนที่เลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน ดังนั้นอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงควรตระหนักถึงการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถดึงดูดและได้รับสร้างความสนใจกับเยาวชนกลุ่มนี้และวัยทำงานมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ประกอบด้วยดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรเน้นเนื้อหาในเรื่องของวิทยาศาสตร์ที่ใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อาจเป็นเรื่องการนำเอาความรู้ ทฤษฎีต่างๆเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจเป็นตัวช่วยหรือการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต หรือในการเรียนและการทำงาน เป็นต้น ทั้งนี้ควรจัดเป็นนิทรรศการ และ Workshop เพื่อให้เยาวชนเรียนรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น

3.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ เยาวชนเลือกใช้อินเทอร์เน็ต wi-fi มากที่สุด ยิ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนให้ความสำคัญกับอินเทอร์เน็ต wi-fi เป็นอย่างมากในปัจจุบัน ดังนั้นการจัดสรรทรัพยากรการเรียนรู้จึงไม่ใช่แค่สื่อการเรียนรู้แบบเดิมอย่างหนังสือ ข้อความ หรือรูปภาพ แต่ต้องทำให้ทรัพยากรมีความหลากหลายน่าสนใจโดยการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต wi-fi ซึ่งการใช้งานแบบนี้จะ

ทำให้ไม่เปลืองทรัพยากรและเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ เพราะทุกคนจะเรียนรู้ผ่านสมาร์ตโฟนของตนเอง

3.3 ด้านสถานที่ เยาวชนนิยมเลือกใช้พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการมากที่สุด ดังนั้น แหล่งการเรียนรู้ควรจัดเตรียมพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการให้พร้อมบริการอยู่เสมอ ไม่ควรปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเยาวชนจะเลือกใช้และเลือกเรียนรู้ด้วยการจูงใจจากความสวยงาม แปลกใหม่ และ น่าสนใจ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของเนื้อหาในนิทรรศการ เพื่อให้เยาวชนเลือกเรียนรู้ได้ตามนิทรรศการที่สนใจ

3.4 ด้านการบริหารจัดการ เยาวชนเลือกใช้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด ดังนั้นการบริหารจัดการนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการรองรับบริการกับจำนวนของเยาวชนให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่เพียงพอ หรือการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเยาวชนต้องการ เพราะหากถ้าเยาวชนต้องการเข้าใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้แต่กลับเจอปัญหาในการใช้บริการและไม่ประทับใจจะทำให้เยาวชนไม่อยากจะกลับไปใช้บริการอีก ซึ่งจะทำให้เยาวชนพลาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ควรมีการสร้างอัตลักษณ์ของอุทยานวิทยาศาสตร์ว่ามีจุดเด่นและเนื้อหาในเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งอาจทำในรูปแบบการประชาสัมพันธ์ หรือสื่อโฆษณาภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งร้านขายของต่างๆด้วย เพื่อทำให้เยาวชนสามารถตัดสินใจได้ว่าอยากเรียนรู้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของเยาวชนโดยการเลือกเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง

4. หอศิลป์ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนเลือกใช้มากที่สุดของแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 67 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเยาวชนที่เลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนิสิต แสดงให้เห็นว่าเยาวชนให้ความสนใจและต้องการเรียนรู้และเลือกใช้หอศิลป์เป็นจำนวนมาก ดังนั้นหอศิลป์จึงควรส่งเสริมในเรื่องการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

4.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรจัดนิทรรศการในเนื้อหาสาระที่หลากหลายมากขึ้นโดยสื่อเรื่องราวเนื้อหาต่างๆ ผ่านภาพวาด เพราะเยาวชนนิยมเลือกชม ถ่ายภาพ มากกว่าอ่านหรือฟัง ดังนั้นควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ เช่น สามารถให้เยาวชน ใช้สมาร์ตโฟนสแกนเข้าไปเล่นเกมส์เรียนรู้ผ่านรูปภาพ หรือสแกนรูปภาพในนิทรรศการแล้วสามารถเห็นแบบ 3 มิติได้ เป็นต้น

4.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ เยาวชนนิยมเลือกใช้นิทรรศการและอินเทอร์เน็ต wi-fi ในหอศิลป์ เช่นเดียวกับในพิพิธภัณฑ์ แต่ในหอศิลป์นั้นทรัพยากรการเรียนรู้จะหมุนเวียนการจัดนิทรรศการตามหัวข้อที่น่าสนใจของแต่ละช่วง แต่ในพิพิธภัณฑ์จะมีนิทรรศการหลักและนิทรรศการพิเศษเป็นช่วงๆ ดังนั้นหอศิลป์จึงสามารถดึงดูดความสนใจได้จากการจัดนิทรรศการ งานจัดแสดง งานสัมมนาที่หลากหลายน่าสนใจ ซึ่งหอศิลป์ควรสร้างอัตลักษณ์ในเรื่องต่างๆ ให้โดดเด่นและดึงดูดให้เยาวชนเข้าใช้ตามความสนใจในหัวข้อการจัดนิทรรศการ อีกทั้งยังทำให้เยาวชนเข้ามาใช้บริการซ้ำอย่างสม่ำเสมอ

4.3 ด้านสถานที่ เยาวชนนิยมเลือกใช้พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการมากที่สุด ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรจัดเตรียมพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการให้พร้อมบริการอยู่เสมอ ไม่ควรปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม ซึ่งเยาวชนจะเลือกใช้และเลือกเรียนรู้ด้วยการสนใจจากความสวยงาม แปลกใหม่ และน่าสนใจ รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนของแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจ

4.4 ด้านการบริหารจัดการ เยาวชนเลือกใช้บริการในวันเสาร์-อาทิตย์มากที่สุด ดังนั้นการบริหารจัดการนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการรองรับบริการกับจำนวนของเยาวชนให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่เพียงพอ หรือการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเยาวชนต้องการ เพราะหากถ้าเยาวชนต้องการเข้าใช้บริการในแหล่งการเรียนรู้แต่กลับเจอปัญหาในการใช้บริการและไม่ประทับใจจะทำให้เยาวชนไม่อยากจะกลับไปใช้บริการอีก ซึ่งจะทำให้เยาวชนพลาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หอศิลป์ควรมีการแสดงออกที่ชัดเจนว่าในแต่ละช่วงมีการจัดนิทรรศการ งานแสดง หรืองานสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีกิจกรรมอะไร เพื่อให้เยาวชนรู้ว่าตรงความต้องการของตนเองไหม นอกจากนี้ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นไปในอัตลักษณ์เดียวกัน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ในหอศิลป์ควรมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ เป็นต้น

5. ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนเลือกใช้ คิดเป็นร้อยละ 45 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเยาวชนที่เลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนิสิต ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

5.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรจัดเนื้อหาโดยเน้นเรื่องการดูแลสุขภาพ เนื่องจากในปัจจุบันเยาวชนให้ความสำคัญและใส่ใจรูปลักษณ์ภายนอก ดังนั้นเนื้อหาจึงต้องสามารถดึงดูดได้ตรงความต้องการและความสนใจของเยาวชนในปัจจุบัน ส่วนกิจกรรมควรทำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้โดยไม่จำเป็นต้องมีเทรนเนอร์ แต่ควรมีรายละเอียดและข้อมูลต่างๆในการออกกำลังกายติดอยู่ โดยรอบแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนเลือกเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือนำเทคโนโลยีสมัยมาประยุกต์ใช้ เช่น เครื่องออกกำลังกายแต่ละชนิด สามารถใช้สมาร์ตโฟนสแกนเพื่อดูวิธีการใช้ ข้อแนะนำในการใช้ เป็นต้น

5.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ เยาวชนเลือกใช้อุปกรณ์กีฬาและเครื่องออกกำลังกายในการเรียนรู้ ซึ่งมักจะพบปัญหาอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรหาวิธีจัดการที่ไม่ต้องใช้เพิ่มจำนวนอุปกรณ์ให้เพียงพอ แต่หาทรัพยากรอื่นๆที่สามารถดึงดูดความสนใจจากเยาวชนได้ เช่นการใช้พื้นที่กว้างให้เกิดประโยชน์ และใช้ทรัพยากรทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต wi-fi เป็นตัวช่วยสร้างกิจกรรมใหม่ๆในการออกกำลังกาย

5.3 ด้านสถานที่ ควรจัดเตรียมพื้นที่กว้างให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการเพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแหล่งการเรียนรู้ เนื่องจากเยาวชนเลือกใช้พื้นที่กว้างในศูนย์การกีฬามากที่สุด ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรปรับทัศนะวิสัยของพื้นที่กว้างให้มีความสวยงาม และพร้อมสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้

5.4 ด้านการบริหารจัดการ เยาวชนเลือกใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ในทุกวันมากที่สุด ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้จึงควรมีการบริหารจัดการให้พร้อมต่อการให้บริการอยู่เสมอ และควรมีการบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้มีคุณภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ และมีการดูแลสุขภาพแวดล้อมให้สวยงาม พร้อมบริการและตอบสนองความต้องการของเยาวชนได้

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ควรมีการแสดงออกที่ชัดเจนว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับอะไร มีกิจกรรมอะไร เพื่อทำให้เยาวชนรู้ว่าตรงความต้องการของตนเองไหม นอกจากนี้ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นไปในอัตลักษณ์เดียวกัน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ในศูนย์กีฬาและนันทนาการควรมีความเกี่ยวข้องกับกีฬาและใส่ใจสุขภาพ เป็นต้น

6. สวนสาธารณะ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนเลือกใช้ คิดเป็นร้อยละ 55 ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเยาวชนที่เลือกใช้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนิสิต ดังนั้นจึงควรส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

6.1 ด้านเนื้อหากิจกรรม ควรรักษาความเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเยาวชนที่เข้าใช้สวนสาธารณะให้ความสนใจกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้จึงควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมชาติโดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การใช้บริการสวนสาธารณะไม่จำเจ เช่นสามารถใช้สมาร์ทโฟนแสกนต้นไม้แล้วขึ้นข้อมูลของต้นไม้ขึ้น ซึ่งต้องนำเสนอข้อมูลที่พอเหมาะน่าสนใจ ไม่มีตัวหนังสือเยอะจนเกินไป และมีสีสันทึบสบายตา ซึ่งจะดึงดูดความสนใจของเยาวชนได้มากกว่าแผ่นป้ายข้อมูลต้นไม้

6.2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ เยาวชนเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติ มากที่สุด ดังนั้นการจัดทรัพยากรการเรียนรู้จึงควรเน้นการสร้างธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม มีความหลากหลายน่าสนใจ ซึ่งควรมีการเปลี่ยนแปลงต้นไม้ตามฤดูกาลปรับแต่งเพื่อให้เยาวชนสนใจอยากเข้ามาชมและถ่ายรูป

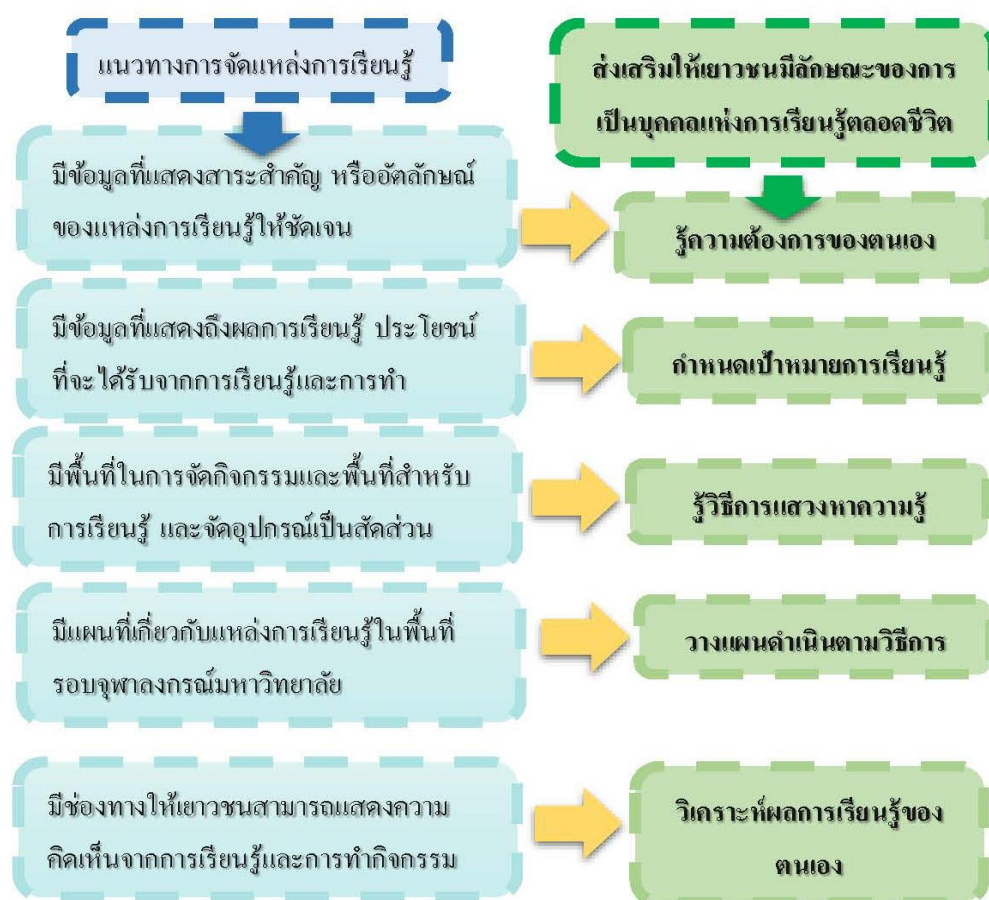
6.3 ด้านสถานที่ ควรจัดเตรียมพื้นที่กว้างให้เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการเพื่อรองรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายในแหล่งการเรียนรู้ เนื่องจากเยาวชนเลือกใช้พื้นที่กว้างในสวนสาธารณะมากที่สุด ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรปรับทัศนวิสัยของพื้นที่กว้างให้มีความสวยงามและพร้อมสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้

6.4 ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมให้มีความรื่นรมย์สวยงาม เนื่องจากเยาวชนที่เข้าใช้สวนสาธารณะต้องการชื่นชมธรรมชาติ พักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแหล่งการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญในด้านสถานที่เป็นอย่างสูง สวนสาธารณะที่มีทัศนียภาพสวยงามร่มรื่นจะสามารถดึงดูดความสนใจของเยาวชนให้เข้าไปใช้บริการได้

ดังนั้นเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แหล่งการเรียนรู้ควรมีการแสดงออกที่ชัดเจนว่าเป็นสวนสาธารณะเกี่ยวกับอะไร มีกิจกรรมอะไร เพื่อทำให้เยาวชนรู้ว่าตรงความต้องการของตนเองไหม นอกจากนี้ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นไปในอัตลักษณ์เดียวกัน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ในสวนสาธารณะควรมีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ดังนั้นจากแนวทางข้างต้นสามารถสรุปรวมแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 4. 1 สรุปแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นำไปสู่คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน

ตอนที่ 2 การนำเสนอ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตพบว่าเยาวชนชอบเรียนรู้ด้วยตนเอง ชอบการใช้สมาร์ทโฟนในการค้นหาข้อมูลและทำกิจกรรมต่างๆ และพบปัญหาว่าเยาวชนประสบปัญหาในเรื่อง

ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างแผนที่แนะนำแหล่งการเรียนรู้โดยเข้าถึงผ่านสมาร์ทโฟน เพื่อให้เยาวชนเข้าถึงได้ง่าย นำไปสู่การพัฒนาเป็น (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเว็บไซต์แนะนำแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนำแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เยาวชนนิยมเลือกใช้ จำนวน 20 แหล่งการเรียนรู้มาสร้างเป็นแผนที่แหล่งการเรียนรู้รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำข้อเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ โดยมีองค์ประกอบของแผนที่ ได้แก่ แผนที่แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ วันเวลาทำการ ค่าบริการ และรูปภาพประกอบ และมีลิงค์ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 4. 2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ภาพ 4. 3 คิวอาร์โค้ดเพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 4. 4 หน้าเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ภาพ 4. 5 แสดงรายละเอียดเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ภาพ 4. 6 รายละเอียดเบื้องต้นและรูปภาพของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการนำไปใช้ของ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4. 15 แสดงความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงของ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านการประเมิน	ข้อคำถาม	\bar{X}	SD.	แปลผล
ความเหมาะสม				
1. ด้านรูปแบบและการใช้งาน	1.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีรูปแบบที่น่าสนใจ	4.61	0.65	เหมาะสมมากที่สุด
	1.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถใช้งานได้ง่าย	4.53	0.77	เหมาะสมมากที่สุด
	1.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมกับการใช้งานของเยาวชน	4.57	0.68	เหมาะสมมากที่สุด
	1.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ได้อย่างง่ายดาย	4.57	0.69	เหมาะสมมากที่สุด
2. ด้านข้อมูลและเนื้อหา	2.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเนื้อหาที่พอดี	4.27	0.80	เหมาะสมมาก
	2.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลจำเป็นที่เยาวชนต้องการทราบครบถ้วน	4.18	0.85	เหมาะสมมาก
	2.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างสะดวก	4.50	0.71	เหมาะสมมาก
	2.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่ถูกต้อง	4.67	0.56	เหมาะสมมากที่สุด
	2.5 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์	4.74	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน	3.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประโยชน์ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4.65	0.54	เหมาะสมมากที่สุด

ด้านการประเมิน ความเหมาะสม	ข้อคำถาม	\bar{X}	SD.	แปลผล
	3.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยส่งเสริมการ เรียนรู้ของเยาวชนได้	4.65	0.57	เหมาะสม มากที่สุด
	3.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยสร้างแรงจูงใจ ให้เยาวชนเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ที่อื่นๆมากขึ้น	4.52	0.69	เหมาะสม มากที่สุด
	3.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเป็นตัวช่วยที่ทำให้ เยาวชนเลือกแหล่งการเรียนรู้ได้ตรงตามความ ต้องการและความสนใจมากขึ้น	4.66	0.59	เหมาะสม มากที่สุด

จากตาราง 4.15 พบว่าเมื่อเยาวชนได้ทดลองใช้แผนที่แล้วเยาวชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง)แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านรูปแบบและการใช้งาน และด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงมากที่สุด โดยคะแนนเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในความเหมาะสมระดับมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ ด้านรูปแบบและการใช้งาน แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีรูปแบบที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.61$, $SD. = 0.65$) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมกับการใช้งานของเยาวชน ($\bar{X} = 4.57$, $SD. = 0.68$) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ได้อย่างง่ายดาย ($\bar{X} = 4.57$, $SD. = 0.69$) และแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถใช้งานได้ง่าย ($\bar{X} = 4.45$, $SD. = 0.78$) ส่วนในด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเป็นตัวช่วยที่ทำให้เยาวชนเลือกแหล่งการเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจมากขึ้น ($\bar{X} = 4.66$, $SD. = 0.59$) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประโยชน์ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.65$, $SD. = 0.54$) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนได้ ($\bar{X} = 4.65$, $SD. = 0.57$) และแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ที่อื่นๆมากขึ้น ($\bar{X} = 4.52$, $SD. = 0.69$) นอกจากนี้ในด้านข้อมูลและเนื้อหา พบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงโดยมี

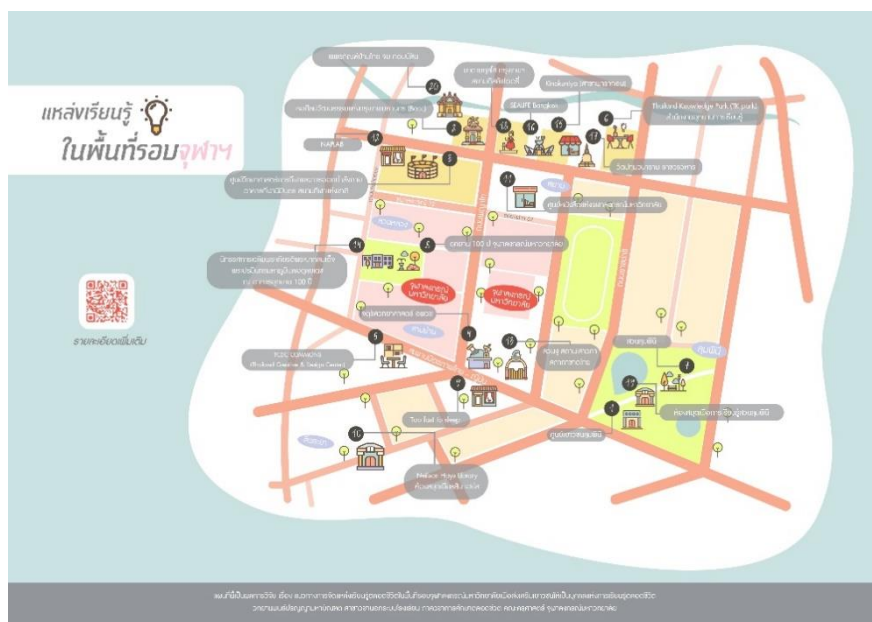
คะแนนเฉลี่ยสูงเรียงลำดับดังนี้ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงมากที่สุด ได้แก่ แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.74$, $SD. = 0.51$) และแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.67$, $SD. = 0.56$) และพบว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงในระดับมาก ได้แก่ แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างสะดวก ($\bar{X} = 4.50$, $SD. = 0.71$) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเนื้อหาที่พอดี ($\bar{X} = 4.27$, $SD. = 0.80$) และแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลจำเป็นที่เยาวชนต้องการทราบครบถ้วน ($\bar{X} = 4.18$, $SD. = 0.85$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ(ร่าง)แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

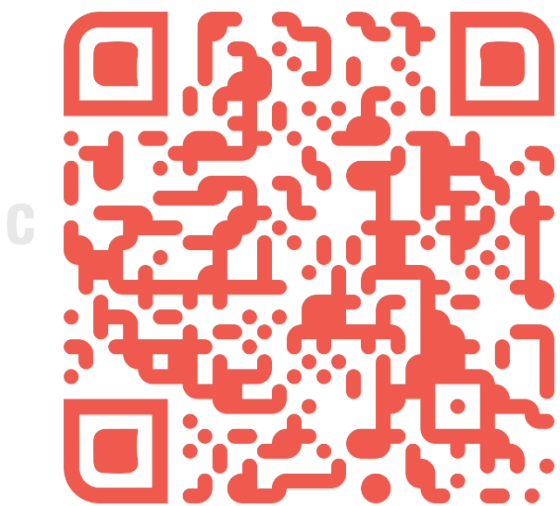
พบว่าเยาวชนเสนอให้มีข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นเยอะกว่านี้ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมรูปภาพให้เยอะขึ้น และเพิ่มเรื่องการเดินทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ โดยบอกรายละเอียดการเดินทาง และบอกสถานที่ตั้งให้ชัดเจน ระบุสถานี BTS กับ MRT รวมทั้งทำแอปพลิเคชันเชื่อมโยงกับ Google Map เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้ใช้งานในการเดินทาง นอกจากนี้เยาวชนยังเสนอให้มีการเพิ่มสถานที่ที่น่าสนใจอีก รวมทั้งสำรวจพื้นที่อื่นๆเพิ่มเติมอีก

แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจากผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาเป็นแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์และชัดเจน โดยมีองค์ประกอบของแผนที่ ได้แก่ แผนที่แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ วันเวลาทำการ ค่าบริการ และรูปภาพประกอบ และมีลิงค์ที่สามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้ใดๆโดยกดเลือกตรง more details และวิจัยได้เพิ่มเติมเนื้อหาของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ พอสังเขป เพิ่มเติมการเดินทางซึ่งระบุสถานีรถไฟฟ้าให้ และเพิ่มเติมการเชื่อมโยงการนำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้ googlemap นำทาง ดังภาพต่อไปนี้

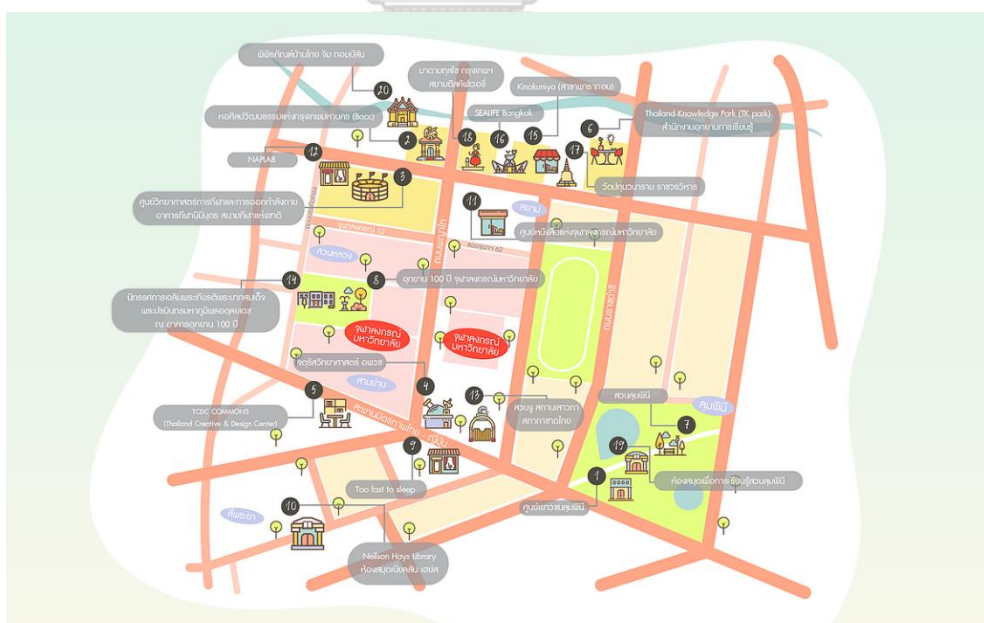
ภาพ 4. 7 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ภาพ 4. 8 คิวอาร์โค้ดเพื่อเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพ 4. 9 หน้าเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

ภาพ 4. 10 หน้าเว็บไซต์แสดงแผนที่และชื่อแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

2 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bacc)

แหล่งเรียนรู้ที่จัดแสดงงานศิลปะ ดนตรี และกิจกรรมอื่นๆ

วันเวลา
เปิดบริการวันอังคาร
ถึงวันอาทิตย์
เวลา 10.00 น. - 21.00 น.
ปิดบริการทุกวันจันทร์

ค่าบริการ
ฟรี

การเดินทาง : bts สถานีเจ้าพระยา

[More Details](#)

3 ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย
อาคารกีฬานิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ

ภาพ 4. 11 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgooglemap นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

6 Thailand Knowledge Park (TK park) สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

ห้องสมุดที่มีหนังสือมากมาย และกิจกรรมต่างๆมากมาย

วันเวลา
เปิดบริการ
วันอังคาร - วันอาทิตย์
เวลา 10.00 - 20.00 น.
วันอังคาร - วันอาทิตย์
ปิดบริการทุกวันจันทร์

ค่าบริการ
ราคา 20 บาท

การเดินทาง : BTS ชิดลม

[More Details](#)

7 สวนลุมพินี

สวนสาธารณะที่กว้างใหญ่ที่เต็มไปด้วยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันเวลา
เปิดบริการทุกวัน
เวลา 04.30-21.00 น.

ค่าบริการ
ฟรี

ภาพ 4. 12 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgoogle map นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้
ที่มา <https://pentmaster2018.wixsite.com/learningcentre>

12 NAPLAB

Co-Napping Workspace สำหรับนั่งทำงาน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างครบครัน

วันเวลา
เปิดบริการทุกวัน
เวลาตลอด 24 ชั่วโมง

ค่าบริการ
บุคคลทั่วไปราคา 150 / 4 ชั่วโมง
นักเรียน นักศึกษา ราคา 100 / 4 ชั่วโมง

การเดินทาง : bts สถานีบ้านช่างหล่อ

[More Details](#)

13 สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย

พิพิธภัณฑ์ให้ความรู้เรื่องงู จัดแสดงงู และการแสดง

วันเวลา
เปิดบริการทุกวัน

ค่าบริการ
ราคา 20 บาท

ภาพ 4. 13 แสดงเนื้อหา วันเวลา ค่าบริการ รูปภาพ และgoogle map นำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งกดเลือก more detail เพื่อเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้ที่ <https://pentmaster2018.wixsite.com/>

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน และ (2) เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ ในกระบวนการวิจัย แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกเอกสารทั้งในและต่างประเทศที่มีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน โดยทำการสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็น ประกอบด้วย (1) เนื้อหากิจกรรม (2) ทรัพยากรการเรียนรู้ (3) สถานที่ (4) บริหารจัดการ และ (5) การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ต่อมาผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับเยาวชนจำนวน 400 คนที่เลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 6 แหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) ห้องสมุด ได้แก่ สำนักอุทยานการเรียนรู้ Thailand Knowledge Park (TK park) (2) พิพิธภัณฑ์ ได้แก่ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี (3) หอศิลป์ ได้แก่ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) (4) สวนสาธารณะ ได้แก่ อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (5) อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช และ (6) ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ ได้แก่ ศูนย์เยาวชนลุมพินี ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไป (2) สภาพการบริการของแหล่งการเรียนรู้เป็นแบบเลือกตอบ และเติมชื่อแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนนิยมใช้ (3) ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (4) ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ และ (5) ข้อเสนอแนะเพิ่ม โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จาก

แบบสอบถามนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 มาเขียน (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านแหล่งการเรียนรู้และมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องกับแหล่งการเรียนรู้มาอย่างยาวนาน ร่วมพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากการพิจารณาประเมินไปพัฒนา (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนต่อไป รวมทั้งนำผลที่ได้จากแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เขียน (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วให้เยาวชนจำนวน 187 คนเป็นกลุ่มทดลองใช้ (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเยาวชนชั้นปีที่ 1 คณะพยาบาล ซึ่งมีความหลากหลายในการใช้แหล่งการเรียนรู้และมาจากทุกภูมิภาค ร่วมประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากการพิจารณาประเมินไปพัฒนา (ร่าง) แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนต่อไป

จากผลการดำเนินการวิจัยใน 2 ขั้นตอนดังกล่าว ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสรุปผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

ผลของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นผลจากการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชนในด้านการใช้บริการของเยาวชนที่เลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ ซึ่งนำเสนอใน 3 ส่วน ได้แก่

1. สภาพการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน พบว่าด้านเนื้อหากิจกรรม เยาวชนที่เข้าใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยด้านเนื้อหากิจกรรม เยาวชนเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด เลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด แต่เลือกใช้นิทรรศการที่มีความหลากหลายตามประเภทของแหล่งเรียนรู้ด้าน ทรัพยากรในการเรียนรู้เยาวชนเลือกใช้หนังสือในห้องสมุดมากที่สุด เลือกใช้นิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ และหอศิลป์มากที่สุด เลือกใช้อินเทอร์เน็ต wi-fi ในอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด เลือกใช้อุปกรณ์กีฬาในศูนย์การกีฬาและนันทนาการมากที่สุด และเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติในสวนสาธารณะมากที่สุด ด้านสถานที่เยาวชนเลือกใช้พื้นที่ส่วนรวมในห้องสมุดมากที่สุด เลือกใช้พื้นที่แสดงนิทรรศการใน พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในหอศิลป์มากที่สุด เลือกใช้พื้นที่กว้างสำหรับทำกิจกรรมในศูนย์การกีฬาและนันทนาการมากที่สุด และเลือกใช้สภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นในสวนสาธารณะมากที่สุด ด้านการบริหารจัดการเยาวชนเลือกใช้เวลาที่ใช้บริการเป็นวันทำการราชการในห้องสมุดมากที่สุด เลือกใช้บริการวันเสาร์-อาทิตย์ในพิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และหอศิลป์มากที่สุด และเลือกใช้บริการทุกวันในศูนย์การกีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะมากที่สุด เลือกใช้เวลาที่ใช้บริการช่วงเวลา 13:00-15:00น. ในห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์ และหอศิลป์มากที่สุด และเลือกใช้ช่วงเวลา 16:00-18:00น. ในศูนย์การกีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะมากที่สุด และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเยาวชนเลือกใช้วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ใฝ่เรียนโดยการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีการเรียนรู้ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองมากที่สุดในทุกแหล่งการเรียนรู้

2. ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน พบว่าเยาวชนมีปัญหาอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการมากที่สุดในบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรองลงมาคือพื้นที่ในแหล่งการเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ และไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามลำดับ

3. ความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน พบว่าเยาวชนมีความต้องการให้การบริการของแหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม ต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง ต้องการให้ความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่ ต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง และต้องการให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ

2. ผลการนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ผลของการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นผลจากการนำเสนอแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่พัฒนาจากการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง รวมทั้งการนำเสนอแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่พัฒนาจากการวิเคราะห์ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้จริง ซึ่งนำเสนอใน 2 ส่วน ได้แก่

1. หัวใจสำคัญของแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ คือการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นเยาวชนต้องการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่าถ้าไม่พัฒนา เยาวชนอาจจะมีผลกระทบทางด้านใดด้านหนึ่งในการดำรงชีวิต หรือไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และด้านการใช้ชีวิต ดังนั้นแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะเป็นตัวช่วยให้เยาวชนรู้ความต้องการของตนเองจากอัตลักษณ์ของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และสามารถเลือกเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ ดังนั้นแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 5 แนวทางตามคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้ (1) รู้ความต้องการของตนเอง แหล่งการเรียนรู้ควรมีการจัดเนื้อหา ข้อมูล และสาระสำคัญ หรือกิจกรรมที่มีในของแหล่งการเรียนรู้ให้ชัดเจน เพื่อให้เยาวชนเข้าใจเนื้อหาของแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง และสามารถตัดสินใจในการที่จะเลือกเรียนรู้ (2) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ควรมีการนำเสนอผลลัพธ์ในการเรียนรู้และประโยชน์ต่างๆที่จะได้รับจากการเรียนรู้และการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้เยาวชนสามารถกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างถูกต้อง (3) รู้วิธีแสวงหาความรู้ แหล่งการเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่และพื้นที่บริการ ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ และเป็นสัดส่วน กิจกรรมมีความหลากหลายที่เอื้อให้เยาวชนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (4) วางแผนดำเนินตามวิธีการ ควรมีแผนที่เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีข้อมูลที่ประโยชน์ และสามารถให้เยาวชนใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการเรียนรู้ได้ และ (5) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของตนเอง แหล่งการเรียนรู้ควรมีช่องทางให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นต่างๆ และผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้และการทำกิจกรรม

2. แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเว็บไซต์ แนะนำแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เยาวชนนิยมใช้ จำนวน 20 แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ (1) ศูนย์เยาวชนลุมพินี (2) หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (Bacc) (3) ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย อาคารกีฬานิมิบุตร สนามกีฬาแห่งชาติ (4) จตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช (5) TCDC COMMONS (Thailand Creative & Design Center) (6) Thailand Knowledge Park (TK park) สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (7) สวนลุมพินี (8) อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (9) Too fast to sleep (10) Neilson Hays Library ห้องสมุดเนียลสัน เฮย์ส (11) ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (12) NAPLAB (13) สวนงู สถานเสาวภา สภากาชาดไทย (14) นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ อาคารอุทยาน 100 ปี (15) Kinokuniya (สาขาพาราگون) (16) ซีไลฟ์ แบงคอก โอเชียนเวิลด์ SEALIFE Bangkok Ocean World (17) วัดปทุมวนาราม ราชวรวิหาร (18) มาตามตุสโซ กรุงเทพฯ สยามดิสคัฟเวอรี (19) ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้สวนลุมพินี และ (20) พิพิธภัณฑ์บ้านไทยจิมนท์ โดยแผนที่แหล่งการเรียนรู้รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีองค์ประกอบของข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ ได้แก่ เนื้อหาของแหล่งเรียนรู้พอสังเขป ระยะเวลาที่เปิดให้บริการ ค่าบริการของแหล่งการเรียนรู้ รูปภาพของแหล่งการเรียนรู้ การเดินทางซึ่งระบุสถานีรถไฟฟ้าเพื่อความสะดวกในการเดินทาง และสามารถเชื่อมโยง google map เพื่อใช้ในการนำทางไปยังแหล่งเรียนรู้นั้นๆ ทั้งนี้มีลิ้งค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของแหล่งเรียนรู้นั้น

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” พบประเด็นสำคัญที่ควรนำออกมาอภิปราย โดยผู้วิจัยจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน

1.1 สภาพการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน จากผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริการที่เยาวชนเลือกใช้มากที่สุดทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ (ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ) ได้แก่ ด้านเนื้อหากิจกรรมเยาวชนเลือกใช้วิธีการเรียนด้วยตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมากที่สุด และด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการ

เรียนรู้ตลอดชีวิตเยาวชนเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีการเรียนรู้ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของเยาวชนที่มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าวิธีอื่น และเยาวชนมีความต้องการที่จะเลือกเรียนรู้ตามความชอบตามความสนใจของตนเอง ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่ดีในการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชน และส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ แต่ทั้งนี้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเองควรสนับสนุนและจัดแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของเยาวชน สอดคล้องกับ Borich and Cooper (2004) ได้สรุปว่าการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเป็นทั้งแนวคิดในการเรียนและแนวคิดในการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดของผู้เรียน การเรียนรู้ด้วยการนำตนเองช่วยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้เหตุผล แก้ปัญหา และคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหา นอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นเป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตที่มีประสิทธิภาพของเยาวชนในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยี Creative และ Innovation เน้นการสร้างให้คนไทยสามารถคิดเองได้ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน ที่จะต้องมีการส่งเสริมให้เยาวชนมีคุณลักษณะของการชี้นำตนเองในการเรียนรู้เพื่อให้เยาวชนมีประสบการณ์ และมีศักยภาพในการแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตัวเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาตลอดชีวิตต่อไป สอดคล้องกับ ขวลิศ โพธิ์นคร (2560) ได้สรุปว่าการพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 เริ่มด้วยการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เชื่อมโยงความรู้กับจินตนาการ เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปธรรมให้ผู้เรียนมีทักษะที่ต้องการ เช่น การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสารที่ดี ซึ่งการจัดการศึกษาต้องสร้างความพอใจให้ผู้เรียนและท้าทายสู่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอยากเรียน

1.2 ปัญหาในการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริการของแหล่งการเรียนรู้ทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ ปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ อุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ รองลงมา คือ พื้นที่ในแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ และไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งเรียนรู้ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้เป็นพื้นที่ที่มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นจำนวนมาก และยังมีระบบการคมนาคมในการเดินทางที่สะดวกสบายเพื่อเดินทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ต่างๆในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ในทางกลับกันอุปกรณ์ใช้สอยและพื้นที่ในแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอต่อ

ผู้ให้บริการ นอกจากนี้ยังมีเยาวชนอีกจำนวนมากที่ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ จึงทำให้พลาดโอกาสและไม่สามารถไปใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองได้ ดังนั้นการพัฒนาเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้นควรพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ก่อน การพัฒนาเยาวชนได้นั้น แหล่งการเรียนรู้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จึงควรคำนึงถึงความสำคัญในประเด็นนี้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเยาวชน แหล่งการเรียนรู้ควรมีความพร้อมทั้งในด้านอุปกรณ์ การออกแบบพื้นที่ที่พร้อมจะให้บริการและเอื้ออำนวยให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ ธีรตพงษ์ (2552) กล่าวว่า แนวคิดในการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้ในปัจจุบันควรยึดตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นข้อกำหนดของการสร้างพื้นที่และการออกแบบสภาพแวดล้อม เช่น ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมโดยใช้กระบวนการทางปัญญาของตนเอง สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้จึงควรสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมของสถานที่เรียนที่สนุกสนานเพลิดเพลินเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ส่วนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งการเรียนรู้ให้เยาวชนทุกคนรับรู้อย่างทั่วถึงนั้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของเยาวชนให้เยาวชนเลือกใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจผ่านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนในการใช้แหล่งการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุบิน ไชยะ et al. (2558) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสรุปทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ดังนี้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ การจำแนกแยกแยะ และการประเมินผลข้อมูลรวมทั้งสามารถนำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มากำหนดเป็นประเด็นวิกฤตและมุมมองที่แตกต่างและขัดแย้งเพื่อนำเสนอมุมมองใหม่ที่ดีกว่าเดิมได้ ทักษะการคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ หมายถึงความสามารถในการทำให้เกิดผลงานใหม่ที่แตกต่างไปจากความคิดหรือกิจกรรมของคนอื่น ทักษะการคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการระบุถึงปัญหาและสิ่งที่ตนเองไม่รู้ได้ และสามารถแก้ไขปัญหานั้นในสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ทักษะย่อย ได้แก่ ทักษะการรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การประเมิน และการนำสารสนเทศ ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทักษะการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง หมายถึง ความสมารถที่ต้องรับผิดชอบทั้งในการคิดริเริ่ม การกำหนด เป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3 ความต้องการเกี่ยวกับการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน จากผลการวิจัยพบว่า การจัดเตรียมสถานที่ให้บริการให้มีความสวยงาม มีความต้องการอยู่ในระดับมาก จากการวิเคราะห์ความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ทั้ง 6 แหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หอศิลป์ ศูนย์กีฬาและนันทนาการ และสวนสาธารณะ ความต้องการด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม รองลงมา คือ มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง และมีความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในการที่เยาวชนเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้น เยาวชนมีความต้องการและให้ความสำคัญเกี่ยวกับด้านสถานที่เป็นอย่างมาก โดยปกติหลายคนอาจมองว่าด้านเนื้อหาควรจะเป็นความต้องการหลักที่เยาวชนต้องการมากกว่าด้านสถานที่ แต่ทั้งนี้เยาวชนกลับต้องการการจัดเตรียมสถานที่ของแหล่งการเรียนรู้ในการให้บริการมากกว่าเนื้อหา เนื่องจากเยาวชนต้องการสภาพแวดล้อม บรรยากาศ ปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆของสถานที่นั้นๆ ที่จะเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นในการจัดแหล่งการเรียนรู้ผู้จัดจึงควรให้ความสำคัญถึงประเด็นของการจัดเตรียมสถานที่ในการให้บริการเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชน สอดคล้องกับ Garrick (2012) ได้กล่าวถึงการจัดพื้นที่การเรียนรู้ว่า ในด้านปัจจัยทางกายภาพนั้น ควรจัดพื้นที่ของห้องเรียนตามจำนวนผู้เรียนโดยควรมีขนาดที่เพียงพอที่จะจัดรูปแบบของโต๊ะและเก้าอี้ได้หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอน แสงสว่างที่เพียงพอ ระบบภาพ เสียง และ เทคโนโลยีสารสนเทศที่สมบูรณ์ อากาศที่ถ่ายเท มีหน้าต่างที่แสงจากภายนอกส่องผ่านเพื่อประหยัดพลังงาน ส่วนด้านปัจจัยทางสังคม ควรส่งเสริมบรรยากาศที่ท้าทายส่งเสริมให้เกิดความอยากรเรียนรู้ มีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดความมีอิสระ ส่วนในเรื่องของอาคารควรจัดพื้นที่แบบบูรณาการ คำนึงถึง ลักษณะงานเป็นหลัก มีพื้นที่ส่วนกลาง ทั้งระหว่างห้องเรียน และระหว่างอาคารควรจัดในรูปแบบที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ โดยทุกที่ทุกเวลา สามารถศึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่ม นอกจากนี้ ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544) ได้กล่าวว่าในแหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแห่งจะมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติของแหล่งนั้นๆอยู่ เป็นการจัดการให้บุคคลเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการในรูปแบบที่หลากหลาย การจัดสภาพแวดล้อม ปัจจัยเกื้อหนุนบรรยากาศ สถานการณ์ให้บุคคลได้เรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ตื่นตาตื่นใจ รู้สึกว่าคุ้มค่า และเป็นสิ่งที่บุคคลสร้างการเรียนรู้ของตนเองขึ้นเอง

ดังนั้นจากประเด็นทั้งหมดที่นำมาอภิปราย ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการจัดการของแหล่งการเรียนรู้และจะพัฒนางานต่อไปนำไปสู่แผนที่แนะนำแหล่งการเรียนรู้และแนวทางในการ

จัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นแผนที่สำหรับเยาวชนที่สนใจเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพัฒนาเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ทั้งในส่วน of ภาครัฐและเอกชนได้นำแนวทางไปใช้ เพื่อให้แหล่งการเรียนรู้เหล่านั้นจัดได้สอดคล้องตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนมากขึ้นและส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งแผนที่และแนวทางที่เกิดขึ้นมาจากสภาพ ปัญหา และความต้องการของการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์ของเยาวชน นำไปสู่แนวทาง ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 5. 1 แสดงแบบจำลองในการสร้างแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.1 จากแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแนวปฏิบัติในการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของเยาวชน ประกอบด้วย 6 แนวทางตามแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ (1) ห้องสมุด ควรมีเนื้อหาความรู้ทั่วไปที่ทันสมัยและอัปเดตข้อมูลใหม่เสมอ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ให้เยาวชนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากหลายแหล่ง ไม่เพียงแต่ในหนังสือเท่านั้น โดยการส่งเสริมการอ่านเข้าไปในสภาพแวดล้อมของห้องสมุด รวมทั้งร้านค้า ร้านกาแฟ ควรนำเสนอความรู้ที่จำเป็นและน่าสนใจในเรื่องต่างๆ ซึ่งมาจากหนังสือในห้องสมุดซึ่งจะทำให้เยาวชนรู้ความต้องการของตนเองและสามารถเลือกเรียนรู้ต่อไปได้ตามความต้องการและความสนใจ (2) พิพิธภัณฑ์ ควรมีการนำศิลปะมาประยุกต์ในการจัดนิทรรศการ เนื่องจากเยาวชนมีความสนใจในเรื่องของศิลปะและความสวยงาม ดังนั้นพิพิธภัณฑ์จึงไม่ควรมีเนื้อหาที่เยิ่นเย้อเกินไป ไม่มีความสวยงามและไม่ทันสมัย จะทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากเยาวชน และเนื่องจากเยาวชนชอบเรียนรู้ด้วยตนเองดังนั้นการจัดกิจกรรมต้องแทรกความรู้ให้เยาวชนสามารถเรียนรู้และเข้าใจได้ด้วยตนเอง (3) อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรนำเสนอเนื้อหาในเรื่องของวิทยาศาสตร์ที่ใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน อาจเป็นเรื่องการนำเอาความรู้ ทฤษฎีต่างๆเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจเป็นตัวช่วยหรือการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต หรือในการเรียนและการทำงาน (4) หอศิลป์ ควรมีการแสดงออกที่ชัดเจนว่าในแต่ละช่วงมีการจัดนิทรรศการ งานแสดง หรืองานสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีกิจกรรมอะไร เพื่อให้เยาวชนรู้ว่าตรงความต้องการของตนเองไหม นอกจากนี้ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นไปในอัตลักษณ์เดียวกัน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ในหอศิลป์ ควรมีความเกี่ยวข้องกับศิลปะ เป็นต้น (5) ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ควรจัดกิจกรรมที่นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ และควรมีรายละเอียดและข้อมูลต่างๆในการออกกำลังกายติดอยู่โดยรอบแหล่งเรียนรู้ให้เยาวชนเลือกเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น เครื่องออกกำลังกายแต่ละชนิด สามารถใช้สมาร์ตโฟนสแกนเพื่อดูวิธีการใช้ ข้อแนะนำในการใช้ และประโยชน์ของการใช้งาน เป็นต้น (6) สวนสาธารณะ ควรรักษาความเป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเยาวชนที่เข้าใช้สวนสาธารณะให้ความสนใจกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นแหล่งเรียนรู้จึงควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับธรรมชาติโดยควรมีการแสดงออกที่ชัดเจนว่าเป็นสวนสาธารณะมีกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อให้เยาวชนรู้ว่าตรงความต้องการของตนเองไหม นอกจากนี้ควรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในแหล่งการเรียนรู้ให้เป็นไปในทางเดียวกัน เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ในสวนสาธารณะควรมีความเกี่ยวข้องกับธรรมชาติและใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประกอบด้วย 5 ด้านตามคุณลักษณะของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ (1) รู้ความต้องการของตนเอง (2) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ (3) รู้วิธีแสวงหาความรู้ (4) วางแผนดำเนินการตามวิธีการ และ (5) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งแนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะนำไปสู่การส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการจัดแหล่งการเรียนรู้ตามแนวทางจะเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนเกิดคุณลักษณะของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีความสำคัญต่อเยาวชน เนื่องจากในการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นเยาวชนมีความจำเป็นและต้องการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา แสดงให้เห็นว่าถ้าไม่พัฒนา เยาวชนอาจจะมีผลกระทบทางด้านใดด้านหนึ่งในการดำรงชีวิต หรือไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และด้านการใช้ชีวิต ดังนั้นอัตลักษณ์ของแหล่งเรียนรู้ในแต่ละแห่งจึงมีความสำคัญไม่แพ้กัน ทั้งนี้เยาวชนสามารถเลือกเรียนรู้จากอัตลักษณ์ของแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ นำไปสู่กระบวนการของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในที่สุด ดังนั้นปัจจัยในการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้จึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเพียงอย่างเดียว ผู้จัดก็เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สอดคล้องกับ Council (2006) ที่กล่าวถึงแนวทางการออกแบบพื้นที่การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ว่าพื้นที่ควรสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมในการเรียนรู้ที่หลากหลาย ควรจัดแบ่งพื้นที่ใช้งานและวางตำแหน่งให้เหมาะสมกับกิจกรรมทั้งพูดคุยเสียงดังและเงียบสงบเพื่อสมาธิในการเรียนรู้ ควรนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศและอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ ซึ่งการสื่อสารสมัยใหม่ทำให้ความสนใจของผู้เรียนต่อผู้บรรยายลดน้อยลงได้ง่าย ดังนั้นการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ควรต้องทำให้ผู้บรรยายสามารถใกล้ชิดกับผู้เรียนได้อย่างน้อยสามารถสบตากับผู้เรียนได้ มีงานระบบสื่อสารที่ทันสมัยเอื้อต่อการโต้ตอบที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้ต้องน่าสนใจและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และควรสนับสนุนการทำงานกลุ่ม สภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้มีการจัดอย่างเป็นระเบียบจะช่วยให้คนใช้งานเข้าใจได้ง่าย และสภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้ควรมีบรรยากาศที่สนุกสนาน ให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวา กระตุ้นการเรียนรู้ น่าจดจำ ความประทับใจจะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งความชอบต่อสภาพแวดล้อมของพื้นที่การเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์การจดจำ ในระยะยาวกับผู้เรียน นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ ชุคคัตต์ เอื่องโซคชัย (2558) พบว่า แนวทางการพัฒนาบุคคลให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้มี 2 มิติ ประกอบด้วย มิติภายใน และมิติภายนอก โดยมิติภายใน ได้แก่ การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย การประเมินหาความต้องการของตนเอง กำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองที่เป็นรูปธรรม ทำสัญญาการเรียนรู้กับตนเองและกำหนดแนวทางการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา ดำเนินการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยมีการเสริมแรงเป็นระยะประเมินการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และมิติภายนอก ได้แก่ กระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อ

พัฒนาบุคคล ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและเป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนรู้ต้องสอดคล้องบนพื้นฐานชีวิตจริงของแต่ละบุคคล รวมถึงให้มีการเปิดโลกทัศน์สำหรับการศึกษา เรียนรู้ข้อมูลอื่นจากบุคคลอื่นประกอบด้วย การจัดรูปแบบการเรียนรู้ ควรเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเป็นไปอย่างมีส่วนร่วม ได้แก่ มีการแลกเปลี่ยนเรื่องราวประสบการณ์ และสะท้อนความคิดเห็นระหว่างกัน มีการสร้างเครือข่ายของการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ต่อยอดความรู้ และนำความรู้เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ รวมถึงนำจุดบกพร่องและปัญหากลับมาเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในอนาคต

2.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แนะนำแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เยาวชนนิยมใช้ จำนวน 20 แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สร้างเป็นเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยสมาร์ทโฟนเพื่อเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสามารถเข้าถึงข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้ที่เยาวชนต้องการทราบ ได้แก่ เนื้อหาของแหล่งการเรียนรู้พอสังเขป วันเวลาที่เปิดให้บริการ ค่าบริการของแหล่งการเรียนรู้ การเดินทางซึ่งระบุสถานีรถไฟเพื่อความสะดวกในการเดินทาง และสามารถเชื่อมโยง google map เพื่อใช้ในการนำทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ทั้งนี้มีรูปภาพของแหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย เนื่องจากในปัจจุบันสมาร์ทโฟน เรียกได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของมนุษย์และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นอุปกรณ์ สื่อสารที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ด้วยความสามารถในการติดต่อสื่อสารและความสะดวกสบายในการใช้งานและพกพาเคลื่อนที่ไปได้ทุกที่ ทำให้ลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธนา สุวรรณแสน, วิวรรณ กาญจนวชิ, and กนกภรณ์ อ่วมพราหมณ์ (2557) กล่าวว่า สมาร์ทโฟน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งในชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคมด้วย ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและความสะดวกในการพกพาไปได้ทุกที่ ทำให้สามารถลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างแท้จริงและสมาร์ทโฟนได้กลายเป็นที่นิยมทั่วโลกและเป็นสิ่งที่ จำเป็นในชีวิตประจำวันของคนสมัยใหม่เนื่องจากสามารถอำนวยความสะดวกในด้านการสื่อสารเช่นเดียวกับ คอมพิวเตอร์ สามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันต่างๆได้ ดังนั้นการจะพัฒนาเยาวชนและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเยาวชนจึงต้องอาศัยช่องทางของสมาร์ทโฟนซึ่งทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสอดคล้องกับพฤติกรรมของเยาวชน เนื่องจากกลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการใช้สมาร์ทโฟนมากขึ้น และวัยรุ่นไทยมีและใช้โทรศัพท์มือถือเป็นอันดับ 1 ของเอเชีย บริษัทซินโนเวต ประเทศไทย จำกัด (ซินโนเวต, 2553) ได้ทำการวิจัยการตลาดระดับโลก ซึ่งผลการวิจัยจากการเก็บ

ข้อมูลพบว่าเยาวชนเพศหญิงเข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่าเพศชาย และในช่วงอายุ 15 ปี มีจำนวนมากที่สุดในการเข้าใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งมีสถานะเป็นนักเรียน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า เยาวชนที่มีอายุในช่วง 15 ปีหรือเรียกได้ว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่นมีความสนใจและเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากที่สุด สอดคล้อง พนม เกตุมาน (2550) และ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544) กล่าวว่าเด็กผู้หญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กผู้ชาย พัฒนาการทางจิตใจและสติปัญญา ของเด็ก วัยนี้จะมีการพัฒนาสติปัญญาสูงขึ้น มีความคิดเป็นแบบรูปธรรม มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์สิ่งต่างๆได้มากขึ้นตามลำดับ มีเอกลักษณ์ซึ่งจะแสดงถึงความเป็นตัวตนอย่างชัดเจน มีความสามารถในการรับรู้ตนเอง จะเริ่มแสดงออกถึงสิ่งตนเองชอบ สิ่งที่ตนเองถนัด และมีความภาคภูมิใจตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง รักอิสระ เสรีภาพ ไม่ค่อยชอบอยู่ในกฎเกณฑ์กติกา เชื้อมั่นความคิดตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้จัดแหล่งการเรียนรู้และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดแหล่งการเรียนรู้ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา กทม. ชมรมหรือเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น โดยสามารถนำแนวทางไปใช้ในการจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและทำให้เยาวชนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบตามคุณลักษณะของการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ 1. 1.1 ความต้องการของตนเอง กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 1.1.2 รู้วิธีแสวงหาความรู้ 1.1.3 วางแผนดำเนินการตามวิธีการ และวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้ในแต่ละแหล่งการเรียนรู้มีรายละเอียดของแนวทางที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประเภทของแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งเป็น ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านบริหารจัดการ และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยในการนำผลวิจัยไปใช้ควรคำนึงถึงบริบท ความเชี่ยวชาญ และความเหมาะสมของแหล่งการเรียนรู้ นั้นๆด้วย

1.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ควรสามารถมีช่องทางการเข้าถึงได้ง่ายและมีความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มวัยต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน ซึ่งแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเว็บไซต์แนะนำแหล่งการเรียนรู้

เรียนรู้โดยสามารถเข้าถึงผ่านสมาร์ทโฟน และคอมพิวเตอร์เพื่อให้เยาวชนเข้าถึงได้ง่าย จุดเด่นของเว็บไซต์แผนที่เป็นการรวบรวมแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภทที่อยู่โดยรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแตกต่างจากเว็บไซต์อื่นๆที่เคยมีมา จะมีข้อมูลเพียงแค่แหล่งการเรียนรู้เดียวหรือแค่ประเภทเดียวเท่านั้น

1.3 แผนทีแหล่งการเรียนรู้ควรมีรายละเอียดของการใช้งาน การเข้าถึง รวมไปถึงการเดินทาง เพื่อให้ผู้ที่ใช้งานแผนที่สามารถวางแผนการเรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการของตนเองได้ ซึ่งแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนอย่างสูง เนื่องจากเว็บไซต์แผนที่แหล่งการเรียนรู้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของแหล่งการเรียนรู้มากถึง 20 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ รูปภาพบรรยากาศ เวลาเปิด-ปิด ค่าใช้บริการ สถานีรถไฟฟ้า การเดินทางไปยังแหล่งการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงกับ Googlemap รวมไปถึงลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งเว็บไซต์แผนที่สามารถให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวกให้กับเยาวชนและวัยอื่นๆจวบจนครบในเว็บไซต์เดียว

1.4 โรงเรียน สถาบันอุดมศึกษา กทม. ชมรมหรือเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้ สามารถแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้กับเยาวชนในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจากแหล่งการเรียนรู้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่อื่นๆนอกเหนือจากพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาถึงสภาพ ปัญหา และความต้องการต่างๆ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ของเยาวชนในแต่ละพื้นที่ให้ครอบคลุมและตรงตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาและวิจัยในเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาในเชิงลึก เพื่อเจาะถึงรายละเอียดในบริบทต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นของเหตุผลในการเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต กระบวนการที่เยาวชนใช้ในแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ตรงตามความสนใจและความต้องการของเยาวชนมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาและวิจัยในแง่มุมมองของผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ได้แก่ สภาพของการบริการ ปัญหาในการบริการ และความต้องการของผู้จัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ และหาแนวทางในการจัดการและแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- Borich, G. D., & Cooper, J. M. (2004). *An educator's guide to field-based classroom observation*: Houghton Mifflin College Division.
- Brooks, R. (2009). Youth and lifelong learning *The Routledge International Handbook of Lifelong Learning* (pp. 63-74): Routledge.
- Brubaker, R. (1994). Rethinking nationhood: nation as institutionalized form, practical category, contingent event. *Contention*, 4(1), 3-14.
- Coombs, P. H. (1985). *The world crisis in education: The view from the eighties*: Oxford University Press.
- Cotton. (1998). *Education for lifelong learning literature synthesis, Booklet 5*. Washington, DC.: Northwest Regional Educational Lab.
- Council, S. F. (2006). Spaces for learning. *A review of learning spaces in*.
- Crick, R. D., Broadfoot, P., & Claxton, G. (2004). Developing an effective lifelong learning inventory: The ELLI project. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 11(3), 247-272.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Cropley, A. J., & Dave, R. H. (2014). *Lifelong education and the training of teachers: developing a curriculum for teacher education on the basis of the principles of lifelong education* (Vol. 5): Elsevier.
- Dave, R. (1976). Foundations of lifelong education: Some methodological aspects *Foundations of lifelong education* (pp. 15-55): Elsevier.
- De La Harpe, B., Radloff, A., & Wyber, J. (2000). Quality and generic (professional) skills. *Quality in Higher Education*, 6(3), 231-243.
- Evans, D. R. (1981). Ghana and Indonesia: Reforms in non-formal education at the community level. *Prospects*, 11(2), 225-241.
- Faure, E., Herrera, F., Kaddoura, A., Lopes, H., Petrovsky, A., Rahnema, M., & Ward, F. (1972). Learning to be: The world of education today and tomorrow–The report to UNESCO of the International Commission on the Development of Education:

Paris: Unesco.

Garrick, J. (2012). *Informal learning in the workplace: Unmasking human resource development*: Routledge.

Haggstrom, B. M. (2004). The Role of Libraries in Lifelong Learning. Final Report of the IFLA Project under the Section for Public Libraries. *International Federation of Library Associations and Institutions (NJ1)*.

Hasan, A. (1996). Lifelong Learning. International Encyclopedia of Adult Education and Training: AC Ôuijnman. Åxeter: Pergamon Press.

Hojat, M., Veloski, J., Nasca, T. J., Erdmann, J. B., & Gonnella, J. S. (2006). Assessing physicians' orientation toward lifelong learning. *Journal of General Internal Medicine*, 21(9), 931-936.

Kiley, M. M., & Cannon, R. A. (2000). Leap into... lifelong learning.

Kirchhof, P., Auricchio, A., Bax, J., Crijns, H., Camm, J., Diener, H.-C., . . . Kappenberger, L. (2007). Outcome parameters for trials in atrial fibrillation: executive summary: Recommendations from a consensus conference organized by the German Atrial Fibrillation Competence NETwork (AFNET) and the European Heart Rhythm Association (EHRA). *European heart journal*, 28(22), 2803-2817.

La Belle, T. J. (1982). Formal, nonformal and informal education: A holistic perspective on lifelong learning. *International review of education*, 28(2), 159-175.

Learning, S. L. (2005). How to succeed as a lifelong learner. *primary health care*, 15(10), 43.

Lewis, D. W. (2007). A strategy for academic libraries in the first quarter of the 21st century.

Livingstone, D. W. (1999). Exploring the icebergs of adult learning: Findings of the first Canadian survey of informal learning practices.

Longworth, N. (2003). *Lifelong learning in action: Transforming education in the 21st century*: Routledge.

MacKenzie, N. (1970). Teaching and Learning. An Introduction to New Methods and Resources in Higher Education.

Medel-Añonuevo, C. (2002). Integrating Lifelong Learning Perspectives.

Nordstrom, N. M. (2008). Top 10 benefits of lifelong learning. Retrieved January, 13,

2011.

Peterson, R. E. (1979). *Lifelong learning in America*: Jossey-Bass Inc Pub.

Schugurensky, D. (2000). The forms of informal learning: Towards a conceptualization of the field.

Skills, P. f. s. C. (2002). Learning for the 21st century: A report and mile guide for 21st century skills: Author Washington, DC.

Smith, J., & Spurling, A. (1999). *Lifelong Learning: Riding the Tiger*. Cassell Studies in Lifelong Learning: ERIC.

Souham's Blog. (2012). A.I. UNESCO'S FIVE PILLARS OF EDUCATION. Retrieved from <https://souham.wordpress.com/a-a-prologue/>

Souter, K., Riddle, M., Sellers, W., & Keppell, M. (2011). Spaces for knowledge generation. Final report.

Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิส เพื่อส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคมอย่างยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2554). จำนวนประชากรเด็กและเยาวชนเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั่วประเทศ. Retrieved from <http://www.dopa.go.th>

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร: ศุภสมาคมเพื่อการศึกษา.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2544). การศึกษาตามอัธยาศัย แนวคิดและประสบการณ์. กรุงเทพมหานคร: แพลน พับลิชชิง.

กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2 ed.). กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมสามัญศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษา.

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- พ.ศ. ๒๕๕๑. Retrieved from
http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edu31.pdf
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (กดยช.) ครั้งที่1/2554. Retrieved from
http://www.dcy.go.th/kordoryorchor/images/poster_1_54.jpg
- คมกฤษ จันทร์ขจร. (2551). การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- คุมบัส, ฟิลิปส์ เอช. (2538). วิฤตการณ์ของโลกในการศึกษาทัศนะในทศวรรษ 1980 (ก่อ สวัสดิ์พานิชย์, Trans.). กรุงเทพมหานคร: cursสภาลาดพร้าว.
- ขวลิต โพธิ์นคร. (2560). การศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0. Retrieved from
<http://km.li.mahidol.ac.th/thai-studies-in-thailand-4-0/>
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2544). การศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์. (2552). แหล่งเรียนรู้การศึกษาตลอดชีวิต. Retrieved from
http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=7744&Key=news_
- ชัยวัฒน์ ธีรตันพงษ์. (2552). นวัตกรรมการออกแบบสถานที่ทำงาน : กรณีศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเดลฟท์. วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง, 6(3), 65-86.
- ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. (2558). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชินโนเวต. (2553). วิจัยการตลาดระดับโลก. Retrieved from
<https://www.ryt9.com/s/prg/977162.html>
- ทวีป อภิสัทธี. (2554). การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาของโลกยุคใหม่มาแรง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมณี. (2552). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธเนศ ขำเกิด. (2541). ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารวิชาการส่งเสริมเทคโนโลยี, 25(139), 172-174.
- ธีรศักดิ์ เลื่อยไธสง. (2550). การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: ธนรัชการพิมพ์.
- นฤมล ต้นสุเรศรัษฎ์. (2533). แหล่งวิทยาการในชุมชน ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นิตยา สำเร็จผล. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- นิติ อรรถบलयุคล. (2536). การวิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้หมู่บ้านดีเด่นในจังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). การศึกษานอกระบบมหาวิทยาลัย (4 ed.). กรุงเทพมหานคร: ทิพย์อักษร.
- พนม เกตุมาน. (2550). ปัญหาพฤติกรรมวัยรุ่น. Retrieved from http://www.psyclin.co.th/new_page_56.htm
- พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521. (2521). พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521. Retrieved from <https://www.baanjomayut.com/library/law/179.html>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. Retrieved from <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- พัชชา สุวรรณแสน, วิวรรณ กาญจนวจิ, & กนกภรณ์ อ่วมพราหมณ์. (2557). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์โฟนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 25(3), 35-47.
- มลิวลย์ บุญตา, & ศุภรัตน์ มิ่งสมร. (2552). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- รัชนิกร ทองสุคติ. (2545). เอกสารประกอบการสอน วิชาสารสนเทศเพื่อการสอนสังคมศึกษา. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: นาน มีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มติชน.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (3 ed.). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). การจัดความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตลาดาพับลิเคชั่น
- วิบูลย์ศิลป์ พิชยมงคล. (2547). คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนสถาบันการ

- อาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร2. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, สุจินดา ย่องจีน, & สาลินี จันทร์เจริญ. (2554). โครงการศึกษาการจัดการพฤติกรรมชมเชยแห่งรังแกผ่านโลกไซเบอร์ด้วยการมีส่วนร่วมของครอบครัว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วีรฉัตร สุบัญญัติ. (2548). การพัฒนาตนเองกับการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 5(1).
- ศิริเดช ปะมะโช. (2548). การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะบุคคลแห่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). คัมภีร์ กศน. กรุงเทพมหานคร: เอ็นเอ รัตนเทรตติ้ง.
- สนอง โลหติเศษ. (2546). การศึกษาตลอดชีวิต:กับการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตชาวชนบท. Retrieved from <http://edu.swu.ac.th/ae/websnong/web01/inform.htm>
- สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2554). สรุปมติสำคัญของการประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 798 วันพฤหัสบดีที่ 24 พฤศจิกายน 2559. Retrieved from <http://www.council.chula.ac.th/resolution.html>
- สมจิต แดนสีแก้ว, ทนงค์ดี คุ่มไชน้ำ, สมคิด ทับทิม, & ศิวินท์ รัตนะกนกชัย. (2554). ความเสมอภาคและ โอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่การสร้างคุณภาพชีวิต. วารสารราชพฤกษ์, 14(3), 10-17.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2552-2561. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). สถานภาพและบทบาทการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที. ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ตลอดชีวิตในศตวรรษที่ 21 กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำของคุรุสภา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). รายงานการศึกษาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานของ
เด็กไทยที่สังคมต้องการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). ทิศทางแผนพัฒนา เศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ Retrieved from
https://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=5748
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. (2550). พระราชบัญญัติส่งเสริมการ
พัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐. Retrieved from
https://www.dcy.go.th/webnew/upload/laws/law_th_20172507204615_1.pdf
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). เอกสารสาระหลักการและ
แนวคิดประกอบการดำเนินงาน กศน. กรุงเทพมหานคร: เอ็น เอ รัตน์เทรตติ้ง.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). ผลสำมะโน/สำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ.2551.
Retrieved from <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/indicator/indSur51.pdf>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). รายงานสถิติประชากรและเคหะ. Retrieved from
<http://service.nso.go.th/nsopublish/themes/population.html>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). วิเคราะห์เด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก.
- สำนักยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555 - 2559. Retrieved from แผนยุทธศาสตร์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2555 - 2559
- สิริยุพา ศกุนตะเสถียร. (2545). การบริหารการใช้แหล่งการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครปฐม. ราชภัฏ
นครปฐม, นครปฐม.
- สุจิต ศิลารักษ์. (ม.ป.ป.). การจัดแหล่งวิชาชุมชน นครปฐม: ม.ป.พ.
- สุดสาคร จันทะล่ำม. (2550). พฤติกรรมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของครูโรงเรียนราชประชานุ
เคราะห์ จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2532). การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนทร สุนันท์ชัย. (2544). หลักการและปรัชญาของการศึกษาตลอดชีวิต เอกสารการสอนชุดวิชา
การศึกษาตลอดชีวิตและการศึกษานอกระบบ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุบิน ไชยะ, พงษ์ ศิริบรรณพิทักษ์, & ปิยพงษ์ สุเมตติกุล. (2558). ทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอด
ชีวิตของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย : กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี. Retrieved from
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/psujssh/article/viewFile/63504/52142>

- สุภาพร มากแจ้ง. (2554). การน้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สุภาวดี วาทิกทินกร. (2552). กระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข 2549 – 2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2545). การพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- สุมาลี สังข์ศรี และคณะ. (2548). รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการแหล่งเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต: พิพิธภัณฑ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุรจิตร ทิพย์. (2538). การศึกษาสภาพการใช้แหล่งชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาของจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- สุวิทย์ มูลคำ, & อรทัย มูลคำ. (2547). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- องค์การสหประชาชาติ. (2532). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. Retrieved from <http://humanrights.mfa.go.th/th/kids/72/>
- อมรา ปฐภิญโญบุรณ. (2545). การศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร: กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2542). การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2551). การศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดวงจรชีวิต. Retrieved from <http://www.aging.md.chula.ac.th/presentation/s20.pdf>
- อาชัญญา รัตนอุบล และคณะ. (2548). การจัดการเรียนรู้ของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต: สวนสาธารณะ: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2551). การส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2532). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.กนิษฐ์ ศรีเคลือบ
อาจารย์ประจำภาควิชาการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร.ชไมพร ดิสถาพร
หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย
อาจารย์ประจำภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต
บางเขน
5. ชวันธร มงคลเลิศพล
นักจัดการความรู้อาวุโส สำนักอุทยานการเรียนรู้
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนัสวาสน์ โกวิทยา
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล มหาจันทร์
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความอนุเคราะห์ในตอบแบบประเมินแนวทางเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

1. คุณสุภา กมลพัฒนะ

นักวิชาการแหล่งเรียนรู้ระดับ 7 จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช

2. คุณวิลาสินี ไตรมาส

นักวิชาการแหล่งเรียนรู้ระดับ 7 จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช

3. คุณภาสิต หงส์ทอง

นักวิชาการแหล่งเรียนรู้ระดับ 6 จัตุรัสวิทยาศาสตร์ อพวช

4. คุณสวิตตา แซ่ตั้ง

นักจัดการปฏิบัติการแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เยาวชนลุมพินี

5. คุณรินศิริ ทองคำ

หัวหน้าฝ่ายห้องสมุดมีชีวิต สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

6. คุณอัครินทร์ นนทิหทัย

หัวหน้าฝ่ายกิจกรรม สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

7. วิภาศย์ นิมยาภา

หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

8. อาจารย์ปรววรรณ ดวงดี

อาจารย์ประจำหมวดวิชาพื้นฐานทางศิลปะ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

9. Kathrine Fenton May

10. ไม่ประสงค์ออกนาม

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61- 0407

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยธร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ข้าพเจ้าจึงขอเชิญ คุณ ชวันธร มงคลเลิศพล ตำแหน่ง นักจัดการความรู้อาวุโส TK Park เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชินกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-0408

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ชไมพร ดิสภาพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61- 0409

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-0410

วันที่ กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.กนิษฐ์ ศรีเคลือบ

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)
รองคณบดี

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ โทร. 82565-97 ต่อ 6732

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-0411

วันที่ กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้สัปดาห์หน้าจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)
รองคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61- **0416**

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์เยาวชนกลุ่มพี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายสนับสนุนวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-1822

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับเยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ จำนวน 100 คน และต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.co

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-1823

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิศณุ ทรัพย์สมพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับเยาวชนผู้ใช้บริการอุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 100 คน และต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61-1825

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับเยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ จำนวน 100 คน และต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/61- 1827

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

เมษายน 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการจตุรวิทยาศาสตร์ อพวช.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับเยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ จำนวน 50 คน และต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับผู้จัดแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

ศธ 0512. 6(2775)/338

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

6 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอความร่วมมือในการประเมินแนวทางการจัดแหล่งเรียนรู้

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ด้วย นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการจัด แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร. อาชัญญา รัตนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้นิสิตมีความ จำเป็นต้องตรวจสอบแนวทางด้วยแบบประเมินแนวทาง กับผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดแหล่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอุบล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 02-2182565-93 ต่อ 8190 โทรสาร 02-218-2561

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 087-625-7114 email: pentdowluf@gmail.com

แบบสอบถามเยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา
และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง:

- ❖ แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต เรื่อง แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ❖ แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเยาวชน เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเยาวชน
- ❖ แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้
ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคล
ตอนที่2 สภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตอนที่3 ปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตอนที่4 ความต้องการเกี่ยวกับการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตอนที่5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนบุคคลผู้ทำแบบสอบถาม			
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ และกรุณาเติมข้อมูลในช่องว่างให้ตรงกับข้อมูลของท่าน			
ข้อมูลส่วนบุคคล	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	อายุ _____ ปี (ตั้งแต่ 15- 25 ปี)	อาชีพ ☐ นักเรียน ☐ นิสิต/นักศึกษา ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ตอนที่2 สภาพการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย			
สภาพ หมายถึง พฤติกรรมทั่วไปของการใช้แหล่งการเรียนรู้ของเยาวชน ประกอบด้วย ด้านสถานที่ ด้านเนื้อหากิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต			
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน			
แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ท่านเลือกใช้			
1.ห้องสมุด			
☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป)			
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด			
เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้อยู่ที่	☐ ความรู้ทั่วไป ☐ ปรัชญาและศาสนา ☐ สังคมศาสตร์ ☐ ภาษาศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ ศิลปกรรมและการบันเทิง ☐ ประวัติศาสตร์ ☐ ภูมิศาสตร์ ☐ คณิตศาสตร์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้อยู่ที่	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้อยู่ที่	☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ ฟังบรรยาย ☐ ดูหนัง/สารคดี ☐ ประชุมกลุ่ม ☐ นิทรรศการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้อยู่ที่	☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ นิทรรศการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		

ลักษณะพื้นที่ของห้องสมุดที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ พื้นที่ส่วนรวม ☐ พื้นที่ส่วนตัว ☐ ห้องประชุม ☐ โซนเงียบ ☐ โซนใช้เสียง ☐ โซนให้บริการอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ พื้นที่บริการ wi-fi ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น. ☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ ใฝ่เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

2. พิพิธภัณฑ

☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป)

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด	☐ ศิลปะ ☐ ดนตรี ☐ ประวัติศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม ☐ ทำกิจกรรมร่วมกัน ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ ดูหนัง/สารคดี ☐ นิทรรศการ ☐ บทบาทสมมติ ☐ สถานการณ์จำลอง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ บุคคล ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ หนังสือ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ลักษณะพื้นที่ของพิพิธภัณฑที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ พื้นที่แสดงนิทรรศการ ☐ ห้องดูหนัง/สารคดี ☐ โซนทำกิจกรรม ☐ โซนนั่งพักผ่อน ☐ โซนให้บริการอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ พื้นที่บริการ wi-fi ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น.

	☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
3.อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด	
เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด	☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งประดิษฐ์ ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ ฟังบรรยาย ☐ workshop ☐ ทำกิจกรรมร่วมกัน ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ ดูหนัง/สารคดี ☐ นิทรรศการ ☐ บทบาทสมมติ ☐ สถานการณ์จำลอง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ บุคคล ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ หนังสือ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ลักษณะพื้นที่ของอุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ พื้นที่แสดงนิทรรศการ ☐ ห้องดูหนัง/สารคดี ☐ โซนทำกิจกรรม ☐ โซนนั่งพักผ่อน ☐ โซนให้รับประทานอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ พื้นที่บริการ wi-fi ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น. ☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ

	☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
4. หอศิลป์	
☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป)	
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด	
เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด	☐ ศิลปะ ☐ ดนตรี ☐ ประวัติศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ ฟังบรรยาย ☐ เสวนากลุ่ม ☐ สาธิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ นิทรรศการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ บุคคล ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ หนังสือ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ลักษณะพื้นที่ของหอศิลป์ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ พื้นที่แสดงนิทรรศการ ☐ ห้องดูหนัง/สารคดี ☐ โซนทำกิจกรรม ☐ ห้องประชุม/เสวนา ☐ โซนนั่งทำงาน ☐ โซนนั่งพักผ่อน ☐ โซนให้บริการอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ พื้นที่บริการ wi-fi ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น. ☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ ผู้เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
5. ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ	
☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป)	
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด	

เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด	☐ กีฬา ☐ ฟิตเนส ☐ แอโรบิก ☐ โยคะ ☐ นันทนาการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ ทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ สาธิตแนะนำและทำตาม ☐ ทำกิจกรรมร่วมกัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ บุคคล ☐ อุปกรณ์กีฬา ☐ เครื่องออกกำลังกาย ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ลักษณะพื้นที่ของศูนย์การกีฬาและนันทนาการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีพื้นที่กว้างสำหรับทำกิจกรรม ☐ มีอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ ☐ มีเครื่องออกกำลังกายหลากหลาย ☐ มีสระว่ายน้ำ ☐ มีห้องอาบน้ำ ☐ มีโซนให้บริการอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ พื้นที่บริการ wi-fi ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น. ☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ ผู้เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่มีรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6. ส่วนสาธารณะ

☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป)

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เนื้อหาสาระที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด	☐ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ☐ สุขภาพ ☐ นันทนาการ ☐ พักผ่อนหย่อนใจ ☐ ออกกำลังกาย ☐ ศิลปะวาดรูป ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (100 คนขึ้นไป) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ ทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ สาธิตแนะนำและทำตาม ☐ ทำกิจกรรมร่วมกัน ☐ นิทรรศการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ บุคคล ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ หนังสือ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
ลักษณะพื้นที่ของสวนสาธารณะที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ สภาพแวดล้อมร่มรื่น ☐ พื้นที่วิ่งออกกำลังกาย ☐ มีเครื่องออกกำลังกาย ☐ มีกิจกรรมสันทนาการ ☐ มีโซนพักผ่อน ☐ มีโซนให้บริการอาหาร ☐ พื้นที่แสดงนิทรรศการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ วันทำการราชการ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ วันหยุดนักขัตฤกษ์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ 07:00-09:00น. ☐ 08:00-10:00น. ☐ 09:00-11:00น. ☐ 10:00-12:00น. ☐ 11:00-13:00น. ☐ 12:00-14:00น. ☐ 13:00-15:00น. ☐ 14:00-16:00น. ☐ 15:00-17:00น. ☐ 16:00-18:00น. ☐ 17:00-19:00น. ☐ 18:00-20:00น. ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ ผู้เรียนที่ท่านเลือกใช้บ่อยที่สุด	☐ มีการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของท่าน ☐ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ ☐ มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบ ☐ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

กรุณาระบุชื่อแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ท่านใช้เลือกใช้เป็นประจำ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

ตอนที่3 ปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ และสิ่งที่เป็นความต้องการหรือความคาดหวังในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง ท่านพบเจอปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมากน้อยแค่ไหน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อคำถาม	5 มีปัญหา มากที่สุด	4 มี ปัญหา มาก	3 มี ปัญหา ปาน กลาง	2 มีปัญหา น้อย	1 มีปัญหา น้อย ที่สุด
1. พื้นที่ในแหล่งเรียนรู้มีไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ					
2. อุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ					
3. เวลาในการบริการไม่ตรงกับเวลาที่ท่านต้องการใช้					
4. วันที่เปิดให้บริการไม่ตรงกับวันที่ท่านต้องการใช้					
5. ค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการที่แพงเกินไป					
6. คนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงบริการของแหล่งเรียนรู้ได้					
7. แหล่งเรียนรู้ไม่มีข้อมูลที่ติดต่อสถานการณ์					
8. เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของท่าน					
9. ปัญหาในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่มีความ ยุ่งยาก					
10. ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่ตรง ตามความต้องการและความสนใจของท่าน					
11. ท่านไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูลข่าวสารของ แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย					
12. อื่นๆ โปรดระบุ _____					
ตอนที่4 ความต้องการเกี่ยวกับการบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การบริการ หมายถึง การปฏิบัติงานของแหล่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน					
ข้อคำถาม	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการที่ตอบสนอง ความต้องการของท่านได้					
2. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการติดต่อกันอย่าง ต่อเนื่อง					
3. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความสามารถในการ ให้ข้อมูลเพื่อบริการได้					
4. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้สามารถเข้าถึงการให้บริการได้ สะดวก					
5. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่					

ถูกต้อง					
6. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการให้บริการข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้จริง					
7. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการบริการที่แสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ					
8. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้ บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี					
9. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการสื่อสารชี้แจงขอบเขตของงานบริการ					
10. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน					
11. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการใช้มีความปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ และสถานที่					
12. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ					
13. บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับผู้ใช้บริการ					
14. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ					
15. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านต้องการให้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม					
16. อื่นๆ โปรดระบุ _____					
ตอนที่5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
_____					
_____					

ขอขอบคุณในความร่วมมือค่ะ

ประกายดาว แก้วชัยเถร ผู้วิจัย

**แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้
เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในการนำไปใช้**

คำอธิบาย

1. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในการนำไปใช้ โดยนำผลการวิจัยศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ฉบับนี้ มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านเนื้อหากิจกรรม

ด้านที่ 2 ด้านทรัพยากรการเรียนรู้

ด้านที่ 3 ด้านสถานที่

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารจัดการ

ด้านที่ 5 ด้านส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. วิธีการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในการนำไปใช้สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสมในการนำไปใช้” และ “ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้” ทั้งสองช่อง ให้ตรงกับความคิดของท่าน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พระภาวนา แก้วชัยเถร

นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
(ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมเยาวชนให้
เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในการนำไปใช้

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสมในการนำไปใช้” และ “ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้” ทั้งสองช่อง ให้ตรงกับความคิดของท่าน โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

	เนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผล ด้วยตนเอง																	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

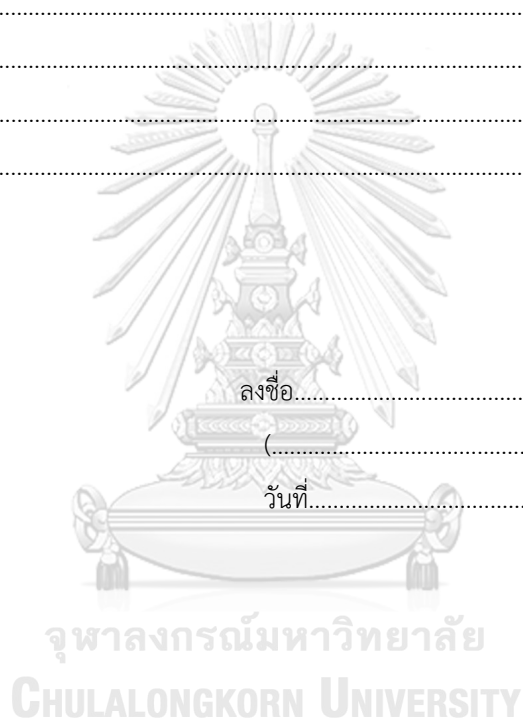
.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

วันที่.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะคะ

ประกายดาว แก้วชัยเถร ผู้วิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของ

แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับการนำไปใช้

คำอธิบาย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับการนำไปใช้ โดยนำผลการวิจัยศึกษาสภาพการบริการของแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์

2. แบบประเมินความเหมาะสมฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านรูปแบบและการใช้งาน

ด้านที่ 2 ด้านข้อมูลและเนื้อหา

ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน

3. วิธีการตอบแบบประเมินความเหมาะสมของแผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับการนำไปใช้ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสมกับการนำไปใช้” ให้ตรงกับความคิดของท่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พระภาวนา แก้วชัยเถร

นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินความเหมาะสมของ
แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับการนำไปใช้

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสมกับการนำไปใช้” ให้ตรงกับความคิดของท่าน โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง แผนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง แผนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับมาก
 3 หมายถึง แผนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง แผนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับน้อย
 1 หมายถึง แผนที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการประเมินความเหมาะสม	ข้อคำถาม	ระดับความเหมาะสมกับการนำไปใช้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1. ด้านรูปแบบและการใช้งาน	1.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีรูปแบบที่น่าสนใจ						
	1.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถใช้งานได้ง่าย						
	1.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมกับการใช้งานของเยาวชน						
	1.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ได้อย่างง่ายดาย						
2. ด้านข้อมูลและเนื้อหา	2.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีเนื้อหาที่พอดี						
	2.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลจำเป็นที่เยาวชนต้องการทราบครบถ้วน						
	2.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเพิ่มเติมได้อย่างสะดวก						

ด้านการประเมินความเหมาะสม	ข้อคำถาม	ระดับความเหมาะสมกับการนำไปใช้					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	2.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่ต้องการ						
	2.5 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์						
3. ด้านประโยชน์ต่อการใช้งาน	3.1 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประโยชน์ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						
	3.2 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนได้						
	3.3 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถช่วยสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นั้นๆมากขึ้น						
	3.4 แผนที่แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตรอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถเป็นตัวช่วยที่ทำให้เยาวชนเลือกแหล่งเรียนรู้ได้ตรงตามความต้องการและความสนใจมากขึ้น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะคะ

ประกายดาว แก้วชัยเถร ผู้วิจัย

ภาคผนวก ง ตารางแสดงผล IOC
ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์

ตารางแสดงผลค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
 เยาวชนผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และการบริการของแหล่งการ
 เรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
ตอนที่2 สภาพการจัดแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สภาพ หมายถึง พฤติกรรมทั่วไปของการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา กิจกรรม ด้านทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านสถานที่ ด้านการบริหารจัดการและด้านการส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต				
แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ท่านเลือกใช้ 1.ห้องสมุด ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด		1.00	ใช้ได้	ทำหัวข้อคำสั่งให้โดดเด่น ให้จัดลำดับเลข
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้อยู่ที่สุด ☐ วิชาการทางการศึกษา ☐ ข่าวสาร ☐ ค้นคว้าวิจัย ☐ เทคโนโลยี ☐ นันทนาการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	ระบุความหมายของคำว่าบ้อย เช่น ก็ครึ่ง ทบวนเนื้อหา บางประเด็นยังไม่เป็น เนื้อหา
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่ม เล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สู่สาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	สู่สาธารณะ อาจยกตัวอย่างจำนวนคน เพื่อให้เข้าใจง่าย กิจกรรม เปลี่ยนเป็นวิธีการ
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	อาจใช้ตัวเลือกที่เข้าใจง่าย เช่น workshop, แสดงผลงาน, นิทรรศการ, ดู หนังสือ, ฟังเพลง ฯลฯ ตัวเลือกไม่ตรงกับการใช้ห้องสมุด วิธีการเรียนรู้ เปลี่ยนเป็นกิจกรรมการ เรียนรู้
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	Grouping คำที่ใกล้เคียงกัน เช่น สื่อสื่อ พิมพ์กับหนังสือ
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ		.80	ใช้ได้	ตัดคำว่า มี ออก คำว่า สภาพแวดล้อมไม่สื่อตรงกับ ตัวเลือก ให้ทบทวน

ข้อความถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ มีโซนใช้เสียง ☐ มีโซนให้รับประทานอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)				สภาพแวดล้อม เปลี่ยนเป็น ลักษณะพื้นที่การเรียนรู้
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.20	ใช้ไม่ได้	ค่าไม่สื่อ
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร-อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		1.00	ใช้ได้	วันหยุดนักขัตฤกษ์ วันทำการราชการ วันเสาร์-อาทิตย์
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	ตามเวลาที่ควรเปิดปิดเพิ่ม ระบุช่วงเวลาให้มากขึ้นผลจะชัดเจน ควรระบุเวลาไปเลย
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการใช้สื่อต่างๆด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	เนื้อหายังไม่ครอบคลุม ทบทวนตัวเลือกใหม่ เช่น มีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายน่าสนใจ มีกิจกรรมให้ความรู้สม่ำเสมอ มีนิทรรศการที่ทันต่อเหตุการณ์ เป็นต้น
2. พิพจน์ ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด		1.00	ใช้ได้	
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้อะไรบ้าง ☐ วิชาการทางการศึกษา ☐ ศิลปะและดนตรี ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	เพิ่มตัวเลือก ประวัติศาสตร์
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สู่สาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	ขยายความ สู่สาธารณะ ทุกข้อ
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม		.60	ใช้ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)				
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ ☐ มีโซนใช้เสียง ☐ มีต้นไม้ร่มเงา ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร-อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ผู้เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการสื่อสารด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
3.อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ)		.80	ใช้ได้	

ข้อความถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับ ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด				
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้อยู่ที่สุด ☐ วิทยาศาสตร์ ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)		.80	ใช้ได้	ให้นำเนื้อหาแต่ละแห่งมาวิเคราะห์เป็น ตัวเลือก
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่ม เล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สู่สาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)		.60	ใช้ได้	
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ ☐ มีโซนใช้เสียง ☐ มีโต๊ะรับประทานอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	ทบทวนค่า
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร- อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด		.60	ใช้ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)				
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการใช้สื่อต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่มีรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
4. หอศิลป์ ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อคำถามด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด		1.00	ใช้ได้	
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้อะไรบ้าง ☐ วิชาการทางการศึกษา ☐ ศิลปะและดนตรี ☐ เทคโนโลยี ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ได้	น่าจะแยก ศิลปะกับดนตรี
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สู่สาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		1.00	ใช้ได้	
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ		.60	ใช้ได้	ปรับคำ

ข้อความถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ มีโฆษณาเสียง ☐ มีโฆษณาภาพ ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)				
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร-อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการให้สื่อต่างๆด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
5. ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ ☐ เลือกใช้ (กรุณาตอบข้อความด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด		1.00	ใช้ได้	
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้บ่อยที่สุด ☐ วิชาการทางการศึกษา ☐ กีฬา ☐ ฟิตเนส ☐ แอโรบิค ☐ นันทนาการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	ฟิตเนส กับกีฬาต่างกันอย่างไร
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มเล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สุ่มสาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	

ข้อความถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สานิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิตยสาร ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ ☐ มีโซนใช้เสียง ☐ มีโซนให้รับประทานอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	เพิ่มห้องน้ำ/อาบน้ำ
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร-อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้รู้ผู้เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการใช้สื่อต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	

ข้อความถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
6. ส่วนสาธารณะ ☐ เลือกใช้ (กรุณตอบข้อความด้านล่างต่อ) ☐ ไม่ได้เลือกใช้ (ข้ามไปทำข้อถัดไป) โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ให้ตรงกับ ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด		1.00	ใช้ได้	
เนื้อหาที่ท่านเลือกเรียนรู้อยู่ที่สุด ☐ พักผ่อน ☐ ออกกำลังกาย ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ นันทนาการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		1.00	ใช้ได้	
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ เรียนรู้ด้วยตนเอง ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่ม เล็ก ☐ เรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ (สู่สาธารณะ) ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	ทบทวนกิจกรรม
วิธีการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ฟังบรรยาย ☐ สาธิตและทำตาม ☐ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ☐ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.60	ใช้ได้	ทบทวนคำ
ทรัพยากรการเรียนรู้ที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคล ☐ หนังสือ ☐ อินเทอร์เน็ต (wifi) ☐ นิทรรศการ ☐ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ☐ สื่อสิ่งพิมพ์ ☐ ทรัพยากรธรรมชาติ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
สภาพแวดล้อมที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ มีพื้นที่ส่วนรวม ☐ มีพื้นที่ส่วนตัว ☐ มีห้องประชุม ☐ มีโซนเงียบ ☐ มีโซนใช้เสียง ☐ มีต้นไม้รับปะทะอาหาร ☐ มีอุณหภูมิเหมาะสม ☐ มีปลั๊กไฟบริการ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	ตัด มีอุณหภูมิที่เหมาะสม ออก เพิ่ม ห้องน้ำ
รูปแบบการจัดการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ บุคคลทั่วไปสามารถใช้บริการได้ ☐ บุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้นที่ให้บริการได้ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.20	ใช้ไม่ได้	
วันที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ จันทร์-ศุกร์ ☐ อังคาร- อาทิตย์ ☐ เสาร์-อาทิตย์ ☐ ทุกวัน		.40	ใช้ไม่ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)				
เวลาที่เปิดให้บริการที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ในเวลาราชการ ☐ ตลอด 24 ชั่วโมง ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.40	ใช้ไม่ได้	เข้า บ่าย เย็น ระบุชัดๆ ดีกว่า
วิธีการส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนที่ท่านใช้บ่อยที่สุด ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตรงความต้องการและสนใจของผู้ใช้บริการ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ☐ ส่งเสริมการใช้สื่อต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ☐ มีการจัดการที่ยืดหยุ่น ไม่ยึดรูปแบบใดๆ ☐ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		.80	ใช้ได้	
ตอนที่3 ปัญหาในการใช้แหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ และสิ่งที่เป็นความต้องการหรือความคาดหวังในการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				
1. ปัญหาพื้นที่ในแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ		1.00	ใช้ได้	
2. ปัญหาอุปกรณ์ใช้สอยไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ		.80	ใช้ได้	
3. ปัญหาเวลาในการบริการไม่ตรงกับเวลาที่ท่านต้องการใช้		1.00	ใช้ได้	ข้อนี้ดี
4. ปัญหาวันที่เปิดให้บริการไม่ตรงกับวันที่ท่านต้องการใช้		.80	ใช้ได้	
5. ปัญหาค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้บริการที่แพงเกินไป		1.00	ใช้ได้	
6. ปัญหาคนทั่วไปไม่สามารถเข้าใช้บริการแหล่งเรียนรู้ได้		.60	ใช้ได้	เปลี่ยน การเข้าถึง
7. แหล่งเรียนรู้ไม่มีการอัปเดตข้อมูลของเนื้อหาสาระต่างๆ		1.00	ใช้ได้	เปลี่ยนเป็นไม่มีข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์
8. เทคโนโลยีที่ล้ำสมัยเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของท่าน		.20	ใช้ไม่ได้	
9. ปัญหาในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่มีความยุ่งยาก		.80	ใช้ได้	
10. ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีแหล่งเรียนรู้ที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของท่าน		1.00	ใช้ได้	
11. ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์และข้อมูล		1.00	ใช้ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
ข่าวสารของแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่รอบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				
12. อื่นๆ โปรดระบุ		1.00	ใช้ได้	
ตอนที่4 การบริการของแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การบริการ หมายถึง การปฏิบัติงานของแหล่งการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของผู้ใช้บริการแหล่งการเรียนรู้				
1. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการให้บริการ ที่ตอบสนองความต้องการของท่านได้		1.00	ใช้ได้	
2. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการให้บริการ ที่มีความเต็มใจที่จะให้บริการ		.40	ใช้ไม่ได้	ทบทวนค่า
3. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการให้บริการ ติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง		1.00	ใช้ได้	
4. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีความสามารถ ในการสื่อสารเพื่อบริการได้		1.00	ใช้ได้	เปลี่ยนจาก สื่อสาร เป็น ให้ข้อมูล เพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่ แหล่งเรียนรู้
5. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการเข้าถึง บริการ โดยผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้ สะดวก		1.00	ใช้ได้	เปลี่ยนจาก มีการ เป็น สามารถเข้าถึงการ ให้บริการ ตัด โดยผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการ ออก
6. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการให้บริการ ข้อมูลเนื้อหาที่ถูกต้อง		.60	ใช้ได้	
7. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการให้บริการ ข้อมูลเนื้อหาที่สามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้ จริง		1.00	ใช้ได้	ดีค่ะ
8. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการบริการที่ แสดงความสุภาพต่อผู้ใช้บริการ		.80	ใช้ได้	เหมือนกับข้อ 2 เพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่ แหล่งเรียนรู้
9. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้ ผู้ให้บริการมี บุคลิกภาพที่ดี		.80	ใช้ได้	เพิ่ม บุคลากร ข้างหน้า ผู้ให้บริการ
10. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการสื่อสาร ชี้แจงขอบเขตของงานบริการ		.60	ใช้ได้	เหมือนกับข้อ 4 เพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่ แหล่งเรียนรู้
11. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการอธิบาย ขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน		1.00	ใช้ได้	เพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่ แหล่งเรียนรู้
12. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีความ เที่ยงตรงน่าเชื่อถือ		.00	ใช้ไม่ได้	ความหมายเดียวกับข้อ 6
13. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีความ		1.00	ใช้ได้	เพิ่ม และสถานที่

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
ปลอดภัยทางกายภาพ เช่น เครื่องมือและอุปกรณ์				
14. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการเอาใจใส่ผู้ใช้บริการ		.80	ใช้ได้	เพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่แหล่งเรียนรู้
15. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการแนะนำผู้ใช้บริการ		.80	ใช้ได้	หลังแนะนำ ให้เพิ่ม ข้อมูลและกิจกรรมกับเพิ่ม บุคลากรในแหล่งเรียนรู้ แทนที่แหล่งเรียนรู้
16. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการ		.80	ใช้ได้	
17. แหล่งเรียนรู้ที่ท่านเลือกใช้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการสวยงาม		.60	ใช้ได้	ไม่ใช่ความต้องการ
18. อื่นๆ โปรดระบุ		1.00	ใช้ได้	

ตารางแสดงผล IOC ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการจัดแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในพื้นที่รอบจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
1. เนื้อหากิจกรรม				
1.1 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งเรียนรู้มีเนื้อหาในการเรียนรู้ที่สามารถให้เยาวชนนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน		1.00	ใช้ได้	
1.2 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างกระตือรือร้น เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเยาวชน		0.33	ใช้ไม่ได้	
1.3 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองในการจัดการเรียนรู้ของเยาวชน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเยาวชน		1.00	ใช้ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
1.4 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชนที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับเนื้อหาของเยาวชน		1.00	ใช้ได้	
2. ทรัพยากรการเรียนรู้				
2.1 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรเน้นให้แหล่งเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน		1.00	ใช้ได้	
2.2 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งเรียนรู้มีทรัพยากรในการเรียนรู้เพียงพอกับจำนวนความต้องการของผู้ใช้บริการของแหล่งเรียนรู้		1.00	ใช้ได้	
2.3 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้เน้นให้มีทรัพยากรในการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยเพื่อให้เยาวชนได้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ		0.67	ใช้ได้	
2.4 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับทรัพยากรในการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ที่มีความปลอดภัยสำหรับการใช้งาน		1.00	ใช้ได้	
3. สถานที่				
3.1 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งเรียนรู้มีพื้นที่กว้างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระของเยาวชน		0.67	ใช้ได้	
3.2 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้เน้นให้แหล่งเรียนรู้มีการจัดเตรียมสถานที่ให้บริการอย่างสวยงาม		1.00	ใช้ได้	
3.3 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมของแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน		1.00	ใช้ได้	
3.4 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรมีการจัด ปัจจัยเกื้อหนุนให้เกิดขึ้นในแหล่งเรียนรู้นั้นๆ เพื่อให้เยาวชนได้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง		1.00	ใช้ได้	
3.5 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการดูแลพื้นที่ในการเรียนรู้ของเยาวชนให้มี		1.00	ใช้ได้	

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
ความปลอดภัยในการใช้บริการแหล่งเรียนรู้				
4. การบริหารจัดการ				
4.1 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งเรียนรู้มีการเปิดให้บริการติดต่อกันอย่างต่อเนื่อง		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรเปิดให้บริการแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
4.2 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการให้แหล่งเรียนรู้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
4.3 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เยาวชนสามารถเข้าถึงการให้บริการได้สะดวก		1.00	ใช้ได้	ตัดคำว่า บริหาร ออก
4.4 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรมีการจัดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของแหล่งเรียนรู้เยาวชนทราบอย่างทั่วถึง		1.00	ใช้ได้	
4.5 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้จัดควรพัฒนาบุคลิกภาพในการบริการให้กับบุคลากร
4.6 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้บุคลากรผู้ให้บริการมีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้จัดควรพัฒนาบุคลากรให้สามารถอธิบายขั้นตอนบริการได้ชัดเจน
4.7 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ผู้อำนวยความสะดวกให้กับเยาวชน ถึงแม้ว่าเยาวชนส่วนใหญ่จะนิยมเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีผู้คอยให้คำแนะนำข้อมูลกับกิจกรรมให้กับเยาวชนเมื่อต้องการ		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรจัดผู้อำนวยความสะดวกให้กับเยาวชน
4.8 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรวันและเวลาในการเปิดให้บริการให้ตรงกับความต้องการใช้ของเยาวชนมากขึ้น
5. ส่งเสริมการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต				
5.1 ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ควรมีกิจกรรมการ		1.00	ใช้ได้	ตัดประโยค เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่

ข้อคำถาม		IOC $\frac{\sum R}{N}$	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
เรียนรู้ที่ตอบสนองตามความต้องการและความสนใจของเยาวชนได้ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอยากที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ				จะเรียนรู้ตามความสนใจ ออก
5.2 แหล่งเรียนรู้ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น		1.00	ใช้ได้	
5.3 แหล่งเรียนรู้ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชน โดยแรงจูงใจมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้และทำให้การเรียนรู้ได้ผลดี		1.00	ใช้ได้	ปรับภาษาเป็น แหล่งเรียนรู้ควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชน
5.4 แหล่งเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนสร้างกระบวนการในการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเนื้อหา วิธีการเรียนรู้ และการประเมินผลด้วยตนเอง		1.00	ใช้ได้	ตัดคำว่า มีการ ออก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวประกายดาว แก้วชัยเถร
วัน เดือน ปี เกิด	10 พฤศจิกายน 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดนครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อปีการศึกษา 2558 และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกกรอบโรงเรียนภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559
ที่อยู่ปัจจุบัน	66/11-13 บัดเจทคอนโด ห้อง 72/223 ซอยติวานนท์3 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000